

แนวทางการสร้าง ความเข้มแข็งของ ยางพารา

บทสรุปผู้บริหาร

ไทยเป็นผู้ผลิตยางธรรมชาติรายใหญ่ที่สุดของโลก มีครัวเรือนเกษตรกรที่พึ่งพาการปลูกยางพารากว่า 1.63 ล้านครัวเรือน และมีห่วงโซ่อุปทานที่ครอบคลุมตั้งแต่ภาคการเกษตรต้นน้ำจนถึงภาคการผลิตผลิตภัณฑ์ยางปลายน้ำ โดยมีนิติบุคคลในอุตสาหกรรมรวม 1,536 ราย มีทุนจดทะเบียนรวมกว่า 2 แสนล้านบาท

สถานการณ์โลกและแนวโน้มที่ท้าทาย

ปี 2567 ผลผลิตยางธรรมชาติโลกอยู่ที่ 14.83 ล้านตัน เติบโตในอัตรา CAGR ร้อยละ 1.01 ในช่วงปี 2563 – 2567 ไทยยังคงครองอันดับ 1 ของโลก ด้วยผลผลิต 4.79 ล้านตัน สัดส่วนร้อยละ 32.3 ของโลก อย่างไรก็ตาม ผลผลิตไทยมีแนวโน้มทรงตัวเล็กน้อย (CAGR ร้อยละ -0.37) ในขณะที่ โกลด์ดีวีวี เป็นผู้เล่นใหม่ที่มีอัตราการเติบโตสูงที่สุด (CAGR ร้อยละ 15.86) และสามารถก้าวขึ้นมาเป็นประเทศผู้ผลิตอันดับ 3 ของโลกด้วยสัดส่วนร้อยละ 11.4 ส่วนอินโดนีเซียซึ่งเป็นผู้ผลิตอันดับ 2 มีผลผลิตลดลงอย่างต่อเนื่อง (CAGR ร้อยละ -7.10)

ประเด็นเชิงโครงสร้างของยางพาราไทย

- ผลการศึกษาชี้ให้เห็นประเด็นเชิงโครงสร้างสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไข ดังนี้
 - **ผลผลิตต่อไร่ต่ำ** ไทยมีผลผลิตเพียง 217 กก./ไร่ ต่ำกว่าเวียดนาม (281 กก./ไร่) และโกลด์ดีวีวี (261 กก./ไร่) อย่างมีนัยสำคัญ
 - **ผลผลิตรวมทรงตัว** ผลผลิตในช่วง 5 ปีไม่ขยายตัว (CAGR ร้อยละ -0.37) ขณะที่คู่แข่งขยายตัวอย่างรวดเร็ว
 - **พึ่งพาการส่งออกวัตถุดิบสูง** ไทยส่งออกยางพาราร้อยละ 71.9 ของผลผลิต และส่วนใหญ่ยังอยู่ในรูปยางแปรรูปขั้นต้น
 - **ความเสี่ยงจากกฎระเบียบ EUDR** กฎระเบียบ EU Deforestation Regulation สร้างความไม่แน่นอนต่อการส่งออกไปยังตลาดสหภาพยุโรปในระยะกลาง

ความต้องการใช้ภายในประเทศ

ความต้องการใช้ยางพาราในประเทศ ปี 2568 อยู่ที่ 1,188,814 ตัน ลดลงร้อยละ 0.81 จากปีก่อนหน้า โดยอุตสาหกรรมยางยานพาหนะยังคงครองส่วนแบ่งสูงสุดร้อยละ 48.93 ขณะที่อุตสาหกรรมถุงมือยางและผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์เติบโตสูงถึงร้อยละ 50.83 กลายเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพเติบโตสูงสุดในอุตสาหกรรม สะท้อนโอกาสในการกระจายฐานอุตสาหกรรมลดการพึ่งพาภาคยานยนต์

นโยบายและมาตรการของต่างประเทศ

ประเทศคู่แข่งและคู่ค้าสำคัญต่างมีมาตรการเชิงรุกในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราอย่างครบวงจร โดยประเทศคู่แข่งเน้นการลงทุนด้านเทคโนโลยีการผลิตและการยกระดับมาตรฐานความยั่งยืน ขณะที่ประเทศคู่ค้าโดยเฉพาะสหภาพยุโรปและจีนออกกฎระเบียบที่เข้มงวดขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อมห่วงโซ่อุปทานที่โปร่งใส และมาตรฐานการผลิตที่ยั่งยืน บทเรียนความสำเร็จจากต่างประเทศชี้ให้เห็นว่าการบูรณาการระหว่างนโยบายภาครัฐ เทคโนโลยี และการรับรองมาตรฐาน คือกุญแจสำคัญของความสำเร็จ

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพ

การวิเคราะห์ดัชนี RCA และ SRCA แสดงให้เห็นว่าไทยยังมีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในสินค้ายางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง แต่แนวโน้มความได้เปรียบในบางกลุ่มสินค้าเริ่มลดลงในช่วงปี 2563 – 2567 การวิเคราะห์ SWOT-PESTLE ระบุว่าจุดแข็งหลักของไทยคือปริมาณผลผลิตและโครงสร้างอุตสาหกรรมที่ครบวงจร แต่จุดอ่อนสำคัญคือผลผลิตต่อไร่ต่ำ การลงทุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมยังจำกัด การนำผลงานวิจัยไปใช้เชิงพาณิชย์ต่ำ และการพึ่งพาส่งออกและลูกค้าเพียงไม่กี่รายสูง ขณะเดียวกัน

ไทยเผชิญภัยคุกคามจากมาตรการกีดกันทางการค้าที่เชื่อมโยงกับ EUDR ความจำเป็นในการพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับ ทั้งระบบ และแนวโน้มการลดลงของความสามารถในการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากกรอบวิเคราะห์ TOWS Matrix รายงานเสนอแนวทางสร้างความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมยางพาราไทย แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะสั้น (1-3 ปี) ควรมุ่งเสริมสร้างระบบบริหารความเสี่ยงด้านราคาและรายได้ของเกษตรกรผ่านกลไกตลาดและเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงที่เหมาะสมและเข้าถึงได้ เร่งพัฒนาระบบข้อมูลและการตรวจสอบย้อนกลับระดับประเทศให้เป็นศูนย์ข้อมูลกลางที่เชื่อมโยงทุกช่วงห่วงโซ่อุปทาน รวมทั้งดำเนินโครงการนำร่องยางพารายั่งยืนร่วมกับผู้ซื้อรายใหญ่ เพื่อสร้างต้นแบบระบบตรวจสอบย้อนกลับที่สามารถขยายผลได้ และส่งเสริมการเข้าถึงตลาดที่ให้ความสำคัญต่อความยั่งยืน ควบคู่กับการพัฒนาตลาดทางเลือกนอกสหภาพยุโรปในช่วงเปลี่ยนผ่าน

ระยะกลาง (3-5 ปี) ควรมุ่งยกระดับจากการส่งออกวัตถุดิบไปสู่การผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง โดยเร่งปรับปรุงโครงสร้างการผลิตผ่านการโค่นและปลูกทดแทนด้วยพันธุ์ยางให้ผลผลิตสูง ทนโรค และทนต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมยางปลายน้ำที่มีศักยภาพเติบโตสูง พัฒนามาตรฐานและระบบรับรองความยั่งยืนระดับชาติให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานสากล และเชื่อมโยงภาคยางพารากับตลาดคาร์บอนเครดิตและนโยบายเศรษฐกิจสีเขียว เพื่อสร้างรายได้เสริมจากการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ระยะยาว (มากกว่า 5 ปี) ควรมุ่งยกระดับประเทศไทยสู่การเป็นศูนย์กลางนวัตกรรมยางพาราในภูมิภาค โดยพัฒนาระบบนิเวศด้านการวิจัยและพัฒนา การลงทุนด้านเทคโนโลยีการผลิต และการสร้างทรัพย์สินทางปัญญาในกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์ยาง บูรณาการมิติสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (ESG) เข้ากับนโยบายการผลิต การค้า และการลงทุนในภาคยางพารา ออกแบบมาตรการจูงใจและเครื่องมือทางการเงินเพื่อสนับสนุนการลงทุนในเทคโนโลยีการผลิตและระบบตรวจสอบย้อนกลับดิจิทัล และเสริมสร้างความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์กับประเทศผู้ใช้อย่างและประเทศผู้ผลิตรายสำคัญ เพื่อร่วมกันกำหนดมาตรฐานความยั่งยืนและพัฒนานวัตกรรมในระยะยาว

ข้อเสนอเชิงนโยบายดังกล่าวมีเป้าหมายให้ไทยสามารถรักษาสถานะผู้นำด้านยางธรรมชาติในตลาดโลก พร้อมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร และเพิ่มความสามารถในการปรับตัวของห่วงโซ่อุปทานยางพาราไทยภายใต้กรอบกฎระเบียบด้านความยั่งยืนที่เข้มงวดมากขึ้น

กองนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า สินค้าเกษตร

มีนาคม 2569

ค
สารบัญ

หน้า

บทสรุปผู้บริหาร.....	ก
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	จ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
บทที่ 2 สถานการณ์ยางพาราโลก.....	2
2.1 สถานการณ์การผลิต	2
2.2 สถานการณ์การค้า.....	3
2.3 สถานการณ์ราคา	4
บทที่ 3 สถานการณ์ยางพาราไทย	6
3.1 สถานการณ์การผลิต	6
3.2 สถานการณ์ความต้องการยางพารา	10
3.3 สถานการณ์การค้า.....	11
3.4 สมดุลอุปสงค์-อุปทานและรูปแบบการค้ายางพาราแปรรูปขั้นต้น	15
3.5 สถานการณ์ราคา	16
บทที่ 4 นโยบายและมาตรการสำคัญเกี่ยวกับสินค้ายางพาราของไทยและต่างประเทศ.....	21
4.1 มาตรการของประเทศคู่แข่งและคู่ค้า.....	21
4.2 บทเรียนความสำเร็จด้านความยั่งยืน (Sustainable Case Studies).....	36
บทที่ 5 การวิเคราะห์ศักยภาพ	38
5.1 การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบด้วยดัชนี RCA และ SRCA.....	38
5.2 การวิเคราะห์ SWOT และ PESTLE.....	40
5.3 TOWS Matrix.....	43
บทที่ 6 แนวทางการสร้างความเข้มแข็งของยางพารา	46
6.1 ระยะสั้น	46
6.2 ระยะกลาง	46
6.3 ระยะยาว	47
บรรณานุกรม	48
ภาคผนวก ก พิกัดศุลกากร.....	ผ-1
ภาคผนวก ข ภาคการผลิตและการค้าในอุตสาหกรรมยางพาราและผลิตภัณฑ์.....	ผ-4
ภาคผนวก ค อุปสงค์และอุปทานยางแปรรูปขั้นต้น	ผ-10
ภาคผนวก ง ดัชนีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (RCA) และดัชนี SRCA.....	ผ-11

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
2-1	ผลผลิตยางธรรมชาติโลก จำแนกตามประเทศผู้ผลิตหลัก ปี 2563 - 2567 (ค.ศ. 2020-2024)	2
2-2	ราคายางธรรมชาติในตลาดโลก ปี 2558 - 2568	5
3-1	เนื้อที่กรีดยาง ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของไทย ในช่วงปี 2564 - 2568	6
3-2	ฤดูกาลผลิตยางพาราของไทย ปี 2568 - 69	7
3-3	สถิติการจดทะเบียนนิติบุคคลในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับยางพาราและผลิตภัณฑ์ที่ดำเนินกิจการอยู่ ปี 2568	8
3-4	ปริมาณการใช้ยางพารา จำแนกตามประเภทยางพาราแปรรูปขั้นต้น	10
3-5	ปริมาณการใช้ยางพารา จำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์ยาง	11
3-6	การค้ายางพาราแปรรูปขั้นกลาง ชั้นปลายของไทย และไม้ยาง ปี 2564 - 2568	12
3-7	การค้ายางพาราแปรรูปขั้นกลาง ชั้นปลายของไทย และไม้ยางของไทยและ EU-27 ปี 2564 - 2568	14
3-8	ต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ ต้นทุนรวมต่อไร่ของยางพาราแผ่นดิน น้ำยางสด และยางก้อน	18
3-9	โครงการประกันรายได้เกษตรกรชาวสวนยาง ระยะที่ 1-4	19
4-1	การเปรียบเทียบตัวอย่างมาตรการที่เกี่ยวข้องกับยางพาราไทยกับคู่แข่ง	22
4-2	การเปรียบเทียบตัวอย่างมาตรการที่เกี่ยวข้องกับยางพาราของคู่แข่ง	29
5-1	ดัชนี RCA และ SRCA ยางพาราแปรรูปขั้นต้นและผลิตภัณฑ์ยางของประเทศผู้ส่งออกสำคัญ (ปี 2567)	38
5-2	แนวโน้มดัชนี SRCA ของยางพาราแปรรูปขั้นต้น (ปี 2563 - 2567)	38
5-3	แนวโน้มดัชนี SRCA ของผลิตภัณฑ์ยางพารา (ปี 2563 - 2567)	39
5-4	สรุปดัชนี RCA-SRCA และบทบาทของประเทศคู่แข่งในตลาดผลิตภัณฑ์ยางพารา (ปี 2567)	40
5-5	โอกาสและความเสี่ยงต่อยางพาราของไทย	41
5-6	จุดแข็งและจุดอ่อนของยางพาราไทย	42
5-7	แนวทางการปรับตัวของยางพาราไทย	43
ก-1	ประเภทของยางพาราหรือยางพาราแปรรูปขั้นกลาง	ผ-1
ก-2	ประเภทของผลิตภัณฑ์ยางหรือยางพาราแปรรูปขั้นปลาย	ผ-2
ก-3	ประเภทของไม้ยางพารา	ผ-3
ข-1	ภาพรวมการผลิตภาคอุตสาหกรรมยางพาราและผลิตภัณฑ์ เปรียบเทียบปี 2567 และ 2568	ผ-4
ข-2	ภาพรวมการค้าหน่ายภาคอุตสาหกรรมยางพาราและผลิตภัณฑ์ เปรียบเทียบปี 2567 และ 2568	ผ-5
ข-3	โครงสร้างตลาดและผู้เล่นหลักในอุตสาหกรรมยางพาราโลก	ผ-6
ข-4	โครงสร้างตลาดและผู้เล่นหลักในอุตสาหกรรมยางพาราของไทย	ผ-8
ค-1	สมดุลอุปสงค์-อุปทานยางพาราแปรรูปขั้นต้นของไทย ปี 2564 - 2568	ผ-10
ค-2	รูปแบบการค้ายางพาราแปรรูปขั้นต้น จำแนกตามประเภทยาง ปี 2564 - 2568	ผ-10
ง-1	การคำนวณดัชนีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (RCA) และดัชนี SRCA ของยางพารา ปี 2563 - 2567	ผ-13
ง-2	การคำนวณดัชนีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (RCA) และดัชนี SRCA ของผลิตภัณฑ์ยาง ปี 2563 - 2567	ผ-15

จ
สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่	
3-1 ราคาขายพาราแผ่นดิบชั้น 3 ที่เกษตรกรขายได้ ณ สวนยางพารา	17
3-2 ต้นทุนยางพาราแผ่นดิบ น้ำยางสด และยางก้อนรวมต่อกิโลกรัม	17
3-3 ต้นทุนยางพาราแผ่นดิบ และราคาขายพาราแผ่นดิบชั้น 3 เฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้	18

บทที่ 1 บทนำ

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) กระทรวงพาณิชย์ ทำหน้าที่กำหนดทิศทางการนโยบายและยุทธศาสตร์การค้าของประเทศให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับพลวัตทางเศรษฐกิจทั้งในและต่างประเทศ โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับการส่งเสริมสินค้าเกษตรซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของเศรษฐกิจไทยมาอย่างช้านาน

ยางพาราถือเป็นสินค้าเกษตรเชิงยุทธศาสตร์ที่มีบทบาทโดดเด่นทั้งในมิติเศรษฐกิจและสังคม ปี 2567 ไทยครองตำแหน่งผู้ผลิตยางธรรมชาติอันดับ 1 ของโลก โดยมีเนื้อที่กรีดยางกว่า 22.36 ล้านไร่ และมีเกษตรกรที่พึ่งพาอาชีพนี้กว่า 1.81 ล้านครัวเรือนกระจายตัวทั่วทุกภูมิภาค ขณะที่การส่งออกคิดเป็นสัดส่วนเกือบร้อยละ 72 ของผลผลิตรวม สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงอย่างลึกซึ้งระหว่างอุตสาหกรรมยางพาราและตลาดโลก

อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมยางพาราของไทยกำลังเผชิญกับแรงกดดันหลายด้านพร้อมกัน ทั้งการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นจากผู้ผลิตหน้าใหม่ที่เติบโตรวดเร็วย่างโกตดิวิวัล และกัมพูชา ปัญหาเชิงโครงสร้างด้านผลผลิตต่อไร่ที่ยังต่ำกว่าคู่แข่ง ตลอดจนกฎระเบียบด้านความยั่งยืนระหว่างประเทศที่เพิ่มความเข้มงวดอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกฎระเบียบว่าด้วยการตัดไม้ทำลายป่าของสหภาพยุโรป (EU Deforestation Regulation: EUDR) ที่ส่งผลโดยตรงต่อการส่งออกในระยะกลางถึงยาว ปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นสัญญาณเตือนที่ไทยต้องเร่งปรับตัวเพื่อรักษาความได้เปรียบในตลาดโลก

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์หลัก 4 ประการ ดังนี้

1. ประเมินสถานการณ์ยางพาราทั้งในระดับโลกและระดับประเทศอย่างรอบด้าน ครอบคลุมด้านการผลิต การค้า และราคา เพื่อสร้างความเข้าใจบริบทของอุตสาหกรรมอย่างเป็นระบบ
2. วิเคราะห์นโยบายและมาตรการของประเทศคู่แข่งและคู่ค้า พร้อมถอดบทเรียนจากกรณีความสำเร็จด้านความยั่งยืนในระดับสากลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนายางพาราไทย
3. ประเมินศักยภาพการแข่งขันของยางพาราไทยด้วยเครื่องมือวิเคราะห์เชิงปริมาณและคุณภาพ ได้แก่ ดัชนี RCA/SRCA การวิเคราะห์ SWOT PESTLE และ TOWS Matrix เพื่อระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามที่สำคัญ
4. จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและความสามารถในการแข่งขันของยางพาราไทยอย่างยั่งยืนใน 3 ระยะ ได้แก่ ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว

รายงานฉบับนี้ศึกษาครอบคลุมห่วงโซ่อุปทานยางพาราตั้งแต่ขั้นต้นจนถึงขั้นปลาย ได้แก่ ยางแปรรูปขั้นต้น (ยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง และน้ำยางข้น) ไปจนถึงผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป โดยใช้ข้อมูลย้อนหลังช่วงปี 2563–2568 เป็นกรอบการวิเคราะห์หลัก แหล่งข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) กรมวิชาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมศุลกากร และ World Bank Commodity Price Data

บทที่ 2 สถานการณ์ยางพาราโลก

2.1 สถานการณ์การผลิต

ข้อมูลจากองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO, 2026) รายงานว่า ผลผลิตยางธรรมชาติของโลกในปี 2567 มีปริมาณ 14.83 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3 จากปีก่อนหน้า (14.63 ล้านตัน) โดยมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสม (CAGR) ร้อยละ 1.01 ต่อปีในช่วงปี 2563 – 2567 สะท้อนว่าอุปทานยางธรรมชาติโลกยังคงขยายตัวอย่างช้า ๆ แม้จะเผชิญกับความท้าทายด้านสภาพภูมิอากาศและโรคระบาดในพืช

2.1.1 พื้นที่ปลูก

○ **เนื้อที่กรีดยาง** ปี 2567 เนื้อที่กรีดยางพาราโลก 82.64 ล้านไร่ **ลดลงร้อยละ 0.05** จากปีก่อนหน้า (82.68 ล้านไร่) แต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2563 - 2567 (CAGR ร้อยละ 0.48 ต่อปี)

2.1.2 ผลผลิต

○ **ผลผลิต** ปี 2567 ไทยยังคงเป็นผู้ผลิตยางธรรมชาติรายใหญ่ที่สุดของโลก โดยมีผลผลิต 4.79 ล้านตัน คิดเป็นส่วนแบ่งร้อยละ 32.3 ของผลผลิตโลก รองลงมาคืออินโดนีเซีย 2.26 ล้านตัน (ร้อยละ 15.3) โกตดิวัวร์ 1.69 ล้านตัน (ร้อยละ 11.4) เวียดนาม 1.33 ล้านตัน (ร้อยละ 9.0) จีน 0.88 ล้านตัน (ร้อยละ 5.9) และอินเดีย 0.88 ล้านตัน (ร้อยละ 5.9) ตามลำดับ ทั้งนี้ ผู้ผลิต 6 อันดับแรกรวมกันมีส่วนแบ่งถึงร้อยละ 79.8 ของผลผลิตโลก แสดงให้เห็นโครงสร้างตลาดที่กระจุกตัวอย่างมากในฝั่งอุปทาน (ดังตารางที่ 2-1)

ตารางที่ 2-1

ผลผลิตยางธรรมชาติโลก จำแนกตามประเทศผู้ผลิตหลัก ปี 2563 - 2567

หน่วย: ตัน และร้อยละ (%)

อันดับ	ประเทศ	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	CAGR	%สัดส่วน 2567
1	ไทย	4,859,666	4,892,451	4,785,779	4,810,350	4,789,042	-0.37	32.3
2	อินโดนีเซีย	3,037,348	3,045,314	2,717,081	2,240,826	2,262,088	-7.10	15.3
3	โกตดิวัวร์	936,061	1,100,386	1,320,145	1,624,824	1,686,599	15.86	11.4
4	เวียดนาม	1,226,096	1,272,005	1,338,142	1,270,299	1,327,473	2.01	9.0
5	จีน	826,348	871,600	861,675	897,323	877,600	1.52	5.9
6	อินเดีย	685,000	749,000	843,000	849,000	876,000	6.34	5.9
7	กัมพูชา	358,700	374,300	394,700	511,800	527,200	10.11	3.6
8	มาเลเซีย	514,702	469,669	377,047	347,900	386,512	-6.91	2.6
9	ฟิลิปปินส์	432,289	424,651	401,765	378,818	387,264	-2.72	2.6
10	เมียนมา	313,240	319,000	322,000	322,200	322,000	0.69	2.2
	อื่น ๆ	1,055,372	1,169,536	1,291,378	1,378,658	1,387,307	7.08	9.4
	โลก	14,244,822	14,687,912	14,652,712	14,631,998	14,829,085	1.01	100.0

ที่มา: สทนค. ประมวลผลจาก FAOSTAT (2026)

ข้อสังเกตสำคัญด้านพลวัตของผู้ผลิต คือ การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของผู้เล่นหลัก โดยโกตดิวัวร์เป็นประเทศที่มีอัตราการเติบโตสูงที่สุด (CAGR ร้อยละ 15.86 ต่อปี) จากเพียง 936,061 ตัน ในปี 2563 เพิ่มขึ้นเป็น 1,686,599 ตัน ในปี 2567 แซงหน้าเวียดนามขึ้นเป็นผู้ผลิตอันดับ 3 ของโลกแล้ว ขณะที่กัมพูชาก็เติบโตอย่างรวดเร็ว (CAGR ร้อยละ 10.11) ในทิศทางตรงข้าม อินโดนีเซียและมาเลเซียซึ่งเคยเป็นคู่แข่งสำคัญของไทย มีผลผลิตลดลงอย่างต่อเนื่อง (CAGR ร้อยละ -7.10 และ -6.91 ตามลำดับ) เนื่องจากปัญหาต้นทุนยางอายุมาก การเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกปาล์มน้ำมัน และการย้ายแรงงานออกจากภาคเกษตร

○ ผลผลิตต่อไร่ ข้อมูล FAO ปี 2567 ระบุว่า ค่าเฉลี่ยผลผลิตต่อไร่ของโลกอยู่ที่ 179.44 กิโลกรัม/ไร่ โดยอินเดียมีผลผลิตต่อไร่สูงที่สุดในกลุ่มผู้ผลิตหลักที่ 365.01 กิโลกรัม/ไร่ รองลงมาคือเวียดนาม (289.04 กิโลกรัม/ไร่) กัมพูชา (263.84 กิโลกรัม/ไร่) และโกตดิวัวร์ (262.70 กิโลกรัม/ไร่) ขณะที่ไทยอยู่ที่ 213.12 กิโลกรัม/ไร่ ซึ่งต่ำกว่าเวียดนามถึงร้อยละ 23.90 และต่ำกว่าอินเดียร้อยละ 41.61 แม้ไทยจะมีเนื้อที่กสิกรรมมากที่สุดในโลก (22.47 ล้านไร่) ปัญหาผลผลิตต่อไร่ จึงเป็นประเด็นเชิงยุทธศาสตร์ที่ต้องเร่งแก้ไข โดยเฉพาะการเร่งโค่นปลูกใหม่ด้วยพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงและการปรับปรุงเทคนิคการกรีต

สำหรับไทย ผลผลิตในช่วงปี 2563 – 2567 ทรงตัวอยู่ที่ประมาณ 4.79–4.89 ล้านตัน (CAGR ร้อยละ -0.37) สะท้อนว่าแม้จะยังคงเป็นอันดับหนึ่ง แต่ขนาดของผลผลิตไม่ได้เพิ่มขึ้น ขณะที่คู่แข่งจากแอฟริกาตะวันตก (โกตดิวัวร์ และกานา) และอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (กัมพูชา ลาว) กำลังขยายกำลังการผลิตอย่างรวดเร็ว หากแนวโน้มนี้ดำเนินต่อไป ส่วนแบ่งตลาดของไทยอาจลดลงในอนาคต

2.2 สถานการณ์การค้า

มูลค่าส่งออกยางพาราแปรรูปชั้นกลางของโลก (ได้แก่ น้ำยางข้น ยางแผ่น ยางแท่ง และยางพาราอื่น ๆ ภายใต้พิกัด HS 400110, 400121, 400122 และ 400129) (ดังตารางที่ ก-1) มีแนวโน้มขยายตัวอย่างจำกัด ในช่วงปี 2563 – 2567 โดยมูลค่าส่งออกน้ำยางข้นของโลกในปี 2567 อยู่ที่ประมาณ 1.74 พันล้านเหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2566 แต่ยังคงต่ำกว่าระดับก่อนหน้าการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก สะท้อนการฟื้นตัวที่ค่อยเป็นค่อยไปของอุตสาหกรรมที่ใช้ยางเป็นวัตถุดิบ เช่น ยานยนต์ เครื่องมือแพทย์ และผลิตภัณฑ์ยางอุตสาหกรรม ด้านยางแผ่น มูลค่าส่งออกของโลกในปี 2567 อยู่ที่ประมาณ 1.33 พันล้านเหรียญสหรัฐ โดยเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 3–4 ต่อปีในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ดังตารางที่ ข-3)

2.2.1 การค้ายางพาราแปรรูปชั้นกลางของโลก

(1) สถานการณ์การส่งออก

ยางพาราแปรรูปชั้นกลางของโลกประกอบด้วยน้ำยางข้น ยางแผ่น ยางแท่ง (TSNR) และยางพาราอื่น ๆ ภายใต้พิกัด HS 400110, 400121, 400122 และ 400129 ทำหน้าที่เป็นวัตถุดิบหลักเข้าสู่อุตสาหกรรมยางล้อและผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ ปี 2567 มูลค่าส่งออกยางพาราแปรรูปชั้นกลางรวม 16,060.03 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.26 จากปีก่อนหน้า (12,424.21 เหรียญสหรัฐ) โดยส่วนใหญ่ส่งออกยางแท่ง มูลค่าอยู่ที่ 11,943.96 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือสัดส่วนร้อยละ 74.37 ของมูลค่าส่งออกยางพาราแปรรูปชั้นกลางรวม เพิ่มขึ้นร้อยละ 31.21 จากปีก่อนหน้า (9,102.90 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) และมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด (CAGR ร้อยละ 12.76 ต่อปี) จากการเป็นสินค้าหลักในห่วงโซ่วัตถุดิบ ขณะที่น้ำยางข้นโลก อยู่ที่ประมาณ 1,740.47 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีการหดตัวเฉลี่ยเล็กน้อยในช่วงปี 2563 - 2567 (CAGR ร้อยละ -0.02 ต่อปี) สะท้อนทั้งผลของราคาที่ยผันผวนและการปรับโครงสร้างการผลิตของผู้ส่งออกหลัก

ผู้ส่งออกสำคัญของยางพาราแปรรูปชั้นกลางยังคงกระจุกตัวที่ไทย เวียดนาม และโกตดิวัวร์ โดยไทยมีบทบาทนำในน้ำยางข้นและยางแผ่น ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 30.95 รองลงมา ได้แก่ อินโดนีเซีย (ร้อยละ 18.08) โกตดิวัวร์ (ร้อยละ 15.30) เวียดนาม (ร้อยละ 8.10) และมาเลเซีย (ร้อยละ 6.14) ขณะที่โกตดิวัวร์ และเวียดนามขยายตัวอย่างรวดเร็วในยางพาราแปรรูปชั้นกลาง ข้อมูลมูลค่าส่งออกช่วงปี 2563 - 2567 ชี้ให้เห็นว่าบางประเทศมีอัตราเติบโตของการส่งออก 24.01 และ 13.43 ตามลำดับ โดยเฉพาะโกตดิวัวร์ ในหมวดยางแท่ง ที่มี CAGR ร้อยละ 31.83 ต่อปี และเวียดนามในหมวดน้ำยางข้น CAGR ร้อยละ 19.26 ต่อปี ปัจจัยด้านมาตรฐานความยั่งยืนและต้นทุนโลจิสติกส์กลายเป็นตัวแปรสำคัญต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ส่งออกในกลุ่มชั้นกลาง ซึ่งอาจทำให้โครงสร้างผู้เล่นหลักเปลี่ยนแปลงต่อเนื่องในระยะยาว

(2) สถานการณ์การนำเข้า

ปี 2567 มูลค่าการนำเข้ายางพาราแปรรูปชั้นกลางรวมของโลก 17,627.11 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.94 จากปีก่อนหน้า (14,193.88 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ผู้นำเข้าสำคัญของยางพาราแปรรูปชั้นกลาง คือ จีน เป็นผู้นำเข้าอันดับ 1 (ร้อยละ 22.45) เพื่อป้อนโรงงานอุตสาหกรรม รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา (ร้อยละ

10.33) มาเลเซีย (ร้อยละ 9.44) เวียดนาม (ร้อยละ 9.21) และญี่ปุ่น (ร้อยละ 7.16) ในส่วนกลุ่มสหภาพยุโรปเป็นกลุ่มผู้นำเข้าสำคัญ (สัดส่วนรวมร้อยละ 16.47) เพื่อนำไปใช้ในอุตสาหกรรมยานยนต์และการผลิตยางล้อในภูมิภาค โดยเฉพาะในเยอรมนีและฝรั่งเศส

2.2.2 การค้าผลิตภัณฑ์ยางพาราแปรรูปขั้นปลายของโลก

(1) สถานการณ์การส่งออก

ผลิตภัณฑ์ยางพาราแปรรูปขั้นปลายของโลกครอบคลุมสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูง (ดังตารางที่ ก-2) ในเชิงมูลค่า การส่งออกผลิตภัณฑ์ขั้นปลายมีขนาดใหญ่กว่ายางแปรรูปขั้นกลางอย่างมีนัยสำคัญ และโดยทั่วไปมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยสูงกว่า เนื่องจากได้รับแรงหนุนจากแนวโน้มการขยายตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า การก่อสร้างและอุตสาหกรรมสุขภาพทั่วโลก โดยปี 2567 มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางรวม 171,325.06 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.29 จากปีก่อนหน้า (167,495.83 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) และมีอัตราขยายตัวเพิ่มขึ้น (CAGR) ร้อยละ 6.02 ต่อปี (ปี 2563 – 2567) สินค้าส่งออกหลัก คือ ยางนอก (Tires) มีสัดส่วนสูงสุด ร้อยละ 58.63 รองลงมาคือ ของอื่นๆ ที่ทำด้วยยาง (ร้อยละ 19.25) และ หลอด ท่อ และท่ออ่อน ทำด้วยยางวัลแคนไนซ์ (ร้อยละ 7.32)

ผู้ส่งออกสำคัญของผลิตภัณฑ์ยางกระจายตัวอยู่ในประเทศที่มีเทคโนโลยีการผลิตสูง โดยจีนยังคงเป็นผู้ส่งออกอันดับ 1 (ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 19.41) รองลงมา ได้แก่ เยอรมนี (ร้อยละ 8.23) ไทย (ร้อยละ 6.33) สหรัฐอเมริกา (ร้อยละ 6.19) และญี่ปุ่น (ร้อยละ 4.35)

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาในรูปแบบกลุ่มเศรษฐกิจ สหภาพยุโรป (EU-27) ถือเป็นกลุ่มผู้ส่งออกที่ใหญ่ที่สุดของโลก โดยครองส่วนแบ่งตลาดรวมกันถึง ร้อยละ 37.62 ของมูลค่าการส่งออกโลก ซึ่งสูงกว่าจีนเกือบ 2 เท่า สะท้อนถึงความแข็งแกร่งในเทคโนโลยีการผลิตยางขั้นสูง (High-value products) เช่น ยางล้อสมรรถนะสูง และชิ้นส่วนยางทางวิศวกรรม

(2) สถานการณ์การนำเข้า

ปี 2567 มูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางรวมของโลกอยู่ที่ 174,468.31 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.90 จากปีก่อนหน้า (170,513.45 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ผู้นำเข้าสำคัญคือ สหรัฐอเมริกา เป็นผู้นำเข้าอันดับ 1 (ร้อยละ 17.51) เพื่อรองรับความต้องการในประเทศ ขณะที่ในฝั่งยุโรป สหภาพยุโรป (EU-27) มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง โดยครองสัดส่วนการนำเข้ารวมกันสูงที่สุดในโลกที่ร้อยละ 28.79 (โดยมีเยอรมนีและฝรั่งเศสเป็นตลาดหลัก) ซึ่งแสดงให้เห็นว่ายุโรปเป็นทั้งฐานการผลิตและตลาดผู้บริโภคสินค้าผลิตภัณฑ์ยางที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของโลก

ผู้ส่งออกหลักของผลิตภัณฑ์ยางมีความหลากหลายและไม่ได้จำกัดเฉพาะประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติเท่านั้น โดยจีน สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ เป็นฐานการผลิตและส่งออกยางนอก ยางใน และผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่สำคัญ ในขณะที่เดียวกัน ประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติ เช่น ไทย มาเลเซีย และเวียดนาม เริ่มเพิ่มบทบาทในบางหมวดสินค้า เช่น ถุงมือยาง และผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ ทำให้ห่วงโซ่มูลค่ายางพารามีการเชื่อมโยงระหว่างต้นน้ำและปลายน้ำมากขึ้น แนวโน้มมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน เช่น EUDR รวมถึงมาตรฐานรับรองต่าง ๆ คาดว่าจะผลักดันให้เกิดการลงทุนปรับปรุงกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ยางขั้นปลายให้ “เขียวขึ้น” มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็ทั้งความท้าทายและโอกาสสำหรับผู้ผลิตทั่วโลก

2.3 สถานการณ์ราคา

ราคายางธรรมชาติในตลาดโลกมีความผันผวนสูงและเชื่อมโยงกับปัจจัยหลายประการ ทั้งอุปสงค์จากอุตสาหกรรมยานยนต์โลก ราคาน้ำมันดิบ (ซึ่งส่งผลต่อราคายางสังเคราะห์ที่เป็นสินค้าทดแทน) อัตราแลกเปลี่ยนและสภาพอากาศในแหล่งผลิต ข้อมูลราคายางจาก World Bank Commodity Price Data (The Pink Sheet) ซึ่งปรับปรุงล่าสุดเมื่อเดือนมีนาคม 2569 รายงานราคายางประจำปีทั้งในรูปเงินเหรียญสหรัฐ (Nominal) และราคาที่แท้จริง (Real, ปีฐาน 2010) ดังนี้ (ดังตารางที่ 2-2)

ตารางที่ 2-2

ราคายางธรรมชาติในตลาดโลก ปี 2558 - 2568

หน่วย: เหรียญสหรัฐ/กิโลกรัม

ปี	TSR20 (Nominal)	RSS3 (Nominal)	TSR20 (Real 2010)	RSS3 (Real 2010)	ส่วนต่าง RSS3-TSR20
2558	1.366	1.571	1.396	1.606	0.205
2559	1.381	1.605	1.469	1.707	0.224
2560	1.667	1.995	1.713	2.051	0.328
2561	1.368	1.565	1.343	1.537	0.197
2562	1.410	1.640	1.418	1.649	0.230
2563	1.331	1.728	1.359	1.765	0.397
2564	1.679	2.071	1.535	1.893	0.392
2565	1.543	1.810	1.314	1.541	0.267
2566	1.383	1.577	1.212	1.382	0.194
2567	1.754	2.277	1.524	1.978	0.523
2568	1.769	2.184	1.524	1.881	0.415

ที่มา: สนค. ประมวลผลจาก World Bank Commodity Price Data (The Pink Sheet), March 2026

ราคายางแท่ง TSR20 ซึ่งเป็นราคาอ้างอิงหลักสำหรับยางแท่งในตลาดโลก มีแนวโน้มผันผวนในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา โดยราคาเฉลี่ยอยู่ในกรอบ 1.33–1.77 เหรียญสหรัฐต่อกิโลกรัม ราคาต่ำสุดในรอบทศวรรษอยู่ที่ 1.331 ดอลลาร์/กก. ในปี 2563 อันเป็นผลจากวิกฤต COVID-19 ที่ทำให้อุปสงค์ยานยนต์หดตัวรุนแรง ก่อนฟื้นตัวขึ้นมาที่ 1.679 ดอลลาร์/กก. ในปี 2564 ตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก จากนั้นราคาปรับลดลงในช่วงปี 2565–2566 (1.543 และ 1.383 ดอลลาร์/กก.) ก่อนที่จะพุ่งขึ้นอีกครั้งในปี 2567 มาอยู่ที่ 1.754 ดอลลาร์/กก. และปี 2568 อยู่ที่ 1.769 ดอลลาร์/กก. ซึ่งเป็นระดับสูงสุดในรอบ 7 ปี

ราคายางแผ่นรมควัน RSS3 ซึ่งเป็นราคาอ้างอิงสำคัญอีกตัวหนึ่ง มีแนวโน้มสอดคล้องกับ TSR20 แต่มีระดับราคาสูงกว่าเนื่องจากเป็นยางคุณภาพสูงกว่า โดยราคา RSS3 ในปี 2567 พุ่งขึ้นอย่างมากมาอยู่ที่ 2.277 ดอลลาร์/กก. (เพิ่มขึ้นร้อยละ 44.4 จากปีก่อนหน้า) ก่อนชะลอตัวเล็กน้อยเหลือ 2.184 ดอลลาร์/กก. ในปี 2568 ส่วนต่างราคา (Premium) ระหว่าง RSS3 กับ TSR20 ในปี 2568 อยู่ที่ 0.415 ดอลลาร์/กก. หรือร้อยละ 23.5 สะท้อนว่ายางแผ่นรมควันยังคงได้ส่วนเพิ่มราคาที่มียังสำคัญเหนือยางแท่ง

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาราคาที่แท้จริง (Real Price, ปรับด้วยดัชนี MUV ปีฐาน 2010) พบว่าระดับราคายางในปัจจุบันยังต่ำกว่าระดับเฉลี่ยในช่วงปี 2553–2557 อย่างมาก โดย TSR20 ในปี 2568 มีราคาที่แท้จริงเพียง 1.524 ดอลลาร์/กก. (ปีฐาน 2010) ขณะที่ในปี 2554 ราคาที่แท้จริงเคยสูงถึง 4.244 ดอลลาร์/กก. สะท้อนว่ากำลังซื้อที่แท้จริงของผู้ผลิตยางยังไม่ฟื้นตัวกลับมาที่ระดับก่อนวิกฤตราคาสินค้าโภคภัณฑ์ ซึ่งเป็นปัจจัยกดดันรายได้ของเกษตรกรชาวสวนยางอย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อราคาในช่วงปี 2567–2568 ที่ปรับตัวสูงขึ้น ได้แก่ (1) อุปสงค์จากจีนที่ฟื้นตัว โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว (2) อุปทานตั้งตัวจากสภาพอากาศแปรปรวนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งภัยแล้งและฝนตกหนักสลับกัน (3) ผลกระทบจากกฎระเบียบ EU Deforestation Regulation (EUDR) ที่สร้างความไม่แน่นอนด้านอุปทานในระยะกลาง และ (4) ราคาน้ำมันดิบที่ทรงตัวในระดับสูง ทำให้ยางสังเคราะห์ซึ่งเป็นสินค้าทดแทนมีราคาสูงขึ้นตาม ส่งผลให้อุปสงค์ยางธรรมชาติเพิ่มขึ้นตามกลไกการทดแทน

บทที่ 3 สถานการณ์ยางพาราไทย

3.1 สถานการณ์การผลิต

ไทยเป็นผู้ผลิตยางธรรมชาติอันดับหนึ่งของโลก โดยมีส่วนแบ่งการผลิตประมาณร้อยละ 33 ของผลผลิตยางพาราโลกในปี 2568 (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2568) ภาคการผลิตยางพาราของไทยครอบคลุมทุกภูมิภาค โดยมีแหล่งผลิตหลักอยู่ในภาคใต้ซึ่งมีเนื้อที่กรีดยางมากที่สุดประมาณ 12.69 ล้านไร่ รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6.07 ล้านไร่ ภาคกลาง 2.15 ล้านไร่ และภาคเหนือ 1.45 ล้านไร่ ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2564–2568) ผลผลิตยางพาราของไทยมีแนวโน้มทรงตัวถึงลดลงเล็กน้อย (เฉลี่ยลดลงร้อยละ 0.08 ต่อปี) แม้ว่าเนื้อที่กรีดยางจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย (เฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.50 ต่อปี) สะท้อนให้เห็นปัญหาเชิงโครงสร้างของภาคการผลิต อาทิ ต้นยางอายุมากที่เริ่มให้ผลผลิตลดลง สภาพอากาศที่แปรปรวนโดยเฉพาะภาวะแล้งในช่วงปี 2566–2567 และการระบาดของโรคใบร่วงในพื้นที่ภาคใต้ ขณะที่ผลผลิตต่อไร่ของไทย (217 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2568) ยังต่ำกว่าประเทศคู่แข่งสำคัญ เช่น เวียดนาม (281 กิโลกรัมต่อไร่) และกอตีวัวร์ (261 กิโลกรัมต่อไร่) ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องเร่งพัฒนาเพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขัน

สำหรับปี 2568 ข้อมูลจากศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร รายงานว่าสภาพอากาศเอื้ออำนวยมากขึ้น มีปริมาณน้ำฝนเพียงพอ แต่มีฝนตกชุกในบางพื้นที่ของภาคกลางและภาคใต้ ทำให้จำนวนวันที่เกษตรกรสามารถเปิดกรีดยางได้ลดลง ประกอบกับยังคงมีการระบาดของโรคใบร่วงในแหล่งผลิตภาคใต้ ทำให้ต้นยางไม่สมบูรณ์ ขณะที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีเนื้อที่กรีดยางเพิ่มขึ้นจากการขยายพื้นที่ปลูกใหม่เมื่อปี 2562 เริ่มให้ผลผลิตแล้ว

3.1.1 พื้นที่ปลูก

○ ครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ปี 2567 ไทยมีจำนวน 1,634,234 ครัวเรือน **ลดลงร้อยละ -1.28** จากปีก่อนหน้า (1,655,492 ครัวเรือน)

○ เนื้อที่กรีดยาง ปี 2568 ไทยมีเนื้อที่กรีดยางพารา จำนวน 22.36 ล้านไร่ **ลดลงร้อยละ 0.10** จากปีก่อนหน้า (22.38 ล้านไร่)

3.1.2 ผลผลิต

○ ผลผลิต ปี 2568 ไทยมีผลผลิตยางแผ่นดิบ จำนวน 4.86 ล้านตัน **เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.08** จากปีก่อนหน้า (4.81 ล้านตัน) ขณะที่กองการยาง กรมวิชาการเกษตร (2569) รายงานสถิติยางพาราว่า ผลผลิตยางแห้ง โดยส่วนใหญ่เป็นยางแห้ง (สัดส่วนร้อยละ 37.8 ของปริมาณผลผลิตยางธรรมชาติทั้งหมด) รองลงมา ได้แก่ ยางผสม (ร้อยละ 30.0) น้ำยางข้น (ร้อยละ 15.2) และยางแผ่นรมควัน (ร้อยละ 10.9) และอื่น ๆ (ร้อยละ 6.2)

○ ผลผลิตต่อไร่ ปี 2568 ไทยมีผลผลิตยางดิบต่อไร่ จำนวน 217 กิโลกรัม/ไร่ **เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.93** จากปีก่อนหน้า (215 กิโลกรัม/ไร่)

ตารางที่ 3-1

เนื้อที่กรีดยาง ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของไทย ในช่วงปี 2564 – 2568

หน่วย : ล้านไร่ ล้านตัน กิโลกรัมต่อไร่ และร้อยละ (%)

รายการ	ภาค	ปี					%สัดส่วน 2568	%ΔYoY 68/67	CAGR 64-68
		2564	2565	2566	2567	2568			
เนื้อที่กรีดยาง (ล้านไร่)	ใต้	12.54	12.57	12.84	12.72	12.69	56.76	-0.23	0.30
	ตะวันออกเฉียงเหนือ	5.85	5.88	6.05	6.06	6.07	27.15	0.18	0.91
	กลาง	2.26	2.21	2.22	2.17	2.15	9.62	-0.77	-1.22
	เหนือ	1.32	1.36	1.42	1.44	1.45	6.48	0.87	2.30
	ไทย (รวม)	21.98	22.03	22.52	22.38	22.36	100.00	-0.10	0.43

รายการ	ภาค	ปี					%สัดส่วน 2568	%ΔYoY 68/67	CAGR 64-68
		2564	2565	2566	2567	2568			
ผลผลิต	ใต้	2.91	2.80	2.77	2.71	2.74	56.28	1.16	-1.52
ยางดิบ (ล้านตัน)	ตะวันออกเฉียงเหนือ	1.31	1.33	1.37	1.40	1.42	29.20	1.31	2.00
	กลาง	0.42	0.40	0.40	0.41	0.40	8.29	-1.67	-1.24
	เหนือ	0.25	0.27	0.28	0.29	0.30	6.23	3.14	5.25
	ไทย (รวม)	4.89	4.79	4.81	4.81	4.86	100.00	1.08	-0.15
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	ตะวันออกเฉียงเหนือ	224	225	226	231	234	N/A	1.13	1.08
	ใต้	232	223	216	213	216	N/A	1.39	-1.81
	เหนือ	187	195	199	205	209	N/A	2.25	2.88
	กลาง	188	179	179	189	187	N/A	-0.91	-0.03
	ไทย (ค่าเฉลี่ย)	223	217	214	215	217	N/A	0.93	-0.68

ที่มา: สนค. ประมวลผลจาก สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2568)

ตารางที่ 3-2

ฤดูกาลผลิตยางพาราของไทย ปี 2568-69

ปี 2568 (หน่วย: ร้อยละ)												ผลผลิต
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	(ตัน)
11.18	7.50	3.52	2.72	5.41	8.52	9.40	9.73	9.84	10.58	10.68	10.92	4,863,156

หมายเหตุ: ● ช่วงเดือนเก็บเกี่ยวผลผลิต ○ ช่วงเดือนเก็บเกี่ยวผลผลิตสูงสุด

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2568)

3.1.3 โครงสร้างอุปทานยางพาราของไทย

โครงสร้างห่วงโซ่อุปทานยางพาราของไทยสามารถจำแนกออกเป็น 3 ชั้นหลักตามกิจกรรมเศรษฐกิจ ได้แก่ ภาคการเกษตรต้นน้ำ (TSIC 01291) ภาคแปรรูปขั้นต้น (TSIC 22191 และ 22192) และภาคการผลิตผลิตภัณฑ์ยางปลายน้ำ (TSIC 15202, 22111, 22112, 22190, 22193 และ 22199) ข้อมูลนิติบุคคลที่ดำเนินกิจการอยู่จากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ณ ปี 2568 ใช้เป็นตัวแทนในการวิเคราะห์โครงสร้างตลาด เนื่องจากสะท้อนทั้งจำนวนผู้ประกอบการและระดับทุนจดทะเบียนในแต่ละชั้นของห่วงโซ่อุปทานได้อย่างเป็นระบบ

ข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (2568a) พบว่า ในปี 2568 มีการจดทะเบียนนิติบุคคลที่ดำเนินธุรกิจตลอดห่วงโซ่อุปทานยางพารารวมทั้งสิ้น 1,536 ราย คิดเป็นทุนจดทะเบียนรวม 200,821 ล้านบาท โดยมีทุนจดทะเบียนเฉลี่ยต่อกิจการ อยู่ที่ประมาณ 131 ล้านบาทต่อราย (ดังตารางที่ 3-3)

ภาคการเกษตรต้นน้ำ มีนิติบุคคลที่จดทะเบียนประกอบธุรกิจการปลูกยางพาราจำนวน 109 ราย ทุนจดทะเบียนรวมประมาณ 14,289 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7 ของทุนรวมในห่วงโซ่ยางพารา มีทุนจดทะเบียนเฉลี่ยต่อกิจการ ประมาณ 131 ล้านบาทต่อราย จำนวนนิติบุคคลที่อยู่ในระดับต่ำเปรียบเทียบกับขนาดของภาคการผลิตนั้นสะท้อนถึงโครงสร้างการถือครองที่ดินที่กระจายตัวอยู่กับเกษตรกรรายย่อยเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งดำเนินกิจการในรูปแบบบุคคลธรรมดาหรือระบบนิติบุคคล ส่วนกิจการที่ปรากฏในฐานะข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าจึงมักเป็นฟาร์มขนาดกลางขึ้นไปหรือวิสาหกิจชุมชนที่รวมทุนกันลงทุนอย่างเป็นทางการ

ภาคแปรรูปขั้นต้น ทำหน้าที่เชื่อมโยงผลผลิตจากสวนยาง ทั้งยางก้อนถ้วยและน้ำยางสด เข้าสู่กระบวนการผลิตภาคอุตสาหกรรม โดยมีนิติบุคคล 260 ราย ทุนรวมประมาณ 36,572 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 18 ของทุนรวมในห่วงโซ่ มีทุนจดทะเบียนเฉลี่ยต่อกิจการ ประมาณ 141 ล้านบาทต่อราย โรงงานแปรรูปขั้นต้นโดยทั่วไปมีลักษณะเป็นกิจการขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ที่ต้องใช้เงินลงทุนด้านเครื่องจักรและโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ในระดับสูง และมีบทบาทสำคัญในการรักษามาตรฐานคุณภาพวัตถุดิบ ไม่ว่าจะเป็นยางแท่ง ยางแผ่นรมควัน และน้ำยางข้น ก่อนป้อนเข้าสู่ผู้ผลิตยางล้อและผลิตภัณฑ์ยางปลายน้ำ

ภาคการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง เป็นชั้นที่มีน้ำหนักทางเศรษฐกิจสูงที่สุดในห่วงโซ่อุปทาน โดยมีนิติบุคคลรวม 1,167 ราย ทุนจดทะเบียนรวมประมาณ 149,960 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 75 ของทุนรวมทั้งห่วงโซ่ ความเข้มข้นของทุนในชั้นนี้สะท้อนลักษณะอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีและมาตรฐานคุณภาพสูงเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มการผลิตยางล้อและยางในสำหรับยานยนต์ (TSIC 22111) ซึ่งมีกิจการเพียง 118 ราย แต่ถือครองทุนรวมสูงถึงประมาณ 98,867 ล้านบาท หรือมีทุนจดทะเบียนเฉลี่ยต่อกิจการ มากกว่า 830 ล้านบาทต่อราย สะท้อนโครงสร้างตลาดที่มีการกระจุกตัวสูงและมีอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด (Entry barriers) ในระดับสูง ในทางตรงข้าม ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น เช่น ถุงมือยาง เครื่องมือทางการแพทย์ และผลิตภัณฑ์ยางสำหรับอุตสาหกรรมทั่วไป (TSIC 22193, 22199) แม้จะมีจำนวนรายและทุนรวมอยู่ในระดับสูง แต่ทุนจดทะเบียนเฉลี่ยต่อกิจการต่ำกว่ากลุ่มยางล้อ สะท้อนโครงสร้างตลาดแบบผสมที่มีผู้ผลิตรายใหญ่จำนวนน้อยรายดำเนินกิจการควบคู่กับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมาก

ภาพรวมของห่วงโซ่อุปทานยางพาราของไทยแสดงให้เห็นการกระจุกตัวของทุนในชั้นปลายน้ำอย่างชัดเจน โดยร้อยละ 75 ของทุนรวมทั้งห่วงโซ่กระจุกอยู่ในภาคการผลิตยาง ขณะที่ภาคการเกษตรต้นน้ำซึ่งเป็นฐานวัตถุดิบมีสัดส่วนทุนในฐานข้อมูลนิติบุคคลเพียงร้อยละ 7 รูปแบบดังกล่าวบ่งชี้ว่าโครงสร้างการลงทุนของไทยให้น้ำหนักแก่กิจกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูงในชั้นปลายน้ำ ซึ่งเป็นทั้งจุดแข็งเชิงการแข่งขัน และในขณะเดียวกันก็เป็นจุดเปราะบางเชิงโครงสร้าง เนื่องจากอุตสาหกรรมยังคงพึ่งพาวัตถุดิบจากเกษตรกรรายย่อยบนนิติบุคคลเป็นสัดส่วนสำคัญ

นอกจากนี้ กลุ่มยางสังเคราะห์¹ แม้จะมีจำนวนนิติบุคคลเพียง 37 ราย แต่มีลักษณะเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และเข้มทุนสูงอย่างชัดเจน โครงสร้างดังกล่าวแตกต่างจากภาคยางแปรรูปขั้นต้นซึ่งมีผู้ประกอบการกระจายตัวในหลายพื้นที่และมีทุนจดทะเบียนเฉลี่ยต่อกิจการ ในระดับร้อยละล้านบาทต่อราย ความแตกต่างเชิงโครงสร้างนี้ชี้ให้เห็นว่า ตลาดยางสังเคราะห์มีลักษณะของตลาดผู้ขายน้อยราย (Oligopoly) ขณะที่ตลาดยางแปรรูปขั้นต้นมีการแข่งขันในลักษณะกึ่งสินค้าโภคภัณฑ์ (Quasi-commodity market) ที่มีผู้เล่นจำนวนมากและความสามารถในการสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับจำกัด

ตารางที่ 3-3

สถิติการจดทะเบียนนิติบุคคลในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับยางพาราและผลิตภัณฑ์ที่ดำเนินกิจการอยู่ ปี 2568

หน่วย : ราย ล้านบาท ร้อยละ (%) และล้านบาทต่อราย

รหัสและประเภทธุรกิจ	จำนวน (ราย)	ทุน (ล้านบาท)	สัดส่วนของทุนจดทะเบียน (%)	ทุนจดทะเบียนเฉลี่ยต่อกิจการ (ล้านบาท/ราย)
การเกษตร	109	14,289.06	7.12	131.09
01291: การปลูกต้นยางพารา	109	14,289.06		131.09
ยางแปรรูปขั้นต้น	260	36,572.17	18.21	140.66
22191: การผลิตยางแผ่นและยางแท่ง	182	30,362.88	15.12	166.83
22192: การผลิตน้ำยางข้น	78	6,209.28	3.09	79.61
ผลิตภัณฑ์ยาง	1,167	149,959.38	74.67	128.50
15202: การผลิตรองเท้ายาง	68	1,334.59	0.66	19.63
22111: การผลิตยางล้อและยางใน	118	98,866.53	49.23	837.85

¹ ยางสังเคราะห์ทำหน้าที่เป็นสินค้าทดแทนบางส่วนของยางแปรรูปขั้นต้น เนื่องจากสามารถนำไปใช้ในสูตรผลิตยางล้อและผลิตภัณฑ์ยางวิศวกรรมแทนยางธรรมชาติได้บางส่วน โดยเฉพาะในส่วนที่ต้องการคุณสมบัติเชิงเทคนิคเฉพาะ เช่น ความทนทานต่อการสึกหรอหรือการเปลี่ยนรูปที่อุณหภูมิสูง อย่างไรก็ตาม ยางสังเคราะห์ไม่ได้ทดแทนยางธรรมชาติทั้งหมดในสูตรการผลิต ทำให้ความต้องการยางแปรรูปขั้นต้นจากสวนยางไทยยังคงมีอยู่ เพียงแต่การแข่งขันระหว่างสองกลุ่มสินค้านี้ทำให้ผู้ซื้อปลายน้ำมีทางเลือกมากขึ้น และกดดันให้ผู้ผลิตยางแปรรูปขั้นต้นต้องพัฒนาคุณภาพและบริหารต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันควบคู่ไปกับการขยายตัวของยางสังเคราะห์ในระยะยาว

รหัสและประเภทธุรกิจ	จำนวน (ราย)	ทุน (ล้านบาท)	สัดส่วนของทุน จดทะเบียน (%)	ทุนจดทะเบียนเฉลี่ยต่อ กิจการ (ล้านบาท/ราย)
22112: การหล่อตอกยางและการซ่อม สร้างยางล้อ	54	1,138.69	0.57	21.09
22190: การผลิตผลิตภัณฑ์ยางชนิดอื่น ๆ	2	3.00	0.00	1.50
22193: การผลิตสิ่งของเครื่องใช้ด้าน สุขอนามัยหรือเภสัชกรรมที่ทำจากยาง	187	16,106.69	8.02	86.13
22199: การผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ ซึ่ง มิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น	738	32,509.88	16.19	44.05
ยางพาราและผลิตภัณฑ์	1,536	200,820.61	100.00	130.74
20132: การผลิตยางสังเคราะห์ขั้นต้น	37	10,574.85		286

ที่มา: สนค. ประมวลผลจาก กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (2568)

3.1.4 ภาพรวมการผลิตภาคอุตสาหกรรมยางพาราและผลิตภัณฑ์

ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ซึ่งรายงานสถิติอุตสาหกรรมตามรหัส TSIC ช่วยเสริมภาพรวมด้านอุปทานของอุตสาหกรรมยางพาราและผลิตภัณฑ์ในฝั่งโรงงาน จากตาราง ข-1 และ ข-2 พบข้อสังเกตสำคัญดังนี้

อุตสาหกรรมยางล้อและยางใน (TSIC 22111) มีปริมาณการผลิตรวมประมาณ 211.20 ล้านเส้น ลดลงร้อยละ 0.92 จากปีก่อนหน้า (209.26 ล้านเส้น) โดยยางนอกรถยนต์นั่งมีการผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.41 ขณะที่ยางนอกรถจักรยานยนต์ลดลงร้อยละ 2.82 ด้านการจำหน่ายรวม 208.4 ล้านเส้น ลดลงร้อยละ 0.68 แต่มูลค่าการจำหน่ายรวม 184,685 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 3.68 สะท้อนแรงกดดันด้านราคาในตลาด โดยเฉพาะราคาเฉลี่ยต่อเส้นที่ลดลงจากระดับ 914 บาท เหลือ 886 บาท อย่างไรก็ตาม สัดส่วนการส่งออกยังคงใกล้เคียงกับการจำหน่ายในประเทศ

อุตสาหกรรมยางแปรรูปขั้นต้น มีปริมาณการผลิตรวม 4.24 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.63 จากปีก่อนหน้า (4.21 ล้านตัน) โดยยางแผ่นและยางแท่ง (TSIC 22191) มีปริมาณการผลิตรวมประมาณ 3.48 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.56 จากปีก่อนหน้า (3.43 ล้านตัน) โดยยางแผ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.41 ขณะที่ยางแท่งลดลงร้อยละ 4.34 และน้ำยางข้น (TSIC 22192) มีการผลิตลดลงร้อยละ 3.44

อุตสาหกรรมถุงมือทางการแพทย์และถุงยางอนามัย (TSIC 22193) มีปริมาณการผลิตรวมประมาณ 41,738.97 ล้านชิ้น ลดลงร้อยละ 2.01 จากปีก่อนหน้า (42,595.16 ล้านชิ้น) โดยถุงมือทางการแพทย์และถุงยางอนามัย ลดลงร้อยละ 2.01 และ 1.84 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ยังคงเป็นฐานการผลิตขนาดใหญ่ โดยการส่งออกคิดเป็นสัดส่วนหลักร้อยละ 93.34 ของการจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ มูลค่าจำหน่ายรวม 51,334 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 8.42

ในส่วนยางสังเคราะห์ (TSIC 20132) ซึ่งเป็นสินค้าทดแทนยางธรรมชาติ ข้อมูล สศอ. รายงานว่าการผลิตยาง SBR (Styrene Butadiene Rubber) ปี 2568 อยู่ที่ประมาณ 0.21 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.87 จากปีก่อนหน้า (0.17 ล้านตัน) การขยายตัวของยางสังเคราะห์ในประเทศเป็นปัจจัยที่ควรติดตาม เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อสมดุลอุปสงค์-อุปทานของยางธรรมชาติในระยะยาว โดยเฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรมยางล้อที่ใช้ยางสังเคราะห์เป็นส่วนผสม

ข้อมูลจาก สศอ. ช่างต้นช่วยเสริมให้เห็นภาพรวมของภาคอุตสาหกรรมปลายน้ำที่เชื่อมโยงกับยางพาราต้นน้ำ โดยอุตสาหกรรมยางล้อเป็นภาคที่ใช้ยางธรรมชาติมากที่สุดแต่เริ่มชะลอตัว ขณะที่ภาคแปรรูปขั้นต้น (ยางแผ่น ยางแท่ง น้ำยางข้น) ยังขยายตัวได้ดีทั้งปริมาณและมูลค่า

3.2 สถานการณ์ความต้องการยางพารา

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2564–2568) ความต้องการใช้ยางพาราภายในประเทศของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 925,829 ตัน ในปี 2564 โดยสูงสุดที่ 1,234,413 ตัน ในปี 2566 ก่อนชะลอตัวเหลือ 1,188,814 ตัน ในปี 2568 หรือลดลงร้อยละ 0.81 จากปีก่อนหน้า (กองกรยาง กรมวิชาการเกษตร, 2569) การชะลอตัวดังกล่าวเป็นผลจากการหดตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์ภายในประเทศ ซึ่งได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว ประกอบกับการแข่งขันจากสินค้านำเข้าจากจีนที่มีต้นทุนต่ำกว่าในบางกลุ่มผลิตภัณฑ์

เมื่อพิจารณาสมดุลอุปสงค์-อุปทาน จากข้อมูลสถิติยางพาราประจำปี 2568 ฉบับที่ 2 ของกองกรยาง กรมวิชาการเกษตร พบว่า ผลผลิตยางธรรมชาติรวมของไทย (ยางแห้ง) ในปี 2568 มีจำนวน 4,626,973 ตัน แบ่งเป็นการส่งออก 3,326,309 ตัน (คิดเป็นร้อยละ 71.9 ของผลผลิต) และใช้ภายในประเทศ 1,188,814 ตัน (ร้อยละ 25.7) โดยมีสต็อกคงเหลือ ณ สิ้นปี 2568 จำนวน 924,391 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 811,490 ตัน ในปี 2567 ทั้งนี้ ปริมาณนำเข้ายางอยู่ในระดับต่ำมากเพียง 1,050 ตัน สะท้อนฐานะของไทยในฐานะผู้ผลิตสุทธิ อย่างชัดเจน ข้อมูลเหล่านี้บ่งชี้ว่าไทยส่งออกยางพาราเป็นสัดส่วนหลักของผลผลิต ขณะที่การใช้ในประเทศมีสัดส่วนประมาณ 1 ใน 4 ซึ่งยังมีศักยภาพในการขยายการใช้ภายในประเทศเพื่อเพิ่มมูลค่าในห่วงโซ่อุปทาน

ด้านโครงสร้างความต้องการจำแนกตามประเภทยาง (ดังตารางที่ 3-4) พบว่า ยางแห้ง (STR) เป็นประเภทที่มีความต้องการใช้สูงสุดในปี 2568 คิดเป็นร้อยละ 40.3 ของปริมาณการใช้ทั้งหมด รองลงมาคือน้ำยางข้น (ร้อยละ 28.4) ยางผสม (ร้อยละ 10.1) และยางแผ่นรมควัน (ร้อยละ 7.6) โดยยางแห้งและยางผสมมีการใช้ลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 7.08 และร้อยละ 32.97 ตามลำดับ ขณะที่น้ำยางข้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.74 ตามความต้องการของอุตสาหกรรมถุงมือยาง และผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

ด้านโครงสร้างความต้องการจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม (ดังตารางที่ 3-5) อุตสาหกรรมยานพาหนะยังคงเป็นกลุ่มที่มีความต้องการใช้สูงสุดคิดเป็นร้อยละ 48.93 ของปริมาณการใช้ทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามการหดตัวของกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น รองลงมาคืออุตสาหกรรมถุงมือยาง (ร้อยละ 17.22) ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอัตราการเติบโตสูงที่สุดในปี 2568 โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 50.83 จากปีก่อนหน้า ตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ สอดคล้องกับแนวโน้มการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ความต้องการด้านอนามัย และการเติบโตของอุตสาหกรรมอาหารในประเทศ กลุ่มอะไหล่รถยนต์มีการขยายตัวเช่นกัน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.70) สะท้อนศักยภาพของไทยในฐานะฐานการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในทางตรงข้าม อุตสาหกรรมยางยืดมีการใช้ลดลงร้อยละ 18.47 เนื่องจากแนวโน้มการนำเข้าเครื่องแต่งกายจากจีนที่มีต้นทุนต่ำกว่า

ตารางที่ 3-4

ปริมาณการใช้ยางพารา จำแนกตามประเภทยางพาราแปรรูปขึ้นต้น

หน่วย : ตัน และร้อยละ (%)

ประเภทยาง	ปริมาณใช้ (ตัน)					ปี 68/67	ปี 2568	หมายเหตุ
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	%YoY	%สัดส่วน	
ยางแห้ง	303,481	389,193	623,988	515,839	479,336	-7.08	40.3	รวม STR และไม่ระบุชั้น
น้ำยางข้น	271,133	221,919	292,302	312,861	337,078	7.74	28.4	น้ำหนักเนื้อยางแห้ง
ยางผสม	229,590	211,145	167,876	178,983	119,969	-32.97	10.1	น้ำหนักเนื้อยางแห้ง
ยางแผ่นรมควัน	94,677	125,750	111,075	97,851	90,387	-7.63	7.6	รวมทุกชั้น
อื่น ๆ	26,948	91,538	39,169	92,958	162,044	74.32	13.6	น้ำยางสด ยางก้อนถ้วย ๆ
รวมทั้งหมด	925,829	1,039,545	1,234,410	1,198,492	1,188,814	-0.81	100.0	

ที่มา: สนค. ประมวลผลจาก กรมวิชาการเกษตร (2569)

ตารางที่ 3-5

ปริมาณการใช้ยางพารา จำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์ยาง

หน่วย : ตัน และร้อยละ (%)

ประเภทยาง	ปริมาณใช้ (ตัน)					ปี 68/67	ปี 2568	หมายเหตุ
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	%YoY	%สัดส่วน	
ยางยานพาหนะ	563,355	608,879	660,758	566,355	581,657	2.70	48.93	อันดับ 1
ถุงมือยาง	103,367	106,105	111,344	135,758	204,765	50.83	17.22	รวมถุงมือยางทั่วไป
ยางยืด	150,386	96,764	121,200	120,782	98,477	-18.47	8.28	
อะไหล่รถยนต์	2,379	29,928	89,404	77,990	93,355	19.70	7.85	
ยางรถจักรยานยนต์	21,783	22,938	19,466	20,863	22,418	7.45	1.89	
ถุงยางอนามัย	12,373	5,747	6,747	10,434	12,068	15.66	1.02	
ยางรัดของ	13,127	14,808	10,076	7,394	9,919	34.15	0.83	
รองเท้า	4,367	19,222	5,805	4,952	3,898	-21.28	0.33	
หลอดดอก	985	12,711	2,018	1,912	2,902	51.78	0.24	
กาบ/เทปพันสายไฟ	1,364	2,759	2,932	2,479	2,616	5.53	0.22	
สายพาน	1,226	1,244	1,395	1,652	1,473	-10.84	0.12	
พื้นรองเท้า	315	841	717	811	1,004	23.80	0.08	
ท่อยาง	531	798	853	628	790	25.80	0.07	
ผลิตภัณฑ์ฟองน้ำ	449	347	370	312	315	0.96	0.03	
เครื่องมือการแพทย์/ วิทยาศาสตร์	139	163	163	203	194	-4.43	0.02	
ยางอื่น ๆ	49,662	116,293	201,165	245,962	152,963	-37.81	12.87	ที่นอน หมอนยาง ๆ
รวมทั้งหมด	925,808	1,039,547	1,234,413	1,198,487	1,188,814	-0.81	100.00	

ที่มา: สนค. ประมวลผลจาก กรมวิชาการเกษตร (2569)

โดยภาพรวม โครงสร้างความต้องการใช้ยางพาราภายในประเทศสะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอุตสาหกรรมยางล้อและยานยนต์เป็นหลัก (เกือบครึ่งหนึ่งของปริมาณการใช้ทั้งหมด) ซึ่งมีความเสี่ยงจากความผันผวนของตลาดยานยนต์ที่กำลังเปลี่ยนผ่านสู่ยานยนต์ไฟฟ้า ขณะเดียวกัน การขยายตัวของอุตสาหกรรมถุงมือยางและผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์เป็นโอกาสสำคัญในการกระจายความเสี่ยงของฐานความต้องการ ทั้งนี้ ข้อมูลปี 2569 จากสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2569) คาดการณ์ว่า ความต้องการใช้ยางพาราเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมภายในประเทศมีแนวโน้มลดลงจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากคาดการณ์เศรษฐกิจภายในประเทศชะลอตัวตามภาวะเศรษฐกิจโลก อย่างไรก็ตาม รัฐบาลยังคงมีนโยบายส่งเสริมการใช้ยางพาราภายในประเทศและสนับสนุนอุตสาหกรรมยางพาราขึ้นปลายอย่างต่อเนื่อง

3.3 สถานการณ์การค้า

ภาพรวมการค้ายางพาราของไทยในปี 2568 มีการส่งออกผลิตภัณฑ์แปรรูปขึ้นปลายที่มีมูลค่าเพิ่มสูงเป็นหลัก โดยเฉพาะยางนอกที่มีมูลค่าส่งออกกว่า 7.61 ล้านเหรียญสหรัฐ โดยมีสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดหลัก ในขณะที่กลุ่มยางพาราชั้นกลาง มีการส่งออกยางแท่งไปยังจีนเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม ภาคการค้ายางเผชิญภาวะหดตัวในกลุ่มไม้ยางพาราและยอดการนำเข้าวัตถุดิบชั้นกลางจากประเทศเพื่อนบ้านที่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนการนำเข้าผลิตภัณฑ์ขึ้นปลายจากจีนและญี่ปุ่นยังคงขยายตัวเพื่อสนับสนุนห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมยานยนต์ภายในประเทศ สะท้อนถึงการปรับตัวของไทยสู่การเป็นฐานผลิตสินค้าสำเร็จรูปที่ใช้เทคโนโลยีสูงขึ้น รายละเอียด ดังตารางที่ ข-4

3.3.1 การค้ายางพาราแปรรูปชั้นกลางของไทย

(1) สถานการณ์การส่งออก

ยางพาราแปรรูปชั้นกลางของไทยประกอบด้วยน้ำยางข้น ยางแผ่น ยางแท่ง (TSNR) และยางพาราอื่น ๆ ภายใต้พิกัด HS 400110, 400121, 400122 และ 400129 ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักเข้าสู่อุตสาหกรรม

ยางล้อและผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ โดยปี 2568 มูลค่าส่งออกยางพาราแปรรูปชั้นกลางรวม 5.01 ล้านเหรียญสหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 0.42 จากปีก่อนหน้า (4.99 ล้านเหรียญสหรัฐ) โดยส่วนใหญ่ส่งออกยางแท่ง มูลค่าอยู่ที่ 2.94 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือสัดส่วนร้อยละ 58.72 ของมูลค่าส่งออกยางพาราแปรรูปชั้นกลางรวม หดตัวร้อยละ 8.02 จากปีก่อนหน้า (3.20 ล้านเหรียญสหรัฐ) ขณะที่ยางแผ่น มีมูลค่าส่งออกอยู่ที่ประมาณ 1.22 ล้านเหรียญสหรัฐ สัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 20.39 ขยายตัวร้อยละ 26.57 และน้ำยางข้นไทยส่งออกเป็นมูลค่า 1.02 ล้านเหรียญสหรัฐ สัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 20.27 โดยมีการขยายตัวร้อยละ 7.79 จากปีก่อนหน้า และในช่วงปี 2564 - 2568 (CAGR ลดลงร้อยละ 10.21 ต่อปี)

ตลาดส่งออกสำคัญของไทยส่งออกระจุกตัวอยู่ที่ จีน ครองสัดส่วนร้อยละ 39.17 ขยายตัวร้อยละ 31.02 และในช่วงปี 2564 - 2568 อัตราเติบโตเฉลี่ยต่อปี (CAGR) ลดลงร้อยละ 0.04 ต่อปี ญี่ปุ่น ครองสัดส่วนร้อยละ 11.22 หดตัวร้อยละ 0.41 และในช่วงปี 2564 - 2568 อัตราเติบโตเฉลี่ยต่อปี (CAGR) อยู่ที่ร้อยละ 6.87 ต่อปี และ มาเลเซีย ครองสัดส่วนร้อยละ 8.42 หดตัวร้อยละ 15.53 และในช่วงปี 2564 - 2568 อัตราเติบโตเฉลี่ยต่อปี (CAGR) ลดลงร้อยละ 15.07 ต่อปี

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาในรูปแบบกลุ่มเศรษฐกิจ สหภาพยุโรป (EU-27) มูลค่าการส่งออกยางพาราชั้นกลางของไทยไปยังสหภาพยุโรปในปี 2568 อยู่ที่ 536.07 ล้านเหรียญสหรัฐ แม้จะมีการปรับตัวลดลงร้อยละ 12.18 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (610.41 ล้านเหรียญสหรัฐ) แต่เมื่อพิจารณาสัดส่วนการส่งออกรวม พบว่าตลาดยุโรปครองสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 10.69 ของมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์กลุ่มนี้ทั้งหมดของไทย

(2) สถานการณ์การนำเข้า

ปี 2568 มูลค่าการนำเข้ายางพาราแปรรูปชั้นกลางรวมของไทยราว 2.00 ล้านเหรียญสหรัฐ หดตัวร้อยละ 86.78 จากปีก่อนหน้า (15.10 ล้านเหรียญสหรัฐ) โดยภาพรวมในช่วงปี 2564 - 2568 มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสม (CAGR) หดตัวลงร้อยละ 17.36 ต่อปี โดยการนำเข้าของไทยเป็นการนำเข้าเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอุปทานในห่วงโซ่การผลิต แหล่งนำเข้าสำคัญของผลิตภัณฑ์กลุ่มนี้ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนได้แก่ มาเลเซีย โดยมีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 56.95 ของมูลค่าการนำเข้ารวม และ เวียดนาม มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 37.23 และ จีน แม้จะมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.24 แต่เป็นตลาดที่ขยายตัวอย่างก้าวกระโดดในปีล่าสุดถึงร้อยละ 234.70

โดยสินค้าหลักที่นำเข้าหลัก ประกอบด้วย น้ำยางข้น ซึ่งมีสัดส่วนสูงที่สุดถึงร้อยละ 66.16 รองลงมาคือ ยางแท่ง (TSNR) มีสัดส่วนที่ร้อยละ 33.57 ของมูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์ชั้นกลางทั้งหมด

ตารางที่ 3-6

การค้ายางพาราแปรรูปชั้นกลาง ชั้นปลายของไทย และไม้ยาง ปี 2564 - 2568

หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ และร้อยละ (%)

สินค้า	2564	2565	2566	2567	2568	CAGR
ยางพาราแปรรูปชั้นกลาง						
- ส่งออก	5,591.03	5,150.58	3,648.55	4,992.32	5,013.43	-2.69%
- นำเข้า	4.28	2.32	3.30	15.11	2.00	-17.36%
ผลิตภัณฑ์ยางชั้นปลาย						
- ส่งออก	11,663.62	10,410.01	10,209.81	10,876.37	11,120.55	-1.18%
- นำเข้า	1,565.10	1,468.26	1,449.18	1,421.04	1,587.18	0.35%
ไม้ยางพารา						
- ส่งออก	1.40	0.70	1.16	2.38	1.38	-0.41%
- นำเข้า	0.00	0.00	0.00	0.03	0.01	-
รวมส่งออก	17,256.05	15,561.28	13,859.52	15,871.07	16,135.36	-1.66%
รวมนำเข้า	1,569.39	1,470.58	1,452.48	1,436.17	1,589.19	0.31%
ดุลการค้า	15,686.66	14,090.70	12,407.04	14,434.89	14,546.16	-1.87%

ที่มา. สนค. ประมวลผลจาก ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

3.3.2 การค้าผลิตภัณฑ์ยางพาราแปรรูปชั้นปลายของไทย

(1) สถานการณ์การส่งออก

ผลิตภัณฑ์ยางพาราแปรรูปชั้นปลายของไทยเน้นกลุ่มสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูง ซึ่งมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทย เนื่องจากมีมูลค่าการค้าสูงและมีความสำคัญต่อภาคการส่งออกในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญ โดยปี 2568 มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางรวมของไทยมีมูลค่า 11,120.55 ล้านดอลลาร์ ขยายตัวร้อยละ 2.24 จากปีก่อนหน้า (10,876.37 ล้านดอลลาร์) อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาอัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสม (CAGR) ในช่วงปี 2564 – 2568 พบว่ามีการหดตัวเล็กน้อยที่ร้อยละ -1.18 ต่อปี โดยสินค้าส่งออกหลักของไทย ได้แก่ ยางนอก มีสัดส่วนสูงสุดถึงร้อยละ 68.39 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด เครื่องแต่งกายและของที่ใช้ประกอบกับเครื่องแต่งกายทำด้วยยางวัลแคนไนซ์ มีสัดส่วนร้อยละ 12.76 ของอื่นๆ ที่ทำด้วยยางวัลแคนไนซ์ สัดส่วนร้อยละ 7.65 และหลอด ท่อ และท่ออ่อน ทำด้วยยางวัลแคนไนซ์ มีสัดส่วนร้อยละ 3.41

ตลาดส่งออกสำคัญของไทยกระจายตัวอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีความต้องการยางเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องและเทคโนโลยีการผลิตสูง ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 40.19 รองลงมาเป็น ญี่ปุ่น ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 5.04 ซึ่งในปี 2568 มีอัตราขยายตัวมากที่สุดถึงร้อยละ 16.03 และ จีน ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 4.69 ซึ่งมีมูลค่าส่งออกขยายตัวร้อยละ 0.48 และหากพิจารณาอัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสม (CAGR) ในช่วงปี 2564 – 2568 พบว่ามีการหดตัวเล็กน้อยที่ร้อยละ 7.49 ต่อปี

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาในรูปแบบกลุ่มเศรษฐกิจ มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางพาราแปรรูปชั้นปลายของไทยไปยัง สหภาพยุโรป (EU-27) ปี 2568 มีมูลค่า 1,141.21 ล้านดอลลาร์ ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.37 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (1,083.01 ล้านดอลลาร์) โดยตลาดยุโรปมีบทบาทสำคัญด้วยส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 10.26 ของมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ชั้นปลายรวมทั้งหมดของไทย โดยการส่งออกไปยัง EU-27 มีทิศทางขยายตัวอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี 2566 สะท้อนถึงขีดความสามารถของผลิตภัณฑ์แปรรูปไทยที่สามารถตอบสนองมาตรฐานด้านเทคนิคและสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวดของยุโรปได้เป็นอย่างดี

(2) สถานการณ์การนำเข้า

ในปี 2568 มูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางพาราแปรรูปชั้นปลายของไทยรวมอยู่ที่ 1,587.18 ล้านดอลลาร์ ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.69 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (1,421.04 ล้านดอลลาร์) และมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสม (CAGR) ในช่วงปี 2564 – 2568 อยู่ที่ร้อยละ 0.35 ต่อปี

ตลาดนำเข้าสำคัญของไทยอยู่ในภูมิภาคเอเชียเป็นหลัก ได้แก่ จีน มีส่วนแบ่งตลาดสูงถึงร้อยละ 37.86 และมีอัตราการเติบโตในปีล่าสุดเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 28.55 และญี่ปุ่น มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 18.55 นอกจากนี้ยังกระจายในกลุ่มประเทศอื่นๆ ได้แก่ มาเลเซีย (ร้อยละ 4.92) สหรัฐอเมริกา (ร้อยละ 4.84) และเยอรมนี (ร้อยละ 3.99) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในรูปแบบกลุ่มเศรษฐกิจ สหภาพยุโรป (EU-27) ไทยมีการนำเข้าสินค้าแปรรูปชั้นปลายจากสหภาพยุโรป ในปี 2568 คิดเป็นมูลค่า 217.19 ล้านดอลลาร์ ขยายตัวเล็กน้อยร้อยละ 2.60 จากปีก่อนหน้า (211.69 ล้านดอลลาร์) โดยสหภาพยุโรปถือเป็นแหล่งนำเข้าที่มีความสำคัญ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 13.68 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้ากลุ่มนี้ทั้งหมด

ทั้งนี้ การนำเข้าของไทยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมภายในประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่ม ของอื่นๆ ที่ทำด้วยยางวัลแคนไนซ์ (4016) ซึ่งมีสัดส่วนการนำเข้าสูงที่สุดถึงร้อยละ 41.43 รองลงมาคือ ยางนอก (4011) ที่ร้อยละ 33.00 และ หลอด ท่อ และท่ออ่อน (4009) ที่ร้อยละ 11.23 เพื่อนำไปใช้เป็นส่วนประกอบสำคัญในอุตสาหกรรมยานยนต์ การก่อสร้าง และการผลิตเครื่องจักรกลภายในประเทศ

3.3.3 การค้าไม้ยางพาราของไทย

(1) สถานการณ์การส่งออก

ภาพรวมการส่งออกไม้ยางพาราของไทยในปี 2568 มีมูลค่ารวมอยู่ที่ 1.38 ล้านเหรียญสหรัฐ หดตัวลงร้อยละ 42.03 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (2.38 ล้านเหรียญสหรัฐ) และมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสม (CAGR) ในช่วงปี 2564 – 2568 ลดลงเล็กน้อยที่ร้อยละ -0.41 ต่อปี โดยมีตลาดส่งออกสำคัญได้แก่ **ญี่ปุ่น** เป็นตลาดส่งออกอันดับ 1 โดยมีส่วนแบ่งตลาดสูงถึงร้อยละ **99.40** ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด แม้ในปีล่าสุดจะมีการหดตัวร้อยละ **31.12** ตามภาวะตลาด แต่เมื่อพิจารณาในระยะยาว (CAGR) ตลาดญี่ปุ่นยังมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยเป็นบวกที่ร้อยละ **13.20** ต่อปี และ**มาเลเซีย** มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 0.60 ทั้งนี้ ตลาดส่งออกไม้ยางพาราของไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา โดยตลาดเดิมอย่างจีน เกาหลีใต้ และอินเดีย เริ่มมีบทบาทลดลง และเปลี่ยนมาพึ่งพาทลาดญี่ปุ่นเป็นหลักซึ่งสะท้อนถึงความต้องการไม้ยางพาราแปรรูปที่มีคุณลักษณะเฉพาะในอุตสาหกรรมงานไม้และเฟอร์นิเจอร์

สินค้าส่งออกหลัก ของไทยในกลุ่มไม้ยางพาราเกือบทั้งหมด คือ **ไม้ยางพาราที่มีขอบ ปลายหรือหน้าไม้** ทำเป็นรูปทรงอย่างต่อเนื่อง (พิกัด 44092200004) มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 99.40 ของมูลค่าการส่งออกไม้ยางพารารวม และ **ไม้ยางพาราที่เลื่อยหรือถากตามยาว** (พิกัด 44072996) มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.60

3.3.4 การค้ายางพาราไทย-สหภาพยุโรป (EU-27)

สหภาพยุโรป 27 ประเทศ (EU-27) เป็นคู่ค้ายางพาราที่สำคัญอันดับสองของไทย รองจากจีน ในด้านยางดิบ และรองจากสหรัฐอเมริกาในด้านผลิตภัณฑ์ยาง ปี 2568 ไทยส่งออกยางพาราและผลิตภัณฑ์ยางรวมไปยัง EU-27 มูลค่า 1,894.48 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.69 ของส่งออกยางพารารวม รายละเอียด (ดังตารางที่ 3-7)

(1) ยางพาราแปรรูปชั้นกลางที่ส่งออกไปยัง EU-27

ปี 2568 ไทยส่งออกยางพาราแปรรูปชั้นกลางไปยัง EU-27 มูลค่า 536.07 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 12.18 จากปีก่อนหน้า เมื่อพิจารณาตามประเภทสินค้า พบว่า ยางแท่ง ครองสัดส่วนสูงสุด คิดเป็นมูลค่า 379.20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 70.74 ของยางดิบที่ส่งออกไปยัง EU ตามมาด้วย ยางแผ่นรมควัน 125.07 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ 23.33) และน้ำยางธรรมชาติ 30.57 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ 5.70) การลดลงของมูลค่าส่งออกยางพาราแปรรูปชั้นกลางไปยัง EU ในปี 2568 ส่วนหนึ่งเกิดจากผลกระทบของ EU Deforestation Regulation (EUDR) ที่ทำให้ผู้นำเข้ายุโรปชะลอการสั่งซื้อขณะเตรียมการปฏิบัติตามข้อกำหนด

(2) ผลิตภัณฑ์ยางที่ส่งออกไปยัง EU-27

ปี 2568 ไทยส่งออกผลิตภัณฑ์ยางไปยัง EU-27 มูลค่า 1,141.21 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 5.37 จากปีก่อนหน้า แม้ CAGR ช่วง 4 ปี ลดลงร้อยละ 2.20 สินค้าส่งออกผลิตภัณฑ์ยางไปยัง EU หลักที่สำคัญ ได้แก่ ยางนอกชนิดอัดลม (HS 4011) มูลค่า 758.87 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 66.50 ของผลิตภัณฑ์ยางส่งออกไปยัง EU รองลงมาเป็น ถุงมือยางและเครื่องแต่งกาย (HS 4015) 206.44 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ 18.09) ของอื่นๆ จากยางวัลแคนไนซ์ (HS 4016) 61.81 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ 5.42) และผลิตภัณฑ์ยางทางสุขอนามัยและเภสัชกรรม (HS 4014) 46.49 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ 4.07)

ตารางที่ 3-7

การค้ายางพาราแปรรูปชั้นกลาง ชั้นปลายของไทย และไม้ยางของไทยและ EU-27 ปี 2564 – 2568

หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ และร้อยละ (%)

สินค้า	2564	2565	2566	2567	2568	YoY	CAGR
ยางพาราแปรรูปชั้นกลาง							
- ส่งออก	641.82	665.85	389.76	610.41	536.07	-12.18%	-4.40%
- นำเข้า	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-23.53%	-

สินค้า	2564	2565	2566	2567	2568	YoY	CAGR
ผลิตภัณฑ์ยางขึ้นปลาย							
- ส่งออก	1,247.59	1,105.20	956.77	1,083.01	1,141.21	5.37%	-2.20%
- นำเข้า	231.24	208.99	212.15	211.69	217.19	2.60%	-1.56%
รวมส่งออก	1,889.42	1,771.05	1,346.54	1,693.42	1,677.28	-0.95%	-2.93%
รวมนำเข้า	231.24	208.99	212.15	211.69	217.19	2.60%	-1.55%
ดุลการค้า	1,658.18	1,562.06	1,134.38	1,481.72	1,460.09	-	-

ที่มา: สนค. ประมวลผลจาก ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

3.4 สมดุลอุปสงค์-อุปทานและรูปแบบการค้ายางพาราแปรรูปขึ้นต้น

เพื่อให้เห็นภาพรวมของอุปสงค์-อุปทานยางพาราแปรรูปขึ้นต้นของไทยอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยได้จัดทำตารางสมดุลอุปสงค์-อุปทาน โดยใช้ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) เป็นฐานหลักสำหรับตัวเลขการผลิต สินค้าคงคลัง และการใช้ในประเทศ (ยางแผ่น ยางแท่ง และน้ำยางข้น) ประกอบกับข้อมูลการค้าระหว่างประเทศจากกรมศุลกากร (HS 400110 น้ำยางธรรมชาติ HS 400121 ยางแผ่นรมควัน และ HS 400122 ยางแท่ง) ทั้งนี้ ตารางนี้ครอบคลุมเฉพาะยาง 3 ประเภทหลักที่มีข้อมูลการผลิตจาก สศอ. ยังไม่รวมยางผสม (Compound Rubber) และยางอื่น ๆ (ดังตารางที่ ค-1)

จากข้อมูลในช่วง 5 ปี (ปี 2564-2568) พบว่า การผลิตยางพาราแปรรูปขึ้นต้น (ยางแผ่น ยางแท่ง น้ำยางข้น) มีปริมาณลดลงจาก 3.93 ล้านตัน ในปี 2564 เหลือ 3.67 ล้านตัน ในปี 2568 โดยการส่งออกยังคงเป็นช่องทางจำหน่ายหลัก แต่มีปริมาณลดลงจาก 3.36 ล้านตัน เหลือ 2.65 ล้านตัน (ลดลงร้อยละ 21.0) ขณะที่การใช้ในประเทศลดลงจาก 0.67 ล้านตัน ในปี 2564 เหลือ 0.91 ล้านตัน ในปี 2568 สต็อกคงเหลือ ณ สิ้นปี 2568 อยู่ที่ 279,054 ตัน (ร้อยละ 7.6 ของผลผลิต) ลดลงจาก 379,891 ตัน (ร้อยละ 9.7) ในปี 2564 สะท้อนการปรับตัวของห่วงโซ่อุปทานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ ปริมาณนำเข้ายางขึ้นต้นอยู่ในระดับต่ำมาก (958 ตัน ในปี 2568) ยืนยันสถานะของไทยในฐานะผู้ผลิตสุทธิอย่างชัดเจน

เมื่อวิเคราะห์รูปแบบการค้า (Trade Pattern) จำแนกตามประเภทยาง พบว่ายาง 3 ประเภทมีลักษณะการค้าที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนี้

ยางแผ่น (RSS) เป็นสินค้าที่พึ่งพาดตลาดส่งออกสูงที่สุด โดยสัดส่วนส่งออกคิดเป็นร้อยละ 82-85 ของปริมาณจำหน่ายรวมตลอดช่วง 5 ปี ในปี 2568 มีการส่งออก 437,564 ตัน เทียบกับการใช้ในประเทศเพียง 90,387 ตัน (ส่วนต่าง 347,177 ตัน) สะท้อนว่ายางแผ่นเป็นสินค้าส่งออกโดยพื้นฐาน มีฐานลูกค้าหลักในจีน ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป ทั้งนี้ ปริมาณส่งออกยางแผ่นในปี 2568 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (350,795 ตัน) ซึ่งอาจเป็นผลจากราคาที่ปรับตัวเอื้อต่อการส่งออกในช่วงปลายปี

ยางแท่ง (STR) มีปริมาณการค้าสูงสุดทั้งในมิติผลผลิตและการจำหน่าย โดยในปี 2568 มีการผลิต 2,569,728 ตัน ส่งออก 1,477,998 ตัน (ร้อยละ 54.69 ของอุปทาน) และใช้ในประเทศ 479,336 ตัน (ร้อยละ 17.74) สัดส่วนการส่งออกยางแท่งมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 2.84 ต่อปี (ปี 2564 - 2568) ขณะที่การใช้ในประเทศเพิ่มจาก 303,481 ตัน เป็น 479,336 ตัน สะท้อนการขยายตัวของอุตสาหกรรมยางล้อและชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศ ซึ่งเป็นแนวโน้มเชิงบวกที่ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม การส่งออกยางแท่งที่ลดลงอย่างมากในปี 2568 (จาก 1,758,584 ตัน ในปี 2567) เป็นประเด็นที่ต้องติดตาม

น้ำยางข้น เป็นประเภทยางที่มีการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างอย่างชัดเจนที่สุด สัดส่วนการส่งออกลดลงร้อยละ 11.34 ต่อปี (ปี 2564 - 2568) ขณะที่การใช้ในประเทศคงตัวอยู่ที่ประมาณ 271,133 - 337,078 ตัน สะท้อนอุปสงค์ในประเทศจากอุตสาหกรรมถุงมือยางและผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ อย่างไรก็ตาม ข้อสังเกตสำคัญคือ ในปี 2564-2565 ปริมาณส่งออกน้ำยางข้น (1,187,805 และ 1,104,483 ตัน ตามลำดับ) สูงกว่าปริมาณผลผลิตจาก สศอ. (1,071,539 และ 940,774 ตัน) ซึ่งบ่งชี้ว่ามีการนำสต็อกจากปีก่อนหน้ามาส่งออก หรือมีแหล่งผลิตที่อยู่นอกขอบเขตของข้อมูล สศอ.

โดยภาพรวม สัดส่วนการส่งออกต่อการจำหน่ายรวม (ส่งออกและใช้ในประเทศ) ลดลงจากร้อยละ 83.37 ในปี 2564 เหลือร้อยละ 74.50 ในปี 2568 ขณะที่การใช้ในประเทศเพิ่มจากร้อยละ 16.63 เป็นร้อยละ 25.50 ส่วนต่างระหว่างการส่งออกกับการใช้ในประเทศ (Net Export Gap) ลดลงจาก 2.69 ล้านตัน ในปี 2564 เหลือ 1.74 ล้านตัน ในปี 2568 แนวโน้มดังกล่าวบ่งชี้ว่าไทยกำลังค่อย ๆ ปรับสมดุลจากการเป็นฐานส่งออก วัตถุประสงค์เป็นหลัก ไปสู่การใช้ภายในอุตสาหกรรมภายในประเทศมากขึ้น ซึ่งเป็นทิศทางที่สอดคล้องกับนโยบาย ส่งเสริมมูลค่าเพิ่มภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม การส่งออกยังคงเป็นช่องทางหลักที่มีสัดส่วนร้อยละ 70 การลดลงของปริมาณส่งออกในช่วงที่ผ่านมาจึงเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะเมื่อประเทศคู่แข่งอย่าง โกลด์โคสต์กำลังขยายส่วนแบ่งในตลาดส่งออกอย่างรวดเร็ว (ดังตารางที่ ค-2)

3.5 สถานการณ์ราคา

ยางพาราไทย แม้จะครองตำแหน่งผู้นำด้านการผลิตของโลก แต่กลับต้องเผชิญกับความท้าทายสำคัญ โดยเฉพาะความผันผวนของราคาที่ส่งผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรและเสถียรภาพของห่วงโซ่อุปทาน นำไปสู่การออกมาตรการแทรกแซงของภาครัฐอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลสำมะโนการเกษตร พ.ศ. 2566 ทัวราชาอาณาจักร จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2567) พบว่า ปี 2566 จำนวนผู้ถือครองทำการเกษตรสวนยางพารา พบว่า 1,812,013 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.3 ของผู้ถือครองที่รายงานการใช้ประโยชน์ (8,140,568 ราย) เป็นอันดับ 2 รองจากที่นาปลูกข้าวที่มีจำนวนผู้ถือครอง 4,769,506 ราย หรือร้อยละ 58.6 แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของยางพาราต่อเกษตรกรไทยจำนวนมาก

3.5.1 ปัญหาที่ส่งผลต่อยางพาราไทย

ยางพาราไทยมีความเปราะบางจากปัจจัยหลักหลายประการ ดังนี้

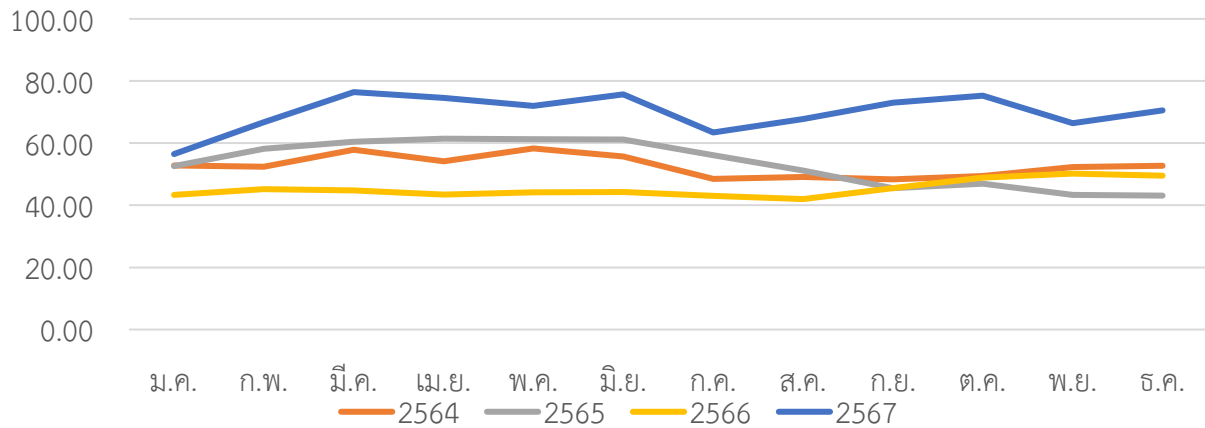
3.5.1.1 ความผันผวนของราคา (Price Volatility)

ราคายางในประเทศจากในฐานะผู้รับราคา (Price Taker) จากตลาดโลก ได้รับผลกระทบโดยตรงจากปัจจัยภายนอกที่ควบคุมได้ยาก เช่น ภาวะเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าหลักอย่างจีนและสหรัฐฯ และราคาน้ำมันดิบที่ส่งผลต่อต้นทุนยางสังเคราะห์ซึ่งเป็นสินค้าทดแทน ความผันผวนของราคาส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถวางแผนการผลิตและการลงทุนในระยะยาวได้จากข้อมูลราคายางพาราแผ่นดินชั้น 3 รายเดือนที่เกษตรกรขายได้ ณ สวนยาง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 ถึงปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (ดังภาพที่ 3-1) พบว่า

- ปี 2564 ราคาเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ 52.66 บาท/กิโลกรัม โดยช่วงราคาต่ำสุด-สูงสุด อยู่ที่ 48.35-58.30 บาท/กิโลกรัม มีความผันผวนของราคาน้อยกว่าปีก่อนหน้า (S.D. 3.42) ส่วนต่างราคา ราคาแคบ 9.95 บาท เป็นปีที่ราคามีเสถียรภาพเกษตรกรมีความมั่นคงทางรายได้สูง
- ปี 2565 ราคาเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ 53.45 บาท/กิโลกรัม โดยช่วงราคาต่ำสุด-สูงสุดอยู่ที่ 43.11-61.44 บาท/กิโลกรัม มีความผันผวนของราคากลับมาสูงขึ้น (S.D. 7.28) ส่วนต่างราคา ราคากว้าง 18.33 บาท โดยเฉพาะช่วงครึ่งปีหลังที่ราคาปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง
- ปี 2566 ราคาเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ 45.37 บาท/กิโลกรัม โดยช่วงราคาต่ำสุด-สูงสุดอยู่ที่ 41.99-50.20 บาท/กิโลกรัม มีความผันผวนของราคาต่ำสุด (S.D. 2.71) ส่วนต่างราคา ราคาแคบ 8.21 บาท
- ปี 2567 ราคาเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ 69.87 บาท/กิโลกรัม โดยช่วงราคาต่ำสุด-สูงสุดอยู่ที่ 56.49-76.43 บาท/กิโลกรัม มีความผันผวนของราคาสูงขึ้น (S.D. 5.95) ส่วนต่างราคา ราคากว้าง 19.94 บาท
- ปี 2568 ราคาเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ 60.30 บาท/กิโลกรัม โดยช่วงราคาต่ำสุด - สูงสุด อยู่ที่ 53.39-68.56 บาท/กิโลกรัม มีความผันผวนของราคาสูง (S.D. 5.72) ส่วนต่างราคา (ราคาสูงสุด - ราคาต่ำสุด) อยู่ที่ 15.17 บาท โดยราคาเริ่มต่ำช่วงกลางปีและสูงขึ้นมากในช่วงปลายปี

ภาพที่ 3-1 ราคาขายพาราแผ่นดิบชั้น 3 ที่เกษตรกรขายได้ ณ สวนยางพารา

หน่วย : บาท/กิโลกรัม

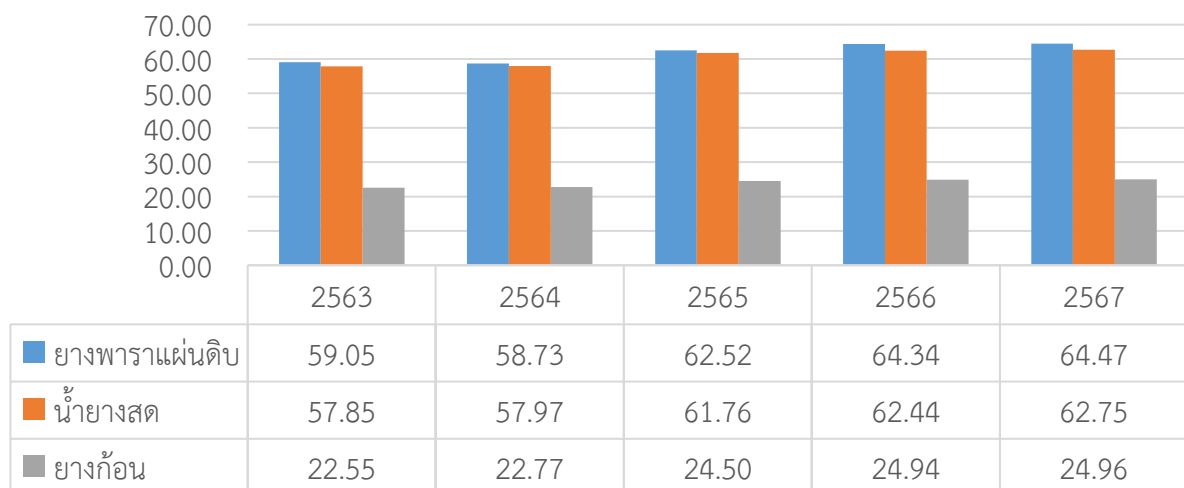
ที่มา. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2568) ประมวลผลโดยสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

3.5.1.2 ต้นทุนการผลิตสูง

ต้นทุนการผลิตยางพารารวมต่อผลผลิต (กิโลกรัม) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.05 - 2.57 ต่อปี โดยยางพาราแผ่นดิบมีต้นทุน สูงกว่าน้ำยางสด และยางก้อน (ดังภาพที่ 3-2) เมื่อพิจารณาโครงสร้างต้นทุนการผลิตยางพาราในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ดังตารางที่ 3-8) พบว่า **ต้นทุนผันแปร (Variable Costs)** ซึ่งมีองค์ประกอบหลักคือ ค่าจ้างแรงงาน คิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 60 ของต้นทุนรวมทั้งหมด การที่ต้นทุนการผลิตพึ่งพิงอยู่กับต้นทุนผันแปรในสัดส่วนที่สูงเช่นนี้ ทำให้โครงสร้างต้นทุนโดยรวมมีความอ่อนไหวต่อปัจจัยภายนอกที่ควบคุมได้ยาก เช่น การเปลี่ยนแปลงของค่าแรงขั้นต่ำ หรือการขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรกรรม ในขณะที่อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีแบบทบต้น (CAGR) ของต้นทุนรวมมีค่าเป็นบวก บ่งชี้ถึง **แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของต้นทุนในระยะยาว** อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า แสดงให้เห็นถึงความผันผวนอย่างมีนัยสำคัญ โดยในบางปีต้นทุนมีการปรับตัวลดลงสวนทางกับแนวโน้มหลัก ปรากฏการณ์นี้สะท้อนว่าต้นทุนมิได้ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นเส้นตรง แต่เป็นการเคลื่อนไหวที่ขาดเสถียรภาพ สร้างความยากลำบากในการวางแผนและบริหารจัดการต้นทุนการผลิตสำหรับเกษตรกร

ภาพที่ 3-2 ต้นทุนยางพาราแผ่นดิบ น้ำยางสด และยางก้อนรวมต่อกิโลกรัม

หน่วย : บาท/กิโลกรัม

ที่มา. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2568) ประมวลผลโดยสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

ตารางที่ 3-8

ต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ ต้นทุนรวมต่อไร่ของยางพาราแผ่นดิบ น้ำยางสด และยางก้อน

หน่วย : บาท/ไร่ และร้อยละ (%)

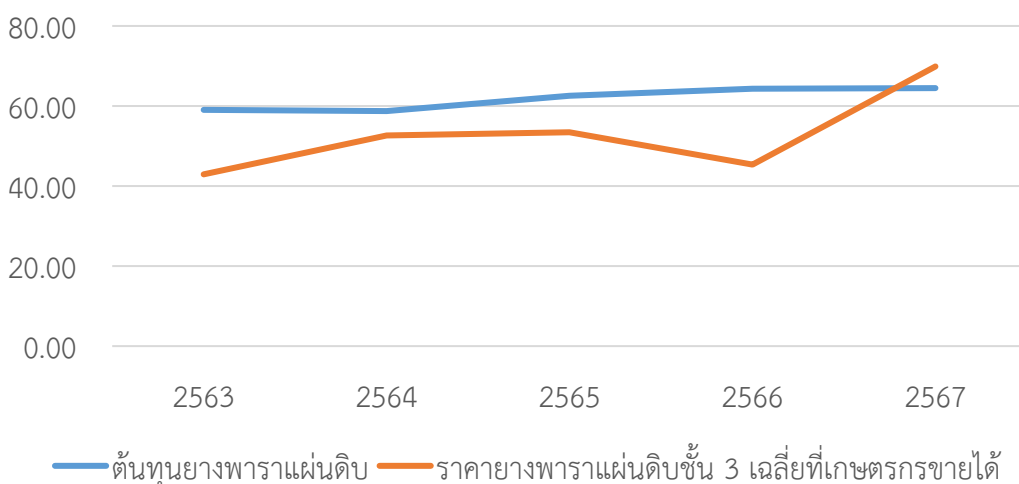
รายการ	2563	2564	2565	2566	2567	%CAGR	เฉลี่ย	%สัดส่วน
ยางพาราแผ่นดิบ								
ต้นทุนผันแปร	8,812.97	8,838.84	9,135.30	9,124.27	9,175.11	1.01	9,017.30	66.89%
ต้นทุนคงที่	4,236.44	4,257.05	4,619.89	4,643.47	4,555.99	1.83	4,462.57	33.11%
ต้นทุนรวมต่อไร่	13,049.41	13,095.89	13,755.19	13,767.74	13,731.10	1.28	13,479.87	100.00
น้ำยางสด								
ต้นทุนผันแปร	8,401.96	8,401.72	8,769.27	8,731.47	8,706.00	0.89	8,602.08	65.44%
ต้นทุนคงที่	4,382.12	4,410.50	4,632.45	4,756.06	4,535.10	0.86	4,543.25	34.56
ต้นทุนรวมต่อไร่	12,784.08	12,812.22	13,401.72	13,487.53	13,241.10	0.88	13,145.33	100.00
ยางก้อน								
ต้นทุนผันแปร	6,151.97	6,187.74	6,501.80	6,471.69	6,500.33	1.39	6,362.71	60.94
ต้นทุนคงที่	3,815.53	3,966.83	4,279.69	4,200.94	4,130.53	2.00	4,078.70	39.06
ต้นทุนรวมต่อไร่	9,967.50	10,154.57	10,781.49	10,672.63	10,630.86	1.62	10,441.41	100.00

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2568) ประมวลผลโดยสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

จากภาพที่ 3-3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนการผลิตกับราคาขายยางพาราแผ่นดิบ ให้เห็นถึงความท้าทายด้านเสถียรภาพรายได้ของเกษตรกร จะเห็นได้ว่า ในช่วงปี 2563 ถึง 2566 (4 ปีติดต่อกัน) เกษตรกรดำเนินกิจการภายใต้สภาวะที่ราคาขายผลผลิตอยู่ต่ำกว่าระดับต้นทุนการผลิตอย่างต่อเนื่อง เป็นระยะเวลา 4 ปี ติดต่อกัน แม้ว่าในปี 2567 ราคาตลาดที่ปรับตัวสูงขึ้นจนเกินกว่าระดับต้นทุน แสดงให้เห็นว่า การที่โครงสร้างต้นทุนที่แพงค่าจ้างแรงงานที่สูง (ตารางที่ 3-8) ทำให้เกษตรกรมีความเปราะบางต่อความผันผวนของราคามากขึ้น แม้ราคาผลผลิตจะตกต่ำ แต่ต้นทุนไม่สามารถลดลงตามได้

ภาพที่ 3-3 ต้นทุนยางพาราแผ่นดิบ และราคาขายยางพาราแผ่นดิบชั้น 3 เฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้

หน่วย : บาท/กิโลกรัม

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2568) ประมวลผลโดยสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

3.5.1.3 ผลผลิตต่อไร่ต่ำและการแข่งขันที่รุนแรง

แม้จะเป็นผู้ผลิตอันดับหนึ่ง แต่ผลผลิตต่อไร่ของไทยยังอยู่ในอันดับที่ 11 ของโลก โดยในปี 2567 มีผลผลิตเฉลี่ยเพียง 213 กิโลกรัม ต่อไร่ ต่ำกว่าคู่แข่งสำคัญหลายประเทศ ขณะเดียวกัน การแข่งขันในตลาดโลกทวีความรุนแรงขึ้นจากการขยายตัวของประเทศผู้ผลิตรายใหม่ เช่น กลุ่มประเทศ CLMV ซึ่งเริ่มเข้ามา มีบทบาทในตลาดมากขึ้น ปัญหาผลผลิตต่อไร่ที่ยังอยู่ในระดับต่ำ เมื่อประกอบกับโครงสร้างต้นทุนการผลิตที่สูง

และผันผวน ยิ่งทำให้เกษตรกรไทยตกอยู่ในภาวะที่เปราะบางด้านผลกำไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องเผชิญกับความผันผวนของราคาในตลาดโลก และการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นจากประเทศเพื่อนบ้าน

3.5.2 การแทรกแซงและการดำเนินมาตรการของภาครัฐ

ภาครัฐได้เข้ามามีบทบาทในการแทรกแซงตลาดและช่วยเหลือเกษตรกรผ่านโครงการและมาตรการต่าง ๆ โดยรวบรวมจากมติการประชุมของคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ ย้อนหลัง 5 ปี ตัวอย่างมาตรการหรือโครงการ

3.5.2.1 โครงการประกันรายได้เกษตรกรชาวสวนยาง เพื่อช่วยสร้างความมั่นคงด้านรายได้แก่เกษตรกร โดยรัฐบาลจะประกันราคาขายขั้นต่ำในแต่ละช่วงเวลา หากราคาตลาดต่ำกว่าราคาประกันจะมีการจ่ายส่วนต่างให้เกษตรกร โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการต้องขึ้นทะเบียนกับการยางแห่งประเทศไทย และมีคุณสมบัติตามที่กำหนด เช่น มีสวนยางพาราอายุ 7 ปีขึ้นไปที่ยังกรีดยางได้ รายละไม่เกิน 25 ไร่ โดยเป็นการจ่ายเงินชดเชยส่วนต่างในกรณีที่ราคาอ้างอิงต่ำกว่าราคาประกันไว้ โครงการนี้ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง 4 ระยะ ใช้งบประมาณรวมกว่า 51,954 ล้านบาท (ดังตารางที่ 3-9)

ชนิดยางที่ประกันรายได้

- (1) ยางแผ่นดิบคุณภาพดี ราคา 60 บาท/กิโลกรัม (ผลผลิต 20 กิโลกรัม/ไร่/เดือน)
- (2) น้ำยางสด (DRC 100%) ราคา 57 บาท/กิโลกรัม (ผลผลิต 20 กิโลกรัม/ไร่/เดือน)
- (3) ยางก้อนถ้วย (DRC 50%) ราคา 23 บาท/กิโลกรัม (ผลผลิต 40 กิโลกรัม/ไร่/เดือน)

การแบ่งสัดส่วนรายได้ เจ้าของสวนร้อยละ 60 และคนกรีดยางร้อยละ 40

ตารางที่ 3-9

โครงการประกันรายได้เกษตรกรชาวสวนยาง ระยะที่ 1-4

ระยะที่	มติ ครม.	วงเงินอนุมัติ (ล้านบาท)	ระยะเวลาประกัน	ผลการเบิกจ่าย	
				เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ (ล้านบาท)	จำนวนเงิน (ล้านบาท)
1	15 ตุลาคม 2562	24,278.6262	ตุลาคม 2562-มีนาคม 2563	1.27	24,172.44
2	3 พฤศจิกายน 2563	10,042.8205	ตุลาคม 2563-มีนาคม 2564	1.45	7,553.74
3	30 พฤศจิกายน 2564	10,065.6877	ตุลาคม 2564-มีนาคม 2565 ตุลาคม 2565-มีนาคม 2566	1.48	2,319.76
4	20 กุมภาพันธ์ 2565	7,566.8573	ตุลาคม 2565-พฤศจิกายน 2565	1.22	4,519.54
รวม		51,953.9917		5.42	38,565.48

ที่มา: สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และกรมการค้าภายใน รวบรวมและประมวลผลโดย ผู้วิจัย

3.5.2.2 มาตรการสนับสนุนด้านสินเชื่อและโครงการอื่น ๆ

การยางแห่งประเทศไทย มีมาตรการสนับสนุนด้านสินเชื่อให้แก่เกษตรกร และผู้ประกอบการยางพาราและผลิตภัณฑ์ เช่น

(1) โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้แก่ผู้ประกอบการยาง (ยางแห้ง) เพื่อรับซื้อยางจากเกษตรกรชาวสวนยางและสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง วงเงินสินเชื่อ 20,000 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินงานตั้งแต่เดือนมกราคม 2563-ธันวาคม 2565 ชดเชยดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 3 ต่อปีเพื่อเพิ่มสภาพคล่องและลดต้นทุนทางการเงินให้แก่ผู้ประกอบการยาง (ยางแห้ง) ในการซื้อขายยางจากเกษตรกรชาวสวนยางและสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง

(2) โครงการสนับสนุนสินเชื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบการกิจการไม้ยางและผลิตภัณฑ์ วงเงินสินเชื่อ 20,000 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินงานตั้งแต่เดือนตุลาคม 2563-เมษายน 2565 เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการรับซื้อไม้ยาง การดำเนินงานกิจการไม้ยาง การขยายกำลังการผลิตและปรับเปลี่ยน

เครื่องจักรการผลิตแก่ผู้ประกอบการไม้ยางพาราและผลิตภัณฑ์ โดยมีเป้าหมายลดพื้นที่ปลูกยาง จำนวน 200,000 ไร่ และราคาไม้ยางไม่ต่ำกว่า 1,500 บาทต่อตัน

(3) โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง วงเงิน 12,202 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินงานตั้งแต่ มกราคม 2555-ธันวาคม 2568 เพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง โดยจัดสรรวงเงินให้สถาบันเกษตรกรเพื่อรับซื้อน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ หรือยางก้อนถ้วยมาแปรรูปหรือขายส่งให้องค์การสวนยาง นำมาเก็บเข้าสต็อกและนำออกจำหน่ายในช่วงเวลาที่เหมาะสม และแนวทางการแก้ไขปัญหาระยะสั้นสำหรับยางแผ่นรมควันของสถาบันเกษตรกรที่ยังขายไม่ได้

(4) โครงการสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์กันชนรักษาเสถียรภาพราคายาง วงเงิน 51.034 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินงานตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2557-ธันวาคม 2568 เพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางให้อยู่ในระดับเหมาะสม โดยองค์การสวนยาง ดำเนินการรับซื้อและขายยางในตลาดซื้อขายจริง (Spot Market) และตลาดข้อตกลงส่งมอบจริง (Forward Market) ผ่านกลไกของตลาดกลางยางพาราประจำจังหวัดของกรมวิชาการเกษตร และสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง เมื่อราคาซื้อขายยางในตลาดต่ำกว่าระดับราคาที่เกษตรกรมีรายได้ที่เหมาะสมต่อการดำรงชีพ และรวบรวมยาง สร้างมาตรการส่งเสริมการจัดการตลาดยางให้กับสถาบันเกษตรกร ตลอดจนพัฒนากรรมวิธีการซื้อขายยางดิบในตลาดยางพาราของไทย รองรับการเป็นตลาดอ้างอิงราคายางพาราของตลาดยางอาเซียนและยางของโลก

(5) โครงการสนับสนุนสินเชื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่สถาบันเกษตรกรเพื่อรวบรวมยาง วงเงินสินเชื่อ 10,000 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินงาน 1 เมษายน 2563 ถึง 31 มีนาคม 2571 ขดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้สถาบันเกษตรกรนำไปใช้รับซื้อและจำหน่ายยางพารา เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้กับสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง

(6) โครงการสนับสนุนสินเชื่อสถาบันเกษตรกรแปรรูปยางพารา ภายใต้แนวทางพัฒนา ยางพาราทั้งระบบ วงเงินสินเชื่อ 5,000 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินโครงการ 10 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2557 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2577 เพื่อให้สินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกรแปรรูปยางพารา มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหา ราคายางตกต่ำ สร้างสภาพคล่องและเงินทุนหมุนเวียน ดอกเบี้ยต่ำ และสร้างมูลค่าเพิ่มให้ยางพารา

(7) โครงการสนับสนุนสินเชื่อผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง วงเงินสินเชื่อ 25,000 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินงาน ปี 2559 - 2569 เพื่อขยายกำลังการผลิตหรือปรับเปลี่ยนเครื่องจักรการผลิต ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง โดยผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์ยางขั้นปลายที่เข้าร่วมโครงการฯ จะได้รับขดเชยดอกเบี้ยตามจริง แต่ไม่เกินร้อยละ 3 ต่อปี

(8) การจัดเก็บค่าธรรมเนียมส่งออกยาง การยางแห่งประเทศไทย จัดเก็บค่าธรรมเนียม ส่งออกยางนอกราชอาณาจักร (CESS) ตั้งแต่ปี 2558

มาตรการหรือโครงการข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามของภาครัฐในการแก้ปัญหา เฉพาะหน้าและพ่วงรายได้ของเกษตรกร อย่างไรก็ตาม การใช้งบประมาณจำนวนมากในการแทรกแซงราคา โดยตรงเป็นภาระทางการคลังที่สูงและมีความเสี่ยงที่จะบิดเบือนกลไกตลาดในระยะยาว นอกจากนี้ การพึ่งพิงนโยบายภาครัฐยังทำให้อุตสาหกรรมขาดแรงจูงใจในการพัฒนาเครื่องมือบริหารความเสี่ยงด้วยตนเอง และอาจไม่นำไปสู่การแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างในระยะยาว การส่งเสริมให้เกษตรกรและผู้ประกอบการใช้เครื่องมือบริหารความเสี่ยงจึงเป็นแนวทางในการส่งเสริมกลไกตลาดอย่างการซื้อขยาล่วงหน้า เพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับอุตสาหกรรมยางพาราไทยต่อไป

บทที่ 4 นโยบายและมาตรการสำคัญเกี่ยวกับสินค้ายางพาราของไทยและต่างประเทศ

การกำหนดนโยบายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับยางพาราในปัจจุบันไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการบริหารจัดการอุปสงค์ อุปทาน หรือเสถียรภาพราคาเท่านั้น แต่ได้ขยายตัวไปสู่มิติด้านสิ่งแวดล้อม ความยั่งยืน สิทธิมนุษยชน มาตรฐานทางเทคนิค และความมั่นคงของห่วงโซ่อุปทาน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้ประเทศผู้ผลิตและผู้ส่งออกยางพาราจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับกฎระเบียบใหม่ของตลาดโลก โดยเฉพาะตลาดหลักที่ให้ความสำคัญกับการตรวจสอบย้อนกลับแหล่งที่มาของวัตถุดิบ และการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

4.1 มาตรการของประเทศคู่แข่งและคู่ค้า

การดำเนินนโยบายยางพาราของประเทศคู่แข่งและคู่ค้าสำคัญทั่วโลก มีแนวโน้มมุ่งสู่ความยั่งยืนและการตรวจสอบย้อนกลับทั้งห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งกลายเป็นเกณฑ์พื้นฐานในการเข้าถึงตลาดหลัก เช่น สหภาพยุโรป สหรัฐฯ และญี่ปุ่น มาตรการเหล่านี้ไม่ได้จำกัดเพียงประเด็นสิ่งแวดล้อมหรือสิทธิมนุษยชนเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการบริหารจัดการการผลิต การพัฒนาเทคโนโลยี การลงทุนในอุตสาหกรรมปลายน้ำ และการสร้างแรงจูงใจทางการค้าผ่านเครื่องมือภาษีและโครงการสนับสนุนต่าง ๆ

การศึกษาค้นคว้าเปรียบเทียบมาตรการที่เกี่ยวข้องของประเทศคู่แข่งหลักในภูมิภาค (มาเลเซีย อินเดีย และเวียดนาม) และประเทศคู่ค้าหลักนอกภูมิภาค (สหภาพยุโรป สหรัฐฯ จีน และญี่ปุ่น) เพื่อวิเคราะห์แนวทางการดำเนินการเชิงนโยบายและการกำหนดมาตรฐานการผลิตที่อาจส่งผลโดยตรงต่อศักยภาพการแข่งขันของยางพาราไทย รวมทั้งระบุโอกาสในการปรับตัวเพื่อสอดคล้องกับข้อกำหนดใหม่ของตลาดโลก

ตารางที่ 4-1 และ 4-2 แสดงตัวอย่างการเปรียบเทียบมาตรการที่สำคัญตามกลุ่มประเด็นหลัก 4 ด้าน ได้แก่ (1) สิ่งแวดล้อมและมาตรฐานความยั่งยืน (2) การค้าและมาตรการตอบโต้ (3) การผลิตและเทคโนโลยี และ (4) การสนับสนุนและการลงทุน เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ในบทถัดไป

ตารางที่ 4-1

การเปรียบเทียบตัวอย่างมาตรการที่เกี่ยวข้องกับยางพาราไทยกับคู่แข่ง

มาตรการ	ไทย	มาเลเซีย	อินเดีย	เวียดนาม
1. สิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน/มาตรฐาน	<ul style="list-style-type: none"> - ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) มีโครงการ BAAC Carbon Credit โดยใช้ต้นยางพาราเป็นหลักประกันการกู้เงิน (เริ่มนำร่องที่จ.หนองบัวลำภู)² - การยางแห่งประเทศไทย ร่วมกับองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) (อบก.) พัฒนาโครงการบริหารจัดการคาร์บอนเครดิตเพื่อให้สามารถนำต้นยางพาราที่อยู่ในพื้นที่สวนยางนำมาผ่านกระบวนการซื้อขายแลกเปลี่ยนคาร์บอนเครดิต³ - มาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.) กำหนดมาตรฐานทั่วไปสำหรับการผลิต/รวบรวมยางพาราขั้นต้นและกลาง - มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) กำหนดมาตรฐานบังคับ/ทั่วไปสำหรับผลิตภัณฑ์ยางปลาายน้ำ 	<ul style="list-style-type: none"> - แผนยุทธศาสตร์ MRB 2026–2030 มุ่งเป้าความยั่งยืนผ่านเกณฑ์ MSNR และการตรวจสอบย้อนกลับ⁴ - Malaysia Rubber Board ควบคุมคุณภาพตามมาตรฐาน Standard Malaysian Rubber (SMR) 	<ul style="list-style-type: none"> - Rubber Board ของอินเดีย เปิดตัวโครงการเพื่อยกระดับมูลค่าในตลาดโลกและเพิ่มผลผลิตภายในประเทศ โดยมี 2 โครงการ คือ 1. Indian Sustainable Natural Rubber (iSNR) เพื่อปรับปรุงการผลิตยางของอินเดียให้สอดคล้องกับมาตรฐาน EUDR โดยมีระบบรับรองการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability Certification) เพื่อยืนยันแหล่งกำหนดของยางว่าไม่ได้มาจากการบุกรุกพื้นที่ป่า 2. โครงการ INR Konnect เพื่อเชื่อมโยงระหว่างเจ้าของสวนยางที่ไม่ได้กรีดยาง กับผู้ที่สนใจเข้ามาจับช่วงทำสวนยาง เพื่อแก้ไขปัญหาสวนยางที่ถูกทิ้งร้างไม่มีการกรีดยาง - มีการซื้อขายยางพาราทางอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านแพลตฟอร์ม mRube เป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างผู้ขายและผู้ซื้อโดยตรง ตลอดจนการมอบรางวัลให้แก่ผู้ใช้งานแพลตฟอร์มการตลาดดิจิทัลที่มีผลงานโดดเด่น⁵ 	<ul style="list-style-type: none"> - Vietnam Rubber Group (VRG) กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนายั่งยืนอุตสาหกรรมยางพาราของเวียดนาม (Green growth and Sustainable development) โดยมีแผนงานที่ครอบคลุม 3 ด้านหลัก⁶ ได้แก่ 1. นิคมอุตสาหกรรมสีเขียวและอัจฉริยะ มุ่งดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ คุณภาพสูง โดยใช้ประโยชน์จากที่ดินอุตสาหกรรมในทุกภูมิภาคของเวียดนาม 2. พลังงานสะอาดและหมุนเวียน โครงการพลังงานหมุนเวียนกำลังถูกเสนอต่อหน่วยงานท้องถิ่นเพื่อบรรจุในแผนพลังงาน (Power Plan VIII ฉบับปรับปรุง) ครอบคลุมหลายจังหวัด ได้แก่ โฮจิมินห์ซิตี้ ด่งนาย เลิมด่ง ตักถัก ยาลาย และตานัง 3. เกษตรไฮเทคขนาดใหญ่ ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิตเกษตร - นอกจากนี้ มีเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกในปี 2573 (ค.ศ. 2030) ตั้งเป้าลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการ

² ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (2568, 21 พฤศจิกายน)

³ สปริงนิวส์. (2568, 5 สิงหาคม)

⁴ Bernama. (2025, October 9)

⁵ The Hindu (2025, January 16)

⁶ Department of Grassroot information and foreign information Ministry of culture, Sport and Tourism (2026, February 22)

มาตรการ	ไทย	มาเลเซีย	อินเดีย	เวียดนาม
			<ul style="list-style-type: none"> - การจัดการทางเทคนิคที่เรียกว่า Indian Standard Natural Rubber (ISNR) ซึ่งกำหนดโดยสำนักมาตรฐานอินเดีย (Bureau of Indian Standards, BIS) ตามมาตรฐาน IS 4588 โดยแบ่งออกเป็น 7 เกรดหลัก ได้แก่ ISNR 3CV, ISNR 3L, ISNR 5, ISNR 10, ISNR 15, ISNR 20 และ ISNR 50 	<p>ใช้พลังงานอย่างน้อยร้อยละ 15 และปี 2593 (ค.ศ. 2050) ตั้งเป้าลดลงร้อยละ 30</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตั้งเป้าให้พื้นที่ปลูกยางและป่าเศรษฐกิจร้อยละ 60 ได้รับการรับรองการจัดการป่าไม้ระดับชาติและสากล (VFCS/PEFC/FSC) ภายในปี 2030 และครอบคลุมร้อยละ 100 ภายในปี 2050 และตั้งเป้าให้โรงงานแปรรูปน้ำยางทั้งหมดได้รับใบรับรองห่วงโซ่การคุ้มครองผลิตภัณฑ์ (Chain of Custody, CoC) ภายในปี 2030 จะช่วยในการตรวจสอบย้อนกลับแหล่งที่มาของยางได้ทั้งหมด⁷ - เวียดนามใช้มาตรฐานแห่งชาติ (TCVN) ในการควบคุมคุณภาพยางพาราที่แปรรูปขั้นต้นและชั้นกลาง ซึ่งเทียบเท่ากับมาตรฐานสากล ISO ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> (1) TCVN 3769:2016 ใช้สำหรับควบคุมคุณภาพยางแท่ง (Technical Specified Rubber) (2) TCVN 6314:2013 เป็นมาตรฐานสำหรับน้ำยางข้น (Natural rubber latex concentrate) - แบรินด์ Vietnam Rubber โดย Vietnam Rubber Association (VRA) ได้สร้างตราสัญลักษณ์ขึ้นเพื่อรับรองผลิตภัณฑ์ที่ผ่านมาตรฐานคุณภาพระดับสากลและมีความน่าเชื่อถือในตลาดโลก โดยมีสินค้าที่

⁷ Vietnam News (2023, October 12)

มาตรการ	ไทย	มาเลเซีย	อินเดีย	เวียดนาม
				ได้รับรอง 96 รายการสินค้าภายใต้ แบรนด์ จาก 33 โรงงาน ของ 21 บริษัท และได้รับการคุ้มครอง เครื่องหมายการค้าใน 5 ตลาดหลัก (ไต้หวัน อินเดีย จีน ลาว และ กัมพูชา) ⁸
2. การค้าและ มาตรการตอบโต้	<ul style="list-style-type: none"> - มี พ.ร.บ. ควบคุมยางฯ ควบคุมการค้า การนำเข้า และการส่งออก. สกย. จัดเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษ (CESS) จากการส่งออก (2 บาท/กก.)⁹ - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกาศ 5 จังหวัดเป็นเขตควบคุม การขนย้ายยางพารา เพื่อสกัดกั้น ยางเถื่อนจากประเทศเพื่อนบ้าน และมีการเปิดระบบยางผ่านแดน (Transit Rubber) จากเมียนมาไป ยังมาเลเซียผ่านด่านระนอง โดยมี ข้อกำหนดเข้มงวดว่าต้องไม่มีการ รั่วไหลมาขายในไทย - มีการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่ม ตลาด (AD) จากการนำเข้าสินค้าภายใน ชนิดที่ใช้กับรถจักรยานยนต์ (พิกัด 	<ul style="list-style-type: none"> - ร่วมกับไทยและอินโดนีเซียควบคุม ปริมาณการส่งออกยางพารา (โควตาไม่เกิน 350,000 ตัน) เพื่อ รักษาเสถียรภาพราคา¹² - MRB กำหนดให้ผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์ ยางต้องได้รับอนุมัติก่อนส่งออก (HS 4001-4006) รวมถึงถุงมือยาง ในพิกัดศุลกากร 401511 และ 401519¹³ - เพิ่มข้อกำหนดการขออนุญาตนำเข้า สำหรับยางรถยนต์ใช้แล้วในพิกัด ศุลกากร 401213, 401220 และ 401290 โดยผู้นำเข้าต้องได้รับ หนังสืออนุมัติจาก SIRIM (Standards and Industrial Research Institute of Malaysia)¹⁴ 	<ul style="list-style-type: none"> - ชื่อ ขยาย แปรรูป ผลิต หรือค้าขยายยาง ธรรมชาติในอินเดีย ต้องได้รับ ใบอนุญาตจาก Rubber Board¹⁵ - การเรียกเก็บ ภาษีนำเข้ายาง ธรรมชาติและยางผสมร้อยละ 25¹⁶ - จำกัดการนำเข้ายางธรรมชาติ ปลอดภาษีภายใต้โครงการ Advance Authorization (AA) กำหนดข้อจำกัดให้นำเข้ายาง ธรรมชาติผ่านท่าเรือทะเลเฉพาที่ (Chennai และ Nhava Sheva)¹⁷ - อินเดียมีมาตรการขอใบอนุญาต นำเข้า (Non-Automatic Import Licensing) สำหรับยางรถยนต์และ ยางล้อ เพื่อปกป้องผู้ผลิตใน ประเทศ¹⁸ 	<ul style="list-style-type: none"> - ธุรกิจและสหกรณ์ที่ซื้อขายผลผลิต เกษตรที่ยังไม่แปรรูป (หรือแปรรูป เบื้องต้น) ในภาค B2B เป็นระบบ ไม่ ต้องประกาศและไม่ต้องชำระภาษี (Not required to declare and pay) และปรับปรุงอัตราภาษีสำหรับ ผลิตภัณฑ์เกษตรที่ใช้เป็นอาหารสัตว์ และวัตถุดิบสมุนไพร เพื่อให้เกิดความ เท่าเทียมระหว่างสินค้าผลิตใน ประเทศกับสินค้านำเข้า เพื่อลดภาระ การวางเงินภาษีล่วงหน้าและ แก้ปัญหาสภาพคล่องที่เคยติดขัดใน ระบบการขอคืนภาษีเดิม มีผลบังคับ ใช้ 1 มกราคม 2569²³ - อัตราภาษีนิติบุคคลมาตรฐานร้อยละ 20 แต่โครงการเกษตรเทคโนโลยีสูง

⁸ VietnamPlus (2023, December 18)

⁹ สภาคสมยางพาราไทย (2569)

¹² กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2560)

¹³ Global Trade Alert (2013)

¹⁴ Global Trade Alert (2016)

¹⁵ Ministry of Commerce and Industry (n.d.) และ Corpseed. (n.d.)

¹⁶ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (2567, 28 มีนาคม) และ Ministry of Finance (2026, February 1)

¹⁷ Global Trade Alert. (2018)

¹⁸ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2568)

²³ Crowe Vietnam (2025, December 17)

มาตรการ	ไทย	มาเลเซีย	อินเดีย	เวียดนาม
	<p>ศุลกากร 4013.90.20) จากสาธารณรัฐประชาชนจีน มีผลบังคับใช้จนถึงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2572¹⁰ เพื่อปกป้องอุตสาหกรรมในประเทศ ขณะที่อุตสาหกรรมยางไทย (เช่น ยางล้อ ยางนอก หนึ่งยาง) ถูกใช้มาตรการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดจากสหรัฐฯ อาร์เจนตินา บราซิล และอียิปต์ และสินค้ายางรถยนต์โดยสารและรถบรรทุกขนาดเล็กอยู่ระหว่างการไต่สวน¹¹</p>		<ul style="list-style-type: none"> - อินเดียได้ประกาศเริ่มกระบวนการไต่สวนการทุ่มตลาด สำหรับสินค้าถุงมือทางการแพทย์ภายใต้พิกัดศุลกากร (HS Code) 4015.12.00, 4015.11.00, 4015.19.00, 4015.90.30 และ 4015.90.99 ที่นำเข้าจากไทยและมาเลเซีย¹⁹ - วางระบบประกันความเสี่ยงหรือแทรกแซงราคาเมื่อราคายางตกต่ำเพื่อคุ้มครองรายได้เกษตรกรรายย่อย²⁰ - สนับสนุนการส่งออก ผลิตภัณฑ์ยาง (Rubber Products) ที่มีมูลค่าสูง แทนการส่งออกยางดิบ²¹ - แพลตฟอร์มการซื้อขายยางพาราออนไลน์ mRube ของอินเดีย ได้พิสูจน์ความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมในปี 2568 โดยก้าวข้ามจากการเป็นเพียงโครงการนำร่องสู่การเป็นตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ ที่ได้รับความนิยมเชื่อถือสูงสุดในอุตสาหกรรมยางพาราของประเทศ นอกจากนี้มีการให้รางวัลซึ่งเป็นกลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจผ่านการมอบรางวัล 	<p>และยังยื่นได้รับอัตราพิเศษร้อยละ 10, ร้อยละ 15 หรือร้อยละ 17²⁴</p>

¹⁰ กรมการค้าต่างประเทศ (2567, 16 ธันวาคม)

¹¹ กรมการค้าต่างประเทศ (ม.ป.ป.)

¹⁹ Global Trade Alert (2025)

²⁰ Department of Commerce Ministry of Commerce & Industry (2019)

²¹ Department of Commerce Ministry of Commerce & Industry (2019)

²⁴ ASEAN Briefing (2025, March 21)

มาตรการ	ไทย	มาเลเซีย	อินเดีย	เวียดนาม
			แก่ผู้ที่มีประวัติการซื้อขายดีเด่น ซึ่งไม่เพียงกระตุ้นให้เกิดการใช้งานอย่างต่อเนื่อง แต่ยังช่วยสร้างมาตรฐานความโปร่งใสและยุติธรรมในระบบการซื้อขายยางพาราของอินเดียให้มีความยั่งยืนและทันสมัย เทียบเท่าตลาดสากล โดยประกาศผลรางวัล mRube Best Performer Award 2025 เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2568 ระบุว่า แพลตฟอร์มมียอดการซื้อขายสะสมทะลุ 43,500 ตัน คิดเป็นมูลค่าสูงถึง 680 สิบล้านรูปี (ประมาณ 2,700 ล้านบาท) โดยมีเกษตรกรและผู้ประกอบการลงทะเบียนเข้าใช้งานแล้วกว่า 2,700 ราย ²²	
3. การผลิต การวิจัย และเทคโนโลยี	- การยางแห่งประเทศไทย (กยท.) พัฒนาแพลตฟอร์ม Thai Rubber Trade (TRT) และระบบแผนที่ดิจิทัลเพื่อระบุพิกัดสวนยาง (GIS) ทั่วประเทศ เพื่อรับรองว่ายางไทยไม่ได้มาจากการตัดไม้ทำลายป่า ตามกฎระเบียบ EUDR ²⁵	- THE Rubber Industries Smallholders Development Authority's (RISDA) ตั้งเป้าหมายที่จะเพิ่มผลผลิตยางพาราเฉลี่ยให้ถึง 1,800 กิโลกรัมต่อเฮกตาร์ต่อปี ผ่านการจัดการสวนยางที่ดีและการใช้พันธุ์ยางคุณภาพ ²⁹ - โครงการจูงใจการผลิตน้ำยาง (Latex Production Incentive: IPL) เพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรหันมา	- โครงการ Indian Natural Rubber Organisation for Assisted Development (INROAD) เพื่อส่งเสริมการปลูกยางในพื้นที่ตะวันออกเฉียงเหนือ เพิ่ม 200,000 เฮกตาร์ (ประมาณ 1.25 ล้านไร่) มุ่งหวังให้เป็นฐานการผลิตขนาดใหญ่ ³³ - Bureau of Indian Standards (BIS) ได้กำหนดมาตรฐานการผลิต	- VRG ดำเนินยุทธศาสตร์การเติบโตสีเขียวและพัฒนาอย่างยั่งยืนระยะปี 2023–2030 มุ่งเป้าให้พื้นที่สวนยางทั้งหมดได้รับมาตรฐาน FSC หรือ PEFC ภายในปี 2030 เพื่อให้ยางพาราเวียดนามมีภาพลักษณ์เป็น ยางรักษ์โลก ในตลาดสหรัฐฯ และยุโรป ³⁶ - มีระบบจัดการพันธุ์ยางพาราที่เป็นระบบมาก มีการแบ่งเขตตาม

²² Kerala Biz News (2025, November 14)

²⁵ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ม.ป.ป.)

²⁹ The Malaysian Reserve (2023, December 4)

³³ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (2567, 28 มีนาคม)

³⁶ Cong an nhan dan online (2025, August 8)

มาตรการ	ไทย	มาเลเซีย	อินเดีย	เวียดนาม
	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการใช้ยางในโครงการภาครัฐจากมาตรฐานอุตสาหกรรม²⁶ และบัญชีนวัตกรรมไทย²⁷ - ส่งเสริมคาร์บอนเครดิตในสวนยางวิจัยวิธีการวัดการกักเก็บคาร์บอนเพื่อสร้างรายได้เสริมให้เกษตรกร²⁸ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผลิต น้ำยางสด (Latex) แทน ยางก้อนถ้วย (Cup lump) รัฐบาลได้สนับสนุนเทคโนโลยีและปัจจัยการผลิต³⁰ - ปรับระดับราคาประกัน (Activation Price Level) สำหรับโครงการ Production Incentive (IPG) อย่างต่อเนื่อง เพื่อจูงใจให้กรีดยางโดยเกณฑ์ประกันราคา (3.00 ริงกิต/กก.)³¹ เพื่อเปรียบเทียบกับประกันรายได้ของไทย - อนุมัติโควตาแรงงานต่างชาติกว่า 34,000 คน เพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคการเกษตรของมาเลเซีย โดยเฉพาะปาล์มน้ำมันและยางพารา³² 	<ul style="list-style-type: none"> - ยางธรรมชาติ เช่น IS 3400 และ IS 15361:2003 เพื่อควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ยาง เป็นมาตรฐานภาคสมัครใจ (Voluntary) ขณะที่สินค้าที่ต้องมีใบรับรองมาตรฐานแห่งชาติของประเทศอินเดีย (BIS) (Mandatory) ได้แก่ ยางล้อสังเคราะห์ (SBR) และเคมีภัณฑ์ยางบางรายการ³⁴ - National Rubber Policy 2019 ตั้งเป้าให้อินเดียสามารถผลิตยางพาราได้เองอย่างน้อยร้อยละ 75 ของความต้องการใช้ในประเทศภายในปี 2030 โดยขยายฐานการผลิต³⁵ 	<ul style="list-style-type: none"> - สภาพแวดล้อมอย่างละเอียดและกำหนดสัดส่วนพันธู์ชัดเจน รวมถึงครอบคลุมพื้นที่สวนยางในกัมพูชาและลาวด้วย นอกจากนี้การมีแนวทางไม้-น้ำยาง และ เอาไม้³⁷
4. การสนับสนุนและการลงทุน	<ul style="list-style-type: none"> - มีการส่งเสริมให้สวนยางพาราจดทะเบียนโครงการ T-VER³⁸ เพื่อสร้างรายได้เสริมจากคาร์บอนเครดิต ซึ่ง 	<ul style="list-style-type: none"> - Kedah Rubber City (KRC) ตั้งอยู่ในรัฐเคดาห์ และเป็น นิคมอุตสาหกรรมยางเฉพาะทางแห่งแรกของมาเลเซียพร้อมความพร้อมด้านสาธารณูปโภค 	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐบาลอินเดียได้จัดสรรงบประมาณให้ Rubber Board เพิ่มขึ้นจากเดิม 190 โครรูปี ในปีงบประมาณ 2021-22 เป็น 360.31 โครรูปี สำหรับ 	<ul style="list-style-type: none"> - นโยบายปรับปรุงระบบ คีนภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) สำหรับการส่งออกสินค้าเกษตร รวมถึงยางธรรมชาติได้รับยกเว้น VAT โดยไม่ต้องยื่นสำรอง

²⁶ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ม.ป.ป.)

²⁷ สำนักงบประมาณ (ม.ป.ป.)

²⁸ องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) (2567, 13 มีนาคม)

³⁰ Bernama (2023, October 23)

³¹ Bernama (2026, February 2) และ The Exchange Asia. (2026, January 30)

³² New Straits Times. (2025, August 14).

³⁴ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (2568, 2 ธันวาคม)

³⁵ Department of Commerce Ministry of Commerce & Industry (2019)

³⁷ Vietnam Rubber Association (2022, March 23)

³⁸ Thailand Voluntary Emission Reduction Program คือ โครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย โครงการนี้พัฒนาและบริหารจัดการโดย องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) หรือ อบก. (TGO)

มาตรการ	ไทย	มาเลเซีย	อินเดีย	เวียดนาม
	<p>เป็นแรงจูงใจใหม่ในการรักษาพื้นที่ปลูกยาง³⁹</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับการลงทุนในกิจการแปรรูปยางพาราภายใต้กิจการที่เกี่ยวข้องกับการผลิต/แปรรูปสินค้ายาง โดยมีสิทธิประโยชน์หลัก ได้แก่ การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 100 เป็นระยะเวลา 3–8 ปี ขึ้นกับประเภทกิจการและเงื่อนไขการเพิ่มมูลค่าภายในประเทศ รวมถึงการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรและวัตถุดิบบางกรณี⁴⁰ - การยางแห่งประเทศไทย (กยท.) ร่วมมือกับธนาคารโลก (World Bank) ดำเนินโครงการ Latex Traceability Pilot เพื่อวางระบบตรวจสอบย้อนกลับน้ำยางตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง (End-to-End Traceability) เน้นความโปร่งใส (Transparency) และความ 	<p>เพื่อรองรับการลงทุน โดยกำหนดคัลลัสเตอร์เป้าหมาย เช่น Advanced Latex Products และ Automotive Rubber Products เป็นต้น⁴²</p> <ul style="list-style-type: none"> - โครงการมีเป้าหมายพัฒนาเป็น Rubber Corridor เพื่อเชื่อมโยงผู้ผลิตยางรายสำคัญในกรอบ Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle (IMT-GT) และเสริมความเข้มแข็งของห่วงโซ่มูลค่ายางในระดับอนุภูมิภาค⁴³ - Malaysian Rubber Council (MRC) มีโครงการ MRC Fund for Automation and Green Technology (FAGT) ซึ่งเป็นเงินสนับสนุนแบบ matching fund สูงสุดร้อยละ 50 ของต้นทุนโครงการ (เขตงานวงเงินแตกต่างกันตาม Downstream/ Midstream) เพื่อส่งเสริมการนำ Automation/ Digitalization และเทคโนโลยีสีเขียวมาใช้ในผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ยาง/โรงงานผลิตภัณฑ์ยาง (รวมถึงถุงมือ) เพิ่มขีด 	<p>ปีงบประมาณ 2568-69⁴⁵ โดยมีโครงการสำคัญ เช่น Sustainable & Inclusive Development of Natural Rubber Sector (SIDNRS) วงเงินรวม 708.69 โครรูปี สำหรับ 2 ปีงบประมาณ 2567-68 และ 2568-69 เพิ่มขึ้นร้อยละ 23 จากเดิม 576.41 โครรูปี สนับสนุนปลูกใหม่/ปลูกทดแทน ผลิตกล้ายางเพิ่มผลิตภาพ สนับสนุน Rubber Producers Societies และสวัสดิการแรงงานยาง⁴⁶</p> <ul style="list-style-type: none"> - ATMA ร่วมกับ Rubber Board ดำเนินโครงการ Indian Natural Rubber Operations for Assisted Development (INROAD) วางแผนพัฒนาสวนยาง 2 แสนเฮกตาร์ ใน 8 รัฐ ภายในปี 2568-69 (ปีที่ 5) และคาดว่าจะเริ่มให้ผลผลิตตั้งแต่ปี 2027 เป็นต้นไป จะช่วยลดช่องว่างระหว่างการผลิตและการบริโภคอย่างมีนัยสำคัญ⁴⁷ 	<p>จ่ายก่อนแล้วค่อยขอคืนภายหลัง เพื่อลดภาระเงินทุนหมุนเวียนและต้นทุนธุรการของผู้ประกอบการส่งออก⁴⁹</p> <ul style="list-style-type: none"> - รัฐบาลเวียดนามตั้งเป้าหมายผลักดันการส่งออกยางพาราให้ถึง 3.3 พันล้านเหรียญสหรัฐ โดยในระยะสั้นเน้นการอำนวยความสะดวกทางการค้าและปรับปรุงโลจิสติกส์ที่ท่าเรือ ขณะที่นักวิเคราะห์เสนอแนะว่าในระยะกลาง-ยาว ควรใช้เครื่องมือเชิงนโยบาย เช่น สิทธิประโยชน์ทางภาษี การจัดสรรที่ดินอุตสาหกรรม และโมเดล Co-financing เพื่ออุดหนุนการขอใบรับรองมาตรฐานสากล⁵⁰

³⁹ องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (ม.ป.ป.)

⁴⁰ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (ม.ป.ป.)

⁴² Malaysian Investment Development Authority (2025)

⁴³ Northern Corridor Implementation Authority (n.d.d.)

⁴⁵ Centre for Public Policy Research (2026, January 29)

⁴⁶ Ministry of Commerce & Industry (2024, February 19)

⁴⁷ Tyre Trends (2025, April 14)

⁴⁹ Vietnamnet global (2025, December 8)

⁵⁰ Vietnam Briefing (2025, October 20)

มาตรการ	ไทย	มาเลเซีย	อินเดีย	เวียดนาม
	นำเชือถือของห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Integrity) ⁴¹	ความสามารถการแข่งขัน และบรรเทาปัญหาการขาดแคลนแรงงานในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง ⁴⁴	- โครงการ iSPEED เน้นการฝึกอบรมเชิงโครงสร้าง การทำเกษตรยั่งยืน และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหลังเก็บเกี่ยว ⁴⁸	

ที่มา. รวบรวมและประมวลผลโดย ผู้วิจัย

ตารางที่ 4-2

การเปรียบเทียบตัวอย่างมาตรการที่เกี่ยวข้องกับยางพาราของคู่ค้า

มาตรการ	สหภาพยุโรป (EU)	สหรัฐฯ	จีน	ญี่ปุ่น
1. สิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน/มาตรฐาน	- กฎหมายสินค้าปลอดการตัดไม้ทำลายป่า (EUDR) กำหนดให้ยางพาราและสินค้าต้องปลอดการตัดไม้ทำลายป่าหลัง 31 ธันวาคม 2563 ต้องผลิตถูกต้องตามกฎหมายประเทศต้นทาง และผ่านการตรวจสอบย้อนกลับและประเมินความเสี่ยง (Due Diligence) 3 ขั้นตอน (รวบรวมข้อมูล ประเมินความเสี่ยง ลดความเสี่ยง) กฎหมายมีผลบังคับใช้กับยางธรรมชาติ (HS 4001 ยกเว้นบางรายการ) และ	- USTMA (สมาคมผู้ผลิตยางรถยนต์แห่งสหรัฐฯ) มีส่วนร่วมใน GPSNR ⁵⁵ เพื่อสร้างมาตรฐานด้านการเคารพสิทธิมนุษยชนและการตรวจสอบย้อนกลับแบบสมัครใจ ⁵⁶ - EPA (สำนักงานปกป้องสิ่งแวดล้อมแห่งสหรัฐอเมริกา) ออกกฎแก้ไข NESHAP ⁵⁷ สำหรับโรงงานผลิตยางรถยนต์ (Rubber Tire Manufacturing) เพื่อควบคุมการปล่อยมลพิษอันตราย (Hazardous Air Pollutants: HAPs) รวมถึง	- สร้างมาตรฐานรอยเท้าคาร์บอนสำหรับผลิตภัณฑ์ยางธรรมชาติ ของ Hainan Rubber ซึ่งเป็นมาตรฐานแรกของจีน ⁶⁰ - รัฐบาลจีนประกาศยกระดับการกำกับดูแลสินค้าสีเขียว (Green Product Certification) ใช้มาตรฐานเดียวทั่วประเทศ เป็นระบบ สมัครใจ (Voluntary) สำหรับตลาดทั่วไป แต่เป็น ภาคบังคับ (Mandatory) สำหรับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ส่งผลให้สินค้าต้องผ่าน	- บริษัทยางล้อญี่ปุ่นที่เป็นผู้นำเข้ายางธรรมชาติรายใหญ่ของโลก ทั้ง Bridgestone, Sumitomo Rubber (Dunlop/Falken) และ Yokohama Rubber ล้วนเป็นสมาชิก GPSNR (Global Platform for Sustainable Natural Rubber) และมีนโยบายจัดซื้ออย่างยั่งยืนที่บังคับใช้กับซัพพลายเออร์โดยตรง ⁶² - หน่วยงานรัฐทุกระดับจัดซื้อสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดให้การตัดสินใจจัดซื้อของ

⁴¹ กรุงเทพฯธุรกิจ (2568, 15 ธันวาคม)

⁴⁴ Malaysian Rubber Council (n.d.d.)

⁴⁸ Northeast News (2025, April 30)

⁵⁵ Global Platform for Sustainable Natural Rubber (GPSNR) หมายถึง แพลตฟอร์มระดับโลกเพื่อยางพาราธรรมชาติที่ยั่งยืนซึ่งเป็นองค์การความร่วมมือแบบหลายภาคส่วน (Multi-stakeholder) ระดับนานาชาติ ที่ริเริ่มโดยโครงการอุตสาหกรรมยางล้อ (Tire Industry Project - TIP) ภายใต้สภารัฐกิจโลกเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (WBCSD) ก่อตั้งขึ้นเพื่อยกระดับและพัฒนาห่วงโซ่อุปทานของ "ยางพาราธรรมชาติ" ให้มีความยั่งยืนครอบคลุมทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

⁵⁶ U.S. Tire Manufacturers Association (n.d.d.)

⁵⁷ National Emission Standards for Hazardous Air Pollutants (มาตรฐานแห่งชาติว่าด้วยการปล่อยมลพิษทางอากาศที่เป็นอันตราย)

⁶⁰ European Rubber Journal (2025, October 29)

⁶² Traction News (2021, September 27)

มาตรการ	สหภาพยุโรป (EU)	สหรัฐฯ	จีน	ญี่ปุ่น
	<p>ผลิตภัณฑ์แปรรูป กฎหมายมีผลบังคับใช้ 30 ธันวาคม 2569 (กลุ่มใหญ่) และ 30 มิถุนายน 2570 (SMEs)⁵¹ และ EU จัดระดับความเสี่ยงโดยประกาศรายชื่อประเทศตาม 3 ระดับความเสี่ยงสูง กลาง และต่ำ โดยกลุ่มความเสี่ยงสูงจะถูกสุ่มตรวจที่ร้อยละ 9 ของผู้ประกอบการ ส่วนความเสี่ยงมาตรฐานตรวจร้อยละ 3 และต่ำตรวจร้อยละ 1</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระเบียบการบริหารจัดการสารเคมีของยุโรป (REACH) กำกับสารอันตรายในยาง เช่น N-nitrosamines ล่าสุด ออสเตรีย-เนเธอร์แลนด์ เตรียมเสนอจำกัดสารเติมแต่งในอุตสาหกรรมยาง PPDs/6PPD⁵² ในยางล้อ เนื่องจากผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้ำ กำลังดำเนินการ ณ มีนาคม 2569⁵³ - EU ETS (ระบบซื้อขายสิทธิการปล่อยก๊าซของ EU) ครอบคลุมภาคพลังงาน โรงกลั่นน้ำมัน เหล็ก 	<p>สารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย (Volatile Organic Compounds: VOCs) โดยตีพิมพ์ใน Federal Register เมื่อ 29 พฤศจิกายน 2567⁵⁸</p> <ul style="list-style-type: none"> - กฎหมายด้านการอนุรักษ์สัตว์ป่าและพันธุ์พืชที่เก่าแก่ที่สุดของสหรัฐอเมริกา (Lacey Act) ห้ามนำเข้าไม้และผลิตภัณฑ์จากพืชที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ใช่เฉพาะไม้แปรรูปเท่านั้น แต่รวมถึงไม้ยางพาราซึ่งต้องมีเอกสารแสดงแหล่งที่มาและประเทศต้นทางที่ถูกต้องตามกฎหมาย ก่อนนำเข้าสหรัฐฯ⁵⁹ 	<p>เกณฑ์ประเมินวัฏจักรชีวิต (LCA) ซึ่งบังคับให้ ตรวจสอบแหล่งที่มา วัตถุดิบ (Traceability) อย่างเคร่งครัด⁶¹</p>	<p>หน่วยงานรัฐต้องพิจารณาปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมควบคู่กับราคาและคุณภาพ ครอบคลุมประเด็นภาวะโลกร้อน มลพิษทางอากาศ ขยะ และความหลากหลายทางชีวภาพ⁶³</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบบซื้อขายสิทธิการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (GX-ETS) เริ่มเป็นระบบสมัครใจในเมษายน 2566 และจะเปลี่ยนเป็นระบบบังคับตั้งแต่เมษายน 2569 สำหรับบริษัทที่ปล่อย CO₂ มากกว่า 100,000 ตันต่อปี ราว 300-400 แห่ง ครอบคลุมประมาณร้อยละ 50-60 ของการปล่อยก๊าซทั้งประเทศ ภายใต้กลไก cap-and-trade และมีแผนจัดประมูลสิทธิในภาคพลังงานตั้งแต่ปี 2033 ทำให้ผู้ผลิตยางล้อญี่ปุ่นต้องจัดการต้นทุนคาร์บอนเพิ่มเติม ซึ่งส่งแรงกดดันต่อซัพพลายเชนยางธรรมชาติจากไทยให้ต้องรายงาน Carbon Footprint ของยางต้นน้ำอย่างเป็นทางการ⁶⁴

⁵¹ European Commission (2025, December 4)

⁵² PPDs ย่อมาจาก Phenylenediamines และ 6PPD เป็นสารเคมีตัวหนึ่งที่อยู่ในกลุ่ม PPDs เป็นตัวที่ถูกใช้งานมากที่สุดในอุตสาหกรรมยางล้อทั่วโลก

⁵³ European Rubber Journal (2025, June 16)

⁵⁸ Environment Protection Agency (2024, November 29)

⁵⁹ Union of Concerned Scientists (2015, October 13)

⁶¹ Xinhua (2026, January 14)

⁶³ International Energy Agency (2017, November 5)

⁶⁴ Carbon-direct (2023), ACT Group (2025) และ International Carbon Action Partnership (2022)

มาตรการ	สหภาพยุโรป (EU)	สหรัฐฯ	จีน	ญี่ปุ่น
	ปูนซีเมนต์ และอุตสาหกรรมหนักอื่น ๆ แม้ไม่ครอบคลุมผู้ผลิตยางโดยตรง แต่ส่งผลทางอ้อมผ่านต้นทุนพลังงานที่สูงขึ้น อีกทั้งการยกเลิก Free Allocation สำหรับภาคอุตสาหกรรมทยอยตั้งแต่ปี 2569 ถึง 2577 จะเพิ่มแรงกดดันต้นทุนคาร์บอนตลอดห่วงโซ่อุปทานยางล้อในยุโรป EU ETS 2 ซึ่งครอบคลุมภาคอุตสาหกรรมเล็กและการใช้เชื้อเพลิงในอาคาร มีกำหนดเริ่มต้นในปี 2570 ⁵⁴			
2. การค้าและมาตรการตอบโต้	<ul style="list-style-type: none"> - ยางธรรมชาติเคยอยู่ในรายการ Critical Raw Materials (CRM) รอบปี 2560 และ 2563 แต่ รายการ CRM ฉบับล่าสุด (2566) ภายใต้ Critical Raw Materials Act มีผล พ.ศ. 2567 ไม่มียางธรรมชาติรวมอยู่⁵⁵ - กฎระเบียบการจัดการความยั่งยืนของยุโรป (CSDDD) (Corporate Sustainability Due Diligence Directive) บังคับให้บริษัทขนาดใหญ่ใน EU ต้องตรวจสอบ Supplier (ทั้งในและนอก EU รวมถึงไทย) เพื่อให้มั่นใจว่าไม่ได้มีการใช้แรงงานบังคับหรือละเมิดสิทธิ 	<ul style="list-style-type: none"> - สหรัฐฯ ประกาศใช้มาตรการ Reciprocal Tariff (IEEPA, EO 14257) ต่อไทยครั้งแรกที่ร้อยละ 36 (เมษายน 2568) ก่อนปรับเป็นร้อยละ 19 (สิงหาคม 2568) และปัจจุบัน (กุมภาพันธ์ 2569) อยู่ที่ร้อยละ 15 ตามมาตรการ Global Import Tariff ที่ใช้กับทุกประเทศ โดยเป็นภาษีเพิ่มเติมบนอัตรา MFN เดิม⁶⁷ ในส่วนยางธรรมชาติ ได้รับการยกเว้นจาก Reciprocal Tariff ตาม Annex II ของ EO 14257 จึงใช้เฉพาะอัตรา MFN เดิม² ขณะที่ยางล้อรถบรรทุก/รถบัส (HS 4011.20) ตกอยู่ภายใต้มาตรา 232 	<ul style="list-style-type: none"> - จีนเป็นผู้บริโภคยางธรรมชาติรายใหญ่ที่สุดของโลก (ประมาณร้อยละ 37 ของการใช้ทั่วโลก) แต่ผลิตในประเทศได้เพียงน้อยกว่าร้อยละ 10 ของความต้องการ จึงมองยางธรรมชาติเป็นวัตถุดิบเชิงยุทธศาสตร์ มีนโยบายเร่งสะสมสำรองสินค้ายุทธศาสตร์ (มีนาคม 2568) และรัฐวิสาหกิจจีน เช่น Guangken และ Haiken ลงทุนสวนยางพาราในต่างประเทศตั้งแต่ปี 2545 ครอบคลุมไทย มาเลเซีย เมียนมา ลาว กัมพูชา และแอฟริกา เพื่อสร้างห่วงโซ่อุปทานยางแบบครบวงจรที่จีนควบคุมได้⁷¹ 	<ul style="list-style-type: none"> - สินค้ายางพาราต้นน้ำ (น้ำยางข้น, ยางแผ่นรมควัน, ยางแท่ง) และปลายน้ำ (ยางนอก, ถุงมือยาง) มีอัตราภาษีนำเข้าเป็นร้อยละ 0 ภายใต้ความตกลง JTEPA และ AJCEP ทำให้ภาษีไม่ใช่อุปสรรคหลัก แต่มี TBT/SPS ด้านโปรตีน/สารก่อภูมิแพ้ในถุงมือยางและอุปกรณ์การแพทย์ - บริษัทผู้ผลิตยางและรถยนต์ญี่ปุ่นรายใหญ่ เช่น Yokohama Rubber มีการประกาศ นโยบายจัดซื้อวัตถุดิบที่ยั่งยืน (Sustainable Procurement Policy) โดยให้ความสำคัญกับการตรวจสอบห่วงโซ่อุปทานยางธรรมชาติ ซึ่งดำเนินการร่วมกับ Global

⁵⁴ European Commission (n.d.) และ ICAP (2018)

⁵⁵ European Commission / JRC (2023)

⁶⁷ The Legal. (2026, March 1)

⁷¹ Dialogue Earth (2022, May 8) MITRE Corporation (2025, March) และ Reuters (2025, March 4).

มาตรการ	สหภาพยุโรป (EU)	สหรัฐฯ	จีน	ญี่ปุ่น
	<p>มนุษย์ชนชั้นพื้นฐาน และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ⁶⁶</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาชนะนำเข้าอย่างธรรมชาติจากไทยค่อนข้างต่ำหรือศูนย์ภายใต้ GSP/FTA แต่มีเงื่อนไขด้านมาตรฐานสูง 	<p>(Section 232) อัตราร้อยละ 25 เพิ่มเติม มีผลตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน 2568 และยกเว้นจาก Reciprocal Tariff³ ส่วนยางล้อรถยนต์โดยสาร มีอัตรารวมประมาณร้อยละ 15 (MFN + มาตรา 232 Automotive Parts) นอกจากนี้ยังคงมีมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (AD) ต่อสินค้าของไทยแยกต่างหาก ได้แก่ หนึ่งยางรัดของ⁶⁸ ยางนอกชนิดอัดลมสำหรับรถบรรทุกและรถบัส⁶⁹ ขณะที่บางสินค้าอยู่ระหว่างการไต่สวน อาทิ ยางรถยนต์โดยสารและรถบรรทุกขนาดเล็ก⁷⁰ ซึ่งมีผลใช้บังคับควบคู่กับภาษีข้างต้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ยางธรรมชาติและผลิตภัณฑ์ยางต้นน้ำ/ปลายน้ำหลายรายการจากไทยได้รับอัตรารายร้อยละ 0 ภายใต้ ACFTA และ RCEP 	<p>Platform for Sustainable Natural Rubber (GPSNR) และมีการส่งเสริมให้ใช้วัตถุดิบที่มีการติดตามที่มาได้ และสอดคล้องกับแนวทางความยั่งยืน</p> <ul style="list-style-type: none"> - แม้ในญี่ปุ่น ยังไม่มีกฎหมายบังคับการตัดไม้ทำลายป่า แต่บริษัทจำนวนมาก รวมถึงบริษัทญี่ปุ่น ใช้ FSC หรือระบบการรับรองอื่น ๆ เพื่อยืนยันความยั่งยืนของยาง/ไม้และวัตถุดิบชีวภาพ ซึ่งเป็น ข้อกำหนดทางการค้า (B2B) ที่ผู้จัดหาวัตถุดิบจำเป็นต้องปฏิบัติตาม เพื่อรักษาสัญญาจัดซื้อจากลูกค้าขนาดใหญ่
3. การผลิต การวิจัย และเทคโนโลยี	<ul style="list-style-type: none"> - EUDR เพิ่มมาตรฐาน Traceability ให้ผู้นำเข้า/ผู้ผลิต ส่งผลทางอ้อมให้อุตสาหกรรมยางต้องปรับกระบวนการตรวจสอบวัตถุดิบ - สนับสนุนการวิจัยและพัฒนายางธรรมชาติจากพืชชนิดอื่น เช่น วายูเล่ (Guayule)⁷² เพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้า 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการปลูกพืชที่สามารถผลิตยางธรรมชาติในประเทศ เช่น วายูเล่ (Guayule) และแดนดิไลออน (Dandelion) เพื่อลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาการนำเข้า⁷⁵ 	<ul style="list-style-type: none"> - Green Tire Labeling ผลักดันฉลากยางล้อประหยัดพลังงาน ซึ่งกดดันให้ยางแท่ง (STR) ต้องมีค่าความสม่ำเสมอสูง - ขยายพื้นที่สวนยางใน เกาะไห่หนาน (2.4 ล้านไร่) และ ยูนนาน (สิบสองปันนา 4.66 ล้านไร่) ผลผลิตรวม 357,000 ตัน/ปี (2567) คิดเป็นร้อยละ 	<ul style="list-style-type: none"> - JRMA จัดทำสถิติการผลิตและบริโภคยางรายปี สนับสนุน R&D ยางรีไซเคิล และ bio-based rubber⁷⁷ - มาตรฐานอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (Japanese Industrial Standards: JIS) กำหนดข้อกำหนดที่เข้มงวดต่อคุณสมบัติทางกายภาพของยาง เช่น ความแข็ง ความแข็งแรง

⁶⁶ Albertini, A. (2025, November 12)

⁶⁸ กรมการค้าต่างประเทศ (ม.ป.ป.) CASE ID: AD2186 หนึ่งยางรัดของ (พิกัดศุลกากร 4016.99.3510 และ 4016.99.6050) อัตราร้อยละ 0.00 – 5.87

⁶⁹ กรมการค้าต่างประเทศ (ม.ป.ป.) CASE ID: AD2262 ยางนอกชนิดอัดลมสำหรับรถบรรทุกและรถบัส (พิกัดศุลกากร 4011.20.1015 และ 4011.20.5020) อัตราร้อยละ 12.33 – 48.39

⁷⁰ กรมการค้าต่างประเทศ (ม.ป.ป.) CASE ID: AD2215 สินค้ายางรถยนต์โดยสารและรถบรรทุกขนาดเล็ก (พิกัดศุลกากร 4011.10.10.10, 4011.10.10.20, 4011.10.10.30, 4011.10.10.40, 4011.10.10.50, 4011.10.10.60, 4011.10.10.70, 4011.10.50.00, 4011.20.10.05, 4011.20.50.10, 4011.90.10.10, 4011.90.10.50, 4011.90.20.10, 4011.90.20.50, 4011.90.80.10, 4011.90.80.50, 8708.70.45.30, 8708.70.45.46, 8708.70.45.48, 8708.70.45.80, 8708.70.60.30, 8708.70.60.45, 8708.70.60.60) อัตราร้อยละ 0.00 - 17.06

⁷² MIDAS Project / Horizon Europe (Grant No.101082070) (2025, November 12–13).

⁷⁵ USDA Southwest Climate Hub (2024, October 31)

⁷⁷ JRMA (n.d.)

มาตรการ	สหภาพยุโรป (EU)	สหรัฐฯ	จีน	ญี่ปุ่น
	<p>- End-of-Life Vehicles Directive (Directive 2000/53/EC)⁷³ กำหนดเป้าหมายรีไซเคิลวัสดุจากรถยนต์ที่หมดอายุไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ของน้ำหนักต่อคัน และกู้คืนวัสดุรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 (ตั้งแต่ปี 2554) ซึ่งรวมถึงยางรถยนต์ โดยสมาชิก EU นำกรอบ Extended Producer Responsibility (EPR) มาใช้กำหนดให้ผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่ายยางรับผิดชอบด้านการเงินและการจัดการยางรถยนต์ปลายชีวิตตลอดห่วงโซ่</p> <p>- ปัจจุบันองค์กรภาคอุตสาหกรรม เช่น EuRIC และ ETRMA⁷⁴ เสนอเป้าหมายให้ยางร้อยละ 20 ของปริมาณรวมและยางรถยนต์ร้อยละ 10 ถูกนำมารีไซเคิลภายในปี 2573 เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ใน EU</p>		<p>ละ 37.3 ของผลผลิตแห้งทั้งจีน ห่วงโซ่ยางสิบสองปีงบประมาณมูลค่ากว่า 25,000 ล้านดอลลาร์/ปี⁷⁶</p>	<p>และการทดสอบทางวิทยาศาสตร์ ทำให้อย่างไทยที่ส่งออกไปยังญี่ปุ่นต้องผลิตให้สอดคล้องกับมาตรฐาน JIS ที่เกี่ยวข้องและรักษาระดับคุณภาพให้สม่ำเสมอ⁷⁸</p>
4. การสนับสนุนและการลงทุน	<p>- ธนาคารเพื่อการลงทุนยุโรป (European Investment Bank: EIB) ให้เงินกู้ €150 ล้านแก่ Nokian Tyres เพื่อก่อสร้างโรงงานผลิตยางล้อปลอดคาร์บอนแห่งแรกของโลก</p>	<p>- USTMA และ Tire Industry Association (TIA) ก่อตั้ง Tire Recycling Foundation (TRF) เมื่อพฤษภาคม 2567 ตั้งเป้าระดมทุน US\$300,000 (2568) และ \$2-3</p>	<p>- รัฐบาลท้องถิ่นสนับสนุนเงินช่วยเหลือชาวสวนในการซื้อประกันภัยต้นยางและการประกันราคายาง Shanghai Futures Exchange (SHFE) ดำเนินตลาดซื้อ</p>	<p>- JBIC สนับสนุนเงินกู้ให้แก่ผู้ประกอบการญี่ปุ่นขยายกำลังการผลิตยางรถยนต์ในต่างประเทศ (เช่น อินเดีย⁸² อาเซียน)</p>

⁷³ European Commission (n.d.)

⁷⁴ European Recycling Industries' Confederation (EuRIC) คือ สมาพันธ์อุตสาหกรรมรีไซเคิลแห่งยุโรป และ European Tyre and Rubber Manufacturers' Association (ETRMA) คือ สมาคมผู้ผลิตยางล้อและยางแห่งยุโรป

⁷⁶ Xinhua / People's Daily (2025, November 26)

⁷⁸ The Japan Rubber Manufacturers Association (2025, April 1)

⁸² Japan Bank for International Cooperation (2024, June 9)

มาตรการ	สหภาพยุโรป (EU)	สหรัฐฯ	จีน	ญี่ปุ่น
	<p>ในโรมาเนีย (เริ่มดำเนินการต้น 2568) เป็นตัวอย่างกลไกการเงินสีเขียวสำหรับอุตสาหกรรมยางล้อ EU ควบคู่กับการบูรณาการข้อกำหนด EUDR และมาตรฐาน REACH ในห่วงโซ่อุปทานยางธรรมชาติ⁷⁹</p>	<p>ล้าน (2569) เพื่อสนับสนุน R&D ด้านการรีไซเคิลยางหมดอายุ เน้นการนำยางเก่าไปเป็นยางผสมแอสฟัลต์ (Rubber-Modified Asphalt) และผงยางไม้โครโนซ์ มีเป้าหมายรีไซเคิลร้อยละ 100 ของยางหมดอายุในสหรัฐฯ⁸⁰</p>	<p>ขายล่วงหน้ายางธรรมชาติ (Futures + Options + OTC) ที่ใหญ่ที่สุดในโลกตั้งแต่ปี 2536 มีโครงการ Insurance + Futures ที่ช่วยให้เกษตรกรและผู้ผลิตยางบริหารความเสี่ยงด้านราคาได้โดยตรง พร้อมกับที่รัฐวิสาหกิจเงินลงทุนสวนยางและโรงงานแปรรูปในต่างประเทศ (ไทย มาเลเซีย เมียนมา ลาว แอฟริกา) เพื่อสร้างความมั่นคงในห่วงโซ่อุปทานยาง⁸¹</p>	<p>- กฎหมายการจัดซื้อสีเขียว (Green Purchasing Law) กำหนดให้หน่วยงานรัฐทุกระดับพยายามจัดซื้อสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม⁸³ ครอบคลุม 288 รายการใน 22 หมวด โดยสินค้าที่ใช้ยางธรรมชาติในกลุ่มจัดซื้อสีเขียว ได้แก่ ถุงมือยาง ยางรัดของ ผลิตภัณฑ์ยาง ผู้ผลิตมักต้องได้รับ Eco Mark ซึ่งกำหนดให้ใช้ยางรีไซเคิลไม่น้อยกว่าร้อยละ 10-60 ของเนื้อยางทั้งหมด ขึ้นอยู่กับประเภทผลิตภัณฑ์ และต้องมีเอกสารยืนยัน Traceability ของวัตถุดิบยางธรรมชาติจากซัพพลายเออร์ ดังนั้น ซัพพลายเออร์ยางที่จัดส่งยางให้ผู้ผลิตที่ต้องการรับสัญญารัฐบาลญี่ปุ่นจึงต้องปฏิบัติตามเกณฑ์ Eco Mark ดังกล่าว ซัพพลายเออร์ยางไทยที่ขายให้ผู้ผลิตที่รับสัญญารัฐบาลญี่ปุ่นจึงต้องปฏิบัติตามเกณฑ์นี้ด้วย</p> <p>- แผนพื้นฐานฉบับที่ 5 ว่าด้วยสังคมหมุนเวียนวิสตุ คณะรัฐมนตรีญี่ปุ่นรับรองแผนฉบับที่ 5 เมื่อสิงหาคม 2567 เพิ่มบทบัญญัติส่งเสริมการใช้วัตถุดิบรีไซเคิลและการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ ซ่อมแซม และรีไซเคิลได้ตลอดวงจร</p>

⁷⁹ European Investment Bank (2024, July)

⁸⁰ USTMA & TIA (2024, May 16) และ Recycling Today (2024, May 16)

⁸¹ Shanghai Futures Exchange (2025)

⁸³ Ministry of the Environment, Japan (2015) และ Ministry of the Environment, Japan (2023)

มาตรการ	สหภาพยุโรป (EU)	สหรัฐฯ	จีน	ญี่ปุ่น
				ชีวิต ⁸⁴ ส่งผลให้ผู้ผลิตยางล้อญี่ปุ่น กำหนดเป้าหมายการรีไซเคิลยาง (อุตสาหกรรม)

ที่มา. รวบรวมและประมวลผลโดย ผู้วิจัย

⁸⁴ Ministry of the Environment, Japan (2024) และ HGPI (2024, June 5).

4.2 บทเรียนความสำเร็จด้านความยั่งยืน (Sustainable Case Studies)

บทเรียนความสำเร็จจากต่างประเทศสะท้อนให้เห็นว่า การยกระดับอุตสาหกรรมยางพาราให้แข่งขันได้ในระยะยาว จำเป็นต้องดำเนินการควบคู่กันอย่างน้อย 3 ด้าน ได้แก่ (1) การกำหนดมาตรฐานและระบบตรวจสอบย้อนกลับที่เชื่อถือได้ (2) การสร้างแรงจูงใจทางเศรษฐกิจให้เกษตรกรและผู้ประกอบการเข้าร่วมระบบ และ (3) การเชื่อมโยงนโยบายภาครัฐกับการลงทุน การวิจัย และตลาดปลายน้ำ

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา หลายประเทศผู้ผลิตและผู้ใช้จ่ายธรรมชาติรายสำคัญได้พัฒนาต้นแบบความยั่งยืนในรูปแบบที่แตกต่างกัน ทั้งในระดับสวนยาง เกษตรกรรายย่อย และอุตสาหกรรมแปรรูปปลายน้ำ ตัวอย่างจากอินโดนีเซีย เวียดนาม และจีน สะท้อนแนวทางที่สามารถใช้เป็นบทเรียนสำคัญสำหรับประเทศไทย

4.2.1 อินโดนีเซีย โครงการยางพารายั่งยืนแบบมีระบบติดตามย้อนกลับ (Continental-GIZ)

อินโดนีเซียเป็นหนึ่งในผู้ผลิตยางธรรมชาติรายใหญ่ของโลก และได้พัฒนาโครงการนำร่องด้านความยั่งยืนโดยอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ องค์กรเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ และภาคเอกชนปลายน้ำ ตัวอย่างสำคัญคือโครงการ Responsible Natural Rubber ระหว่างบริษัทผลิตยางล้อ Continental กับองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมนี (GIZ) ในจังหวัดกาปูอัส ฮูลู บนเกาะบอร์เนียว

โครงการดังกล่าวมุ่งฝึกอบรมเกษตรกรรายย่อยให้ปลูกยางตามเกณฑ์ความยั่งยืนที่ชัดเจน (ด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ) พร้อมพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับแบบดิจิทัล ตั้งแต่แปลงกรีดยางไปจนถึงยางล้อ โดย ณ ปี 2568 มีเกษตรกรประมาณ 5,000 ครัวเรือนเข้าร่วม และมีแผนขยายเป็น 6,000 ครัวเรือนภายในปี 2570 ผลการประเมินเบื้องต้นพบว่า รายได้ของเกษตรกรที่เข้าร่วมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยราวร้อยละ 27 จากการปรับวิธีการกรีดยาง การจัดการสวน และคุณภาพยาง ขณะเดียวกันพื้นที่ป่าพรุและพื้นที่ป่ามีความสำคัญสูงในเขตโครงการได้รับการอนุรักษ์มากขึ้นจากการควบคุมการขยายพื้นที่ปลูก

บทเรียนสำคัญจากกรณีอินโดนีเซียคือ การยกระดับความยั่งยืนของภาคยางพาราในระดับเกษตรกรรายย่อยจำเป็นต้องผูกโยงกับ ความต้องการปลายน้ำ อย่างเป็นรูปธรรม ผ่านข้อตกลงความร่วมมือระยะยาวกับผู้ผลิตยางล้อรายใหญ่ รวมทั้งต้องมีระบบ Traceability เชิงดิจิทัลที่ตรวจสอบได้จริง ซึ่งเป็นแนวทางที่สอดคล้องโดยตรงกับข้อกำหนดของ EUDR และมาตรฐานความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคในยุโรป

4.2.2 เวียดนาม การใช้มาตรฐานรับรองป่าและยางในระดับใหญ่ (FSC, VFCS/PEFC)

เวียดนามใช้ยุทธศาสตร์ผลักดันความยั่งยืนของยางพาราผ่านการรับรองการจัดการป่าและสวนยางในระดับบริษัทและกลุ่มเกษตรกร โดยกลุ่ม Vietnam Rubber Group (VRG) ได้รับการรับรอง Forest Stewardship Council (FSC) สำหรับการจัดการสวนยางประมาณ 11,700 เฮกตาร์ และน้ำยางที่ผลิตได้ประมาณ 16,000–18,000 ตันต่อปี ภายใต้หลักการ FSC ซึ่งครอบคลุมเกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ

ต่อมา เวียดนามยังได้ขยายการรับรองภายใต้กรอบ Vietnam Forest Certification Scheme (VFCS) ซึ่งเชื่อมโยงกับระบบการรับรอง Programme for the Endorsement of Forest Certification (PEFC) โดยมีเป้าหมายให้สวนยางของ VRG ได้รับการรับรองด้านการจัดการป่ายั่งยืนประมาณ 100,000 เฮกตาร์ในช่วงปี 2021–2022 และคาดว่าจะมีผลผลิตยางธรรมชาติที่ได้รับการรับรองไม่น้อยกว่า 85,000 ตันต่อปี รวมทั้งไม้ยางที่ได้รับการรับรองมากกว่า 300,000 ลูกบาศก์เมตร

แม้เวียดนามจะเคยประสบปัญหาบางบริษัทในเครือถูกเพิกถอนใบรับรองเนื่องจากข้อกล่าวหาเรื่องการละเมิดสิทธิชุมชนและการบุกรุกป่า แต่การขยายพื้นที่ที่ได้รับการรับรองในประเทศและการพัฒนา การรับรองแบบกลุ่ม สำหรับเกษตรกรรายย่อยสะท้อนความพยายามปรับตัวเชิงโครงสร้าง โดยใช้มาตรฐานสากลเป็นกลไกสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ซื้อและกระตุ้นให้ผู้ประกอบการปลายน้ำในยุโรปเข้าหาแหล่งยางที่ผ่านการรับรองมากขึ้น บทเรียนสำหรับไทยคือ การออกแบบระบบการรับรองที่ผสมผสานระหว่างการรับรองในระดับบริษัทขนาดใหญ่และกลุ่มเกษตรกรรายย่อย พร้อมทั้งมีระบบกำกับดูแลตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อคงความน่าเชื่อถือของใบรับรองในระยะยาว

4.2.3 จีน การผลักดันมาตรฐานการจัดการภัยอย่างรับผิดชอบในอุตสาหกรรมยางล้อ

จีนเป็นผู้ผลิตและผู้ใช้ยางธรรมชาติรายใหญ่ที่สุดของโลก โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมยางล้อสำหรับรถยนต์และยานพาหนะเพื่อการพาณิชย์ ความท้าทายสำคัญในอดีตคือการขาดระบบติดตามย้อนกลับแหล่งที่มาของยางและมาตรฐานความยั่งยืนที่ชัดเจนในระดับอุตสาหกรรม

ในช่วงหลัง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมยางของจีน เช่น China Chamber of Commerce of Metals, Minerals & Chemicals Importers & Exporters (CCCMC) และ องค์ กร Preferred by Nature ได้ร่วมกันพัฒนามาตรฐานและแนวปฏิบัติด้านการจัดการภัยธรรมชาติอย่างรับผิดชอบ และจัดสัมมนาเชิงนโยบายในเมืองกวางเหว่ ศูนย์กลางอุตสาหกรรมยางล้อของจีน เพื่อเตรียมความพร้อมผู้ประกอบการจีนให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของกฎหมาย EUDR ของสหภาพยุโรป

มาตรฐานดังกล่าวเน้นให้ผู้ผลิตยางล้อจีนต้องสามารถระบุแหล่งที่มาของยางธรรมชาติในระดับแปลงกรีด รวมถึงพิสูจน์ได้ว่าแหล่งผลิตนั้นปฏิบัติตามกฎหมายที่ดิน สิทธิมนุษยชน และข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งถือเป็น การยกมาตรฐาน ความโปร่งใสของห่วงโซ่อุปทานภายในประเทศผู้ใช้รายใหญ่ และมีผลโดยตรงต่อผู้ส่งออกยางดิบอย่างไทยที่ต้องตอบสนองต่อข้อกำหนดด้านข้อมูลและการตรวจสอบย้อนกลับที่เข้มงวดมากขึ้น

บทเรียนจากกรณีจีนคือ การสร้างมาตรฐานการจัดการภัยอย่างรับผิดชอบในระดับกลุ่มอุตสาหกรรม ปลายน้ำ สามารถเปลี่ยนแรงจูงใจของผู้ผลิตและผู้ส่งออกต้นน้ำให้ปรับตัว และเป็นช่องทางสำคัญในการใช้ตลาดเป็นแรงผลักดันความยั่งยืน หากประเทศไทยสามารถประสานความร่วมมือกับสมาคมอุตสาหกรรมยางล้อในจีนและผู้ประกอบการปลายน้ำในภูมิภาค เพื่อพัฒนาระบบข้อมูลและมาตรฐานร่วมกัน จะช่วยรักษาความสามารถในการแข่งขันของยางพาราไทยในห่วงโซ่อุปทานระดับโลกได้ดียิ่งขึ้น

นอกจากการผลักดันมาตรฐานด้านความยั่งยืนแล้ว จีนยังมีนวัตกรรมเชิงนโยบายด้านการบริหารความเสี่ยงราคาของพาราที่ น่าสนใจ คือโมเดลประกันภัย + ตลาดล่วงหน้าซึ่งดำเนินการผ่านตลาดซื้อขายล่วงหน้าเซี่ยงไฮ้ (Shanghai Futures Exchange: SHFE) ที่เป็นตลาดซื้อขายล่วงหน้ายางธรรมชาติที่ใหญ่ที่สุดในโลก

กลไกของโมเดลนี้คือ รัฐบาลท้องถิ่น (โดยเฉพาะในมณฑลไห่หนานและยูนนาน ซึ่งเป็นแหล่งปลูกยางหลัก) อุดหนุนค่าเบี้ยประกันราคาของให้เกษตรกรรายย่อย โดยเกษตรกรซื้อกรมธรรม์ประกันราคาจากบริษัทประกันภัย หากราคาของในตลาด SHFE ตกต่ำกว่าราคาเป้าหมายที่กำหนดในกรมธรรม์ เกษตรกรจะได้รับเงินชดเชยส่วนต่าง ขณะที่บริษัทประกันภัยบริหารความเสี่ยงโดยการซื้อสัญญาออปชัน (Options) ในตลาด SHFE เพื่อถ่ายโอนความเสี่ยงด้านราคาไปยังตลาดทุน แทนที่จะใช้งบประมาณภาครัฐโดยตรง

โมเดลนี้เริ่มนำร่องตั้งแต่ราวปี 2559 และได้รับการบรรจุในเอกสารนโยบายสำคัญของรัฐบาลกลางจีน (No. 1 Central Document) ตั้งแต่ปี 2559 เป็นต้นมา ในส่วนของยางพาราได้มีการขยายโครงการนำร่องในมณฑลไห่หนานและยูนนาน ครอบคลุมเกษตรกรหลายหมื่นครัวเรือน ผลการดำเนินงานพบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมมีรายได้มั่นคงขึ้นในช่วงที่ราคาของตกต่ำ และมีแรงจูงใจในการดูแลสวนยางอย่างต่อเนื่อง

บทเรียนจากโมเดล Insurance + Futures ของจีนมีนัยสำคัญต่อไทย เนื่องจากไทยมีโครงการประกันรายได้เกษตรกรชาวสวนยาง (ในรูปแบบเงินชดเชยส่วนต่างราคาจากงบประมาณแผ่นดินโดยตรง) ซึ่งเป็นภาระทางการคลังอย่างมากในช่วงที่ราคาของตกต่ำ โมเดลของจีนเสนอทางเลือกที่ใช้กลไกตลาด ในการบริหารความเสี่ยง โดยถ่ายโอนภาระจากภาครัฐไปยังตลาดทุนผ่านระบบประกันภัยและตลาดล่วงหน้า ซึ่งอาจเป็นแนวทางที่ยั่งยืนกว่าในระยะยาว อย่างไรก็ตาม การนำโมเดลนี้มาปรับใช้ในไทยจำเป็นต้องพัฒนาตลาดอนุพันธ์ยางพาราในประเทศ (เช่น TFEX หรือ AFET) ให้มีสภาพคล่องเพียงพอ รวมถึงต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่เกษตรกรรายย่อยเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน

บทที่ 5 การวิเคราะห์ศักยภาพ

5.1 การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบด้วยดัชนี RCA และ SRCA

การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบของยางพาราไทยในตลาดโลกในครั้งนี้ ใช้ดัชนีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบแบบเปิดเผย (Revealed Comparative Advantage: RCA) และดัชนีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบมาตรฐาน (Symmetric RCA: SRCA)⁸⁵ เป็นเครื่องมือหลัก เพื่อประเมินบทบาทของไทยเทียบกับประเทศคู่แข่งสำคัญ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย เวียดนาม อินเดีย โกลด์โคสต์ และจีน ในช่วงปี 2563 – 2567 ดัชนี RCA คำนวณจากสัดส่วนมูลค่าการส่งออกยางธรรมชาติของประเทศหนึ่งเทียบกับมูลค่าการส่งออกสินค้ารวมของประเทศนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนเดียวกันของโลก ส่วนดัชนี SRCA เป็นการแปลงค่าจาก RCA ให้อยู่ในช่วง -1 ถึง 1 เพื่อให้เปรียบเทียบระหว่างประเทศและระหว่างช่วงเวลาต่าง ๆ ได้สะดวกขึ้น โดยค่า SRCA ใกล้ 1 แสดงถึงความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบสูงมาก ขณะที่ค่า SRCA ใกล้ -1 แสดงถึงการไม่มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบอย่างชัดเจน รายละเอียดการคำนวณ ดังภาคผนวก ค.

ตารางที่ 5-1

ดัชนี RCA และ SRCA ยางพาราแปรรูปขั้นต้นและผลิตภัณฑ์ยางของประเทศผู้ส่งออกสำคัญ (ปี 2567)

ประเทศ	ยางพาราแปรรูปขั้นต้น			ผลิตภัณฑ์ยาง		
	RCA	SRCA		RCA	SRCA	
โกลด์โคสต์	178.19	0.99	ได้เปรียบสูงมาก	0.01	-0.97	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก
ไทย	24.75	0.92	ได้เปรียบสูงมาก	5.06	0.67	ได้เปรียบสูง
อินโดนีเซีย	16.34	0.88	ได้เปรียบสูงมาก	1.13	0.06	ได้เปรียบ
เวียดนาม	4.81	0.66	ได้เปรียบสูง	1.35	0.15	ได้เปรียบ
มาเลเซีย	4.45	0.63	ได้เปรียบสูง	1.93	0.32	ได้เปรียบ
อินเดีย	0.03	-0.94	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก	1.42	0.17	ได้เปรียบ
จีน	0.01	-0.97	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก	1.30	0.13	ได้เปรียบ
ประเทศอื่นๆ	0.27	-0.57	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก	0.84	-0.09	ไม่ได้เปรียบ

ที่มา: รวบรวมและประมวลผลโดย ผู้วิจัย

จากตารางที่ 5-1 ผลการคำนวณดัชนี RCA และ SRCA สำหรับยางพาราแปรรูปขั้นต้นแสดงให้เห็นว่า ไทยและอินโดนีเซียมีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในระดับสูงมากอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงปี 2563 – 2567 โดยในปี 2567 ไทยมีค่า RCA ประมาณ 24.75 และค่า SRCA ประมาณ 0.92 ขณะที่อินโดนีเซียมีค่า RCA ประมาณ 16.34 และค่า SRCA ประมาณ 0.88 สะท้อนว่าทั้งสองประเทศมีสัดส่วนยางพาราแปรรูปขั้นต้นในโครงสร้างการส่งออกสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโลกอย่างมีนัยสำคัญ และยังรักษาสถานะฐานการผลิตและผู้ส่งออกยางพาราแปรรูปขั้นต้นหลักของโลกได้อย่างมั่นคง

ตารางที่ 5-2

แนวโน้มดัชนี SRCA ของยางพาราแปรรูปขั้นต้น (ปี 2563 – 2567)

ปี	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	เวียดนาม	อินเดีย
2563	0.92	0.93	0.68	0.63	-0.81
2564	0.93	0.92	0.66	0.66	-0.93
2565	0.93	0.90	0.64	0.65	-0.97

⁸⁵ <https://www.usitc.gov/publications/332/appendixg.html>

ปี	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	เวียดนาม	อินเดีย
2566	0.92	0.90	0.66	0.64	-0.94
2567	0.92	0.88	0.63	0.66	-0.94

ที่มา. รวบรวมและประมวลผลโดย ผู้วิจัย

ตารางที่ 5-3

แนวโน้มดัชนี SRCA ของผลิตภัณฑ์ยางพารา (ปี 2563 – 2567)

ปี	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	เวียดนาม	อินเดีย
2563	0.68	0.27	0.68	0.02	0.12
2564	0.70	0.22	0.73	0.04	0.15
2565	0.69	0.12	0.41	0.12	0.20
2566	0.67	0.10	0.27	0.15	0.15
2567	0.67	0.06	0.32	0.15	0.17

ที่มา. รวบรวมและประมวลผลโดย ผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาแนวโน้มตลอดช่วงปี 2563 - 2567 ค่า SRCA ของไทยเคลื่อนไหวในช่วงประมาณ 0.92–0.93 ขณะที่อินโดนีเซียลดลงเล็กน้อยจากประมาณ 0.93 ในปี 2563 มาอยู่ที่ประมาณ 0.88 ในปี 2567 ซึ่งอาจสะท้อนถึงการกระจายโครงสร้างการส่งออกไปยังสินค้าอื่น หรือการเพิ่มบทบาทของประเทศผู้ส่งออกรายใหม่ในตลาดโลก

เมื่อเปรียบเทียบกับอินเดีย พบว่าค่า RCA และ SRCA ของอินเดียอยู่ในระดับต่ำมากและติดลบตลอดช่วงการศึกษา โดยในปี 2567 อินเดียมีค่า RCA ยางพาราแปรรูปขั้นต้นประมาณ 0.03 และค่า SRCA ประมาณ -0.94 สะท้อนว่าอินเดียไม่มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในสินค้ายางพาราแปรรูปขั้นต้น แม้จะเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคยางรายสำคัญในระดับโลกก็ตาม ความแตกต่างระหว่างไทย–อินโดนีเซีย (RCA และ SRCA สูงมาก) กับอินเดีย (RCA ต่ำและ SRCA ติดลบ) แสดงให้เห็นภาพที่ชัดเจนว่า ไทยและอินโดนีเซียเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งออกยางดิบ ในขณะที่อินเดียมีบทบาทในฐานะตลาดผู้ใช้และฐานการผลิตผลิตภัณฑ์ยางปลายน้ำ มากกว่า ซึ่งจะมีนัยสำคัญต่อการกำหนดยุทธศาสตร์การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ยางของไทยในระยะต่อไป

ในมุมมองเปรียบเทียบข้ามภูมิภาค โกลด์คัวร์มีค่า RCA สูงที่สุดในกลุ่มประเทศที่ศึกษา โดยในปี 2567 มีค่า RCA ประมาณ 178.19 และค่า SRCA ใกล้ 1 (ประมาณ 0.99) แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างการส่งออกของโกลด์คัวร์พึ่งพายางพาราแปรรูปขั้นต้นอย่างเข้มข้นมาก และมีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบสูงกว่าประเทศผู้ส่งออกในเอเชียอย่างไทยและอินโดนีเซีย อย่างไรก็ตาม ขนาดเศรษฐกิจและมูลค่าการส่งออกรวมของโกลด์คัวร์ยังต่ำกว่าไทยและอินโดนีเซียมาก จึงควรมองโกลด์คัวร์เป็นคู่แข่งที่กำลังเติบโต โดยเฉพาะในตลาดสหภาพยุโรปภายใต้กรอบกฎหมายด้านการตัดไม้ทำลายป่า (EUDR) ซึ่งอาจทำให้ผู้ซื้อบางส่วนหันไปจัดหาจากแหล่งผลิตใหม่ที่สามารถตอบโจทย์ข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมได้ดี

สำหรับมาเลเซียและเวียดนาม ค่า RCA อยู่ในช่วงประมาณ 4–5 และค่า SRCA อยู่ในช่วง 0.63–0.66 บ่งชี้ว่าทั้งสองประเทศมีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในยางพาราแปรรูปขั้นต้นระดับสูง แต่มีโครงสร้างการส่งออกที่กระจายไปยังสินค้าอุตสาหกรรมอื่นมากกว่าไทยและอินโดนีเซีย ทำให้ความเสี่ยงจากการพึ่งพายางพาราแปรรูปขั้นต้นโดยรวมอาจต่ำกว่า แม้จะยังอยู่ในกลุ่มประเทศผู้ส่งออกสำคัญของโลก จีนมีค่า RCA ยางพาราแปรรูปขั้นต้นใกล้ศูนย์และค่า SRCA ติดลบตลอดช่วงการศึกษา สะท้อนว่าจีนไม่มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในยางดิบ แต่จากข้อมูลในส่วนผลิตภัณฑ์ยางพารา พบว่าจีนมีศักยภาพสูงในสินค้าปลายน้ำ เช่น ยางล้อและผลิตภัณฑ์ยางอุตสาหกรรม จึงควรถูกพิจารณาเป็นคู่แข่งเชิงโครงสร้างในระดับห่วงโซ่ผลิตภัณฑ์ มากกว่าคู่แข่งในระดับวัตถุดิบ

ตารางที่ 5-4

สรุปดัชนี RCA-SRCA และบทบาทของประเทศคู่แข่งในตลาดผลิตภัณฑ์ยางพารา (ปี 2567)

ประเทศ	ระดับ SRCA ปี 2567 (ผลิตภัณฑ์ยางพารา)	ระดับความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ*	บทบาทในฐานะคู่แข่งของไทย (เชิงคุณภาพ)
ไทย	ประมาณ 0.67	ได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในระดับสูง	ผู้ส่งออกหลักของโลกในผลิตภัณฑ์ยางพารา เป็น benchmark ที่ประเทศอื่นเปรียบเทียบ
มาเลเซีย	ประมาณ 0.32	ได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ	คู่แข่งสำคัญโดยตรงในผลิตภัณฑ์ยางมูลค่าสูงและตลาดปลายทางใกล้เคียงไทย
อินโดนีเซีย	ประมาณ 0.06	ได้เปรียบเพียงเล็กน้อย	คู่แข่งรองด้านยางพารา บทบาทด้านผลิตภัณฑ์ยางเริ่มลดความเด่นชัดเมื่อเทียบกับไทยและมาเลเซีย
เวียดนาม	ประมาณ 0.15	ได้เปรียบระดับปานกลาง	ผู้เล่นดาวรุ่งที่มีแนวโน้มเพิ่มส่วนแบ่งตลาดโดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ยางแปรรูปและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง
อินเดีย	ประมาณ 0.17	ได้เปรียบระดับปานกลาง	ตลาดผู้ใช้และฐานการผลิตผลิตภัณฑ์ยางปลายน้ำขนาดใหญ่ มีความสำคัญทั้งในฐานะคู่แข่งและตลาดส่งออก
จีน	ประมาณ 0.13	ได้เปรียบระดับปานกลาง	คู่แข่งเชิงโครงสร้างในห่วงโซ่ผลิตภัณฑ์ยางปลายน้ำ มากกว่าคู่แข่งในระดับยางดิบ
โกตดิวัวร์	ประมาณ -0.97	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก	ขนาดเศรษฐกิจและมูลค่าส่งออกโดยรวมยังต่ำ ไม่ใช่คู่แข่งหลักของไทย

ที่มา: รวบรวมและประมวลผลโดย ผู้วิจัย

จากตารางที่ 5-4 จะเห็นว่า ไทยยังคงมีค่า SRCA ในผลิตภัณฑ์ยางพาราอยู่ในระดับสูงสุดในกลุ่มประเทศที่ศึกษา สะท้อนความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบที่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่ง ขณะที่มาเลเซียยังคงเป็นคู่แข่งโดยตรงที่มีศักยภาพสูง ส่วนเวียดนาม อินเดีย และจีนเริ่มมีบทบาทเพิ่มขึ้นในฐานะผู้ผลิตและฐานอุตสาหกรรมปลายน้ำ ขณะที่อินโดนีเซียมีแนวโน้มความได้เปรียบลดลง และโกตดิวัวร์แม้จะมีความสำคัญในตลาดยางธรรมชาติแปรรูปขึ้นต้นและการส่งออกไปยังประเทศในยุโรปบางส่วน แต่ยังไม่ถือเป็นคู่แข่งหลักของไทยในเชิงโครงสร้างการค้า การวิเคราะห์ดัชนีดังกล่าวจึงมีความสำคัญทั้งในด้านการยืนยัน จุดแข็งเชิงโครงสร้างของภาคยางพาราไทย และในด้านการชี้ให้เห็น จุดเปราะบางเชิงระบบ ที่อาจเกิดจากความผันผวนของราคายาง การแข่งขันจากประเทศผู้ส่งออกรายใหม่ และมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศคู่ค้า

5.2 การวิเคราะห์ SWOT และ PESTLE

การวิเคราะห์สถานการณ์ยางพาราของไทยในปัจจุบันจำเป็นต้องพิจารณาจากปัจจัยภายใน (SWOT) และปัจจัยภายนอก (PESTLE) เพื่อกำหนดกลยุทธ์และแนวทางการปรับตัวสู่การค้ายุคใหม่อย่างยั่งยืน โดยข้อมูลทั้งหมดอ้างอิงจากแหล่งข้อมูล

5.2.1 การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก (External Factors) การวิเคราะห์ PESTLE (Political, Economic, Social, Technological, Legal, Environmental) ถูกนำมาใช้ประกอบการตีความ SWOT เพื่อให้เห็นภาพเชิงโครงสร้างและพลวัตของสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของยางพาราไทย โดยเฉพาะประเด็นด้านกฎระเบียบการค้าใหม่ ๆ (เช่น กฎหมาย EUDR ของสหภาพยุโรป) การเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์ยางในตลาดจีน และการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการตรวจสอบย้อนกลับ (ดังตารางที่ 5-5)

ตารางที่ 5-5

โอกาสและความเสี่ยงต่อยางพาราของไทย

ปัจจัย (Factor)	โอกาส (Opportunities)	ภัยคุกคาม (Threats)
P การเมือง	ความร่วมมือระหว่างประเทศ (เช่น ITRC) ช่วยรักษาเสถียรภาพราคาในตลาดโลก ข้อตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) กับ 16 ประเทศ ช่วยยกเว้น/ลดภาษีนำเข้ายางพาราจากไทย	กฎหมายสินค้าปลอดการตัดไม้ทำลายป่า (EUDR) กำหนดให้ยางพาราต้องมีการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) และปลอดการตัดไม้ทำลายป่าส่งผลต่อต้นทุนการผลิต มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (AD) จากคู่ค้าหลัก เช่น สหรัฐฯ (อัตราอากรร้อยละ 12.33 - 48.39 สำหรับยางรถบรรทุก/บัส) และจีน (อัตราอากรร้อยละ 30.34 - 112.51 สำหรับยางในรถจักรยานยนต์) ประเทศผู้ส่งออกใหม่อย่างโกตดิวัวร์มีค่า RCA ในยางพาราสูงมาก และกำลังขยายบทบาทในตลาดโลก หากสามารถปฏิบัติตามมาตรการสิ่งแวดล้อมเช่น EUDR ได้ดี อาจแย่งส่วนแบ่งตลาดจากไทยในบางตลาด
E เศรษฐกิจ	อุปสงค์โลกยังคงขยายตัว โดยมีปัจจัยขับเคลื่อนหลักจากอุตสาหกรรมยานยนต์ การก่อสร้าง และผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ ความต้องการยางพาราและผลิตภัณฑ์ยางในตลาดเอเชียและตลาดเกิดใหม่ยังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ไทยสามารถใช้ฐาน RCA สูงเป็น ฐานสำรอง กับผู้ซื้อ และใช้เป็นจุดขายด้านความมั่นคงของอุปทาน	ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยอัตราการผลิตเพิ่มขึ้นของราคายางน้อยกว่า อัตราการผลิตเพิ่มขึ้นของต้นทุนรวม ต้นทุนโลจิสติกส์สูง (คิดเป็นร้อยละ 18.57 ของยอดขายของเกษตรกรในปี 2566) ซึ่งกระทบต่อความสามารถในการแข่งขัน ความผันผวนของราคายางในตลาดโลก ตามอุปสงค์ อุปทาน และการเก็งกำไรในตลาดล่วงหน้า
S สังคม แรงงาน	ความต้องการสินค้าที่ยั่งยืน ผู้บริโภคยินดีจ่ายเพิ่มสำหรับสินค้าที่มีความยั่งยืน มาตรฐาน GPSNR กำหนดให้เคารพสิทธิมนุษยชนและแรงงาน	การขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร เนื่องจากอายุเฉลี่ยของเกษตรกรสูงขึ้น และการพึ่งพาแรงงานต่างชาติ ต้นทุนค่าแรงงานสูง สูงกว่าประเทศคู่แข่งประมาณ 2 เท่า
T เทคโนโลยี	โอกาสในการพัฒนานวัตกรรม สำหรับผลิตภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติเฉพาะ (เช่น ยางทนทานสูง โปรตีนต่ำ) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม	การแข่งขันจากยางสังเคราะห์และยางธรรมชาติทดแทน (เช่น วายูเล่ และ แคนดิไลออน) ข้อจำกัดในการเข้าถึง/การนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ เช่น ระบบอัตโนมัติในการผลิต หรือ Big Data ในการจัดการความเสี่ยง
L กฎหมาย	มาตรการส่งเสริมการลงทุน BOI ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับการแปรรูปยางและผลิตภัณฑ์ (ต้องใช้อย่างธรรมชาตร้อยละ >51) สิทธิประโยชน์ FTA การยกเว้น/ลดภาษีนำเข้ายางพารา/ผลิตภัณฑ์จากไทยใน 15-16 ประเทศ คู่ค้า	กฎระเบียบภายในที่ซับซ้อน การควบคุมการผลิต/การค้า/การนำเข้า/ส่งออกภายใต้ พ.ร.บ. ควบคุมยาง (ต้องขอใบอนุญาตหลายขั้นตอน) การค้าอย่างไม่เป็นทางการ ธุรกรรมในห่วงโซ่อุปทานมักไม่เป็นทางการ ทำให้ยากต่อการจัดการและตรวจสอบ

ปัจจัย (Factor)	โอกาส (Opportunities)	ภัยคุกคาม (Threats)
E สิ่งแวดล้อม	<p>การสร้างรายได้เสริมจากคาร์บอนเครดิต ภายใต้โครงการ T-VER ซึ่งการยางแห่งประเทศไทย (กยท.) ร่วมมือกับองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)</p> <p>มาตรฐานความยั่งยืนสากล (เช่น FSC และ PEFC) เป็นช่องทางเข้าถึงตลาดโลก และ GPSNR เป็นกลไกสร้างความโปร่งใสและยั่งยืนจากกรณีความสำเร็จด้านความยั่งยืนในอินโดนีเซียและเวียดนาม แสดงว่าการลงทุนใน Traceability และมาตรฐานยั่งยืนสามารถรักษาและเพิ่มความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในสายตาผู้ซื้อในยุโรปและจีนได้</p>	<p>ความเข้มงวดของ EUDR และการขาดเอกสารสิทธิ์ในที่ดินของเกษตรกร ทำให้ยากต่อการพิสูจน์ที่มาของสินค้า</p> <p>การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งผลกระทบต่อฤดูกาลเก็บเกี่ยวและคุณภาพผลผลิต รวมถึงการแพร่ระบาดของโรคพืช</p> <p>การยกระดับมาตรฐานการจัดหายางอย่างรับผิดชอบต่อเงินและผู้ผลิตยางล้อรายใหญ่ ทำให้ผู้ส่งออกที่ไม่มีระบบติดตามย้อนกลับอาจสูญเสียความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในสายตลาด แม้จะมี RCA สูง</p>

ที่มา: รวบรวมและประมวลผลโดย ผู้วิจัย

5.2.2 การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน (Internal Factors) ปัจจัยภายในเป็นจุดแข็งที่ควรใช้ประโยชน์และจุดอ่อนที่ต้องได้รับการแก้ไข เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมยางพาราไทย (ดังตารางที่ 5-5)

ตารางที่ 5-6

จุดแข็งและจุดอ่อนของยางพาราไทย

หมวดหมู่	จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
ความสามารถในการผลิต/ผลิตภัณฑ์	<p>เป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกยางพาราอันดับหนึ่งของโลก (ส่วนแบ่งผลผลิตโลกร้อยละ 31.91 ในปี 2566)</p> <p>มีห่วงโซ่อุปทานที่ครบวงจร ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ</p> <p>มีความเชี่ยวชาญในการผลิตผลิตภัณฑ์ยางมูลค่าสูง (เช่น อะไหล่รถยนต์ ที่มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 157.17 ต่อปี ในช่วง 5 ปี)</p> <p>ไทยมีค่า RCA และ SRCA ยางแปรรูปขั้นต้นในระดับสูงมากต่อเนื่อง (RCA ประมาณ 24.75 และ SRCA ประมาณ 0.92 ในปี 2567) สะท้อนฐานการผลิตและความเชี่ยวชาญในการส่งออกยางพาราที่เหนือกว่าค่าเฉลี่ยโลกอย่างชัดเจน</p>	<p>ผลผลิตต่อไร่ต่ำและมีแนวโน้มลดลง (อยู่ที่ 213.17 กก./ไร่ จัดอยู่อันดับที่ 11 ของโลก)</p> <p>ต้นทุนการผลิตสูงต่อเนื่อง และเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าราคาที่เพิ่มขึ้น</p> <p>ค่า RCA สูง สะท้อน การพึ่งพายางพาราในโครงสร้างการส่งออก ในระดับสูง หากราคายางตกต่ำ หรือเกิดมาตรการกีดกันทางการค้า ประเทศไทยจะได้รับผลกระทบมากกว่าประเทศที่มีโครงสร้างการส่งออกหลากหลาย เช่น จีน</p> <p>สัดส่วนผลิตภัณฑ์ยางพลาในโครงสร้างการส่งออกยังต่ำ เมื่อเทียบกับยางดิบ ทำให้ผลประโยชน์จากความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบยังถูกใช้ไปกับวัตถุดิบมากกว่า การสร้างมูลค่าเพิ่ม</p>
การจัดการ/การค้า	<p>ดุลการค้าเกินดุล ในภาพรวมของยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง (ปี 2568 เกินดุล 17,076.95 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)</p> <p>มีระบบตลาดยางพาราที่กำกับดูแลโดย กยท. (ตลาดกลางยางพารา 8 แห่ง และตลาดเครือข่าย 500 กว่าแห่ง) และระบบซื้อขายผ่านอิเล็กทรอนิกส์ (TRT)</p>	<p>ห่วงโซ่อุปทานซับซ้อนและขาดความโปร่งใส มีพ่อค้าคนกลางหลายชั้น มีการผสมยางจากหลายแหล่ง ทำให้การตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ทำได้ยาก</p> <p>ธุรกรรมจำนวนมากไม่เป็นทางการ โดยเฉพาะในตลาดท้องถิ่น</p>

หมวดหมู่	จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
การวิจัยและพัฒนา	มีหน่วยงานวิจัยและพัฒนาที่ชัดเจนตลอดห่วงโซ่อุปทาน	การดำเนินงานวิจัยไปใช้เชิงพาณิชย์ต่ำ (งานวิชาการระดับนานาชาติที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์) ขาดแคลนเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ การลงทุนด้านเทคโนโลยีต่ำ

ที่มา. รวบรวมและประมวลผลโดย ผู้วิจัย

5.3 TOWS Matrix

จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในของอุตสาหกรรมยางพาราไทยด้วยกรอบ SWOT-PESTLE ในหัวข้อ 5.2 ซึ่งได้ระบุทั้งโอกาสและภัยคุกคามจากบริบทระหว่างประเทศ อาทิ การบังคับใช้ระเบียบ EU Deforestation Regulation (EUDR) ในปี 2569 กระแสความต้องการด้านความยั่งยืน รวมถึงความผันผวนของราคายางในตลาดโลก ควบคู่กับการประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนภายในห่วงโซ่อุปทานยางพาราไทยแล้วนั้น หัวข้อนี้จะนำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวมาต่อยอดสู่การกำหนดแนวทางเชิงกลยุทธ์ผ่าน TOWS Matrix

TOWS Matrix เป็นเครื่องมือที่แปลงผล SWOT ให้กลายเป็นทางเลือกเชิงนโยบายที่เป็นรูปธรรม โดยจัดโครงสร้างแนวทางการปรับตัวออกเป็น 4 ทิศทาง ได้แก่ (1) กลยุทธ์ SO (Strength–Opportunity) ใช้จุดแข็งเพื่อฉกฉวยโอกาส (2) กลยุทธ์ ST (Strength–Threat) ใช้จุดแข็งเพื่อลดผลกระทบจากภัยคุกคาม (3) กลยุทธ์ WO (Weakness–Opportunity) ใช้โอกาสเพื่อแก้ไขจุดอ่อน และ (4) กลยุทธ์ WT (Weakness–Threat) เป็นแนวทางเชิงรับเพื่อลดความเสี่ยง สำหรับอุตสาหกรรมยางพาราไทย แกนหลักของการวิเคราะห์นี้ถูกกำหนดโดย 3 แรงกดดันเชิงโครงสร้าง ได้แก่ มาตรการกีดกันทางการค้าที่เชื่อมโยงกับ EUDR ความจำเป็นในการพัฒนาระบบ Traceability ตลอดห่วงโซ่อุปทาน และการฟื้นฟูความสามารถในการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบ (RCA/SRCA) ที่มีแนวโน้มลดลงในช่วงปี 2563 – 2567

ตารางที่ 5-7

แนวทางการปรับตัวของยางพาราไทย

กลยุทธ์	โอกาส (Opportunities)	ภัยคุกคาม (Threats)
จุดแข็ง (Strengths)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ใช้จุดแข็งเพื่อคว้าโอกาส	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) ใช้จุดแข็งเพื่อรับมือภัยคุกคาม
	S ใช้ความเป็นผู้นำการผลิต การแปรรูปมูลค่าสูง	S ใช้ความสามารถในการเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ กลไกของการยางแห่งประเทศไทย
	O เพื่อตอบสนองต่ออุปสงค์โลกที่ขยายตัว ความต้องการสินค้าที่ยั่งยืน	T เพื่อรับมือกับกฎหมาย EUDR มาตรการ AD
	1. การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติเฉพาะ (เช่น ยางโปรตีนต่ำ วัสดุนาโน) 2. การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เข้าร่วมมาตรฐานสากล (GPSNR หรือ FSC) เพื่อเสริมความเชื่อมั่นในคุณภาพและความยั่งยืน 3. การใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา สร้างตราสินค้าระดับชาติ (National Branding) ที่แสดงถึงคุณภาพและความยั่งยืน	1. การพัฒนาระบบดิจิทัลและการจัดการข้อมูล เร่งพัฒนาระบบ Traceability (QR Code/ Blockchain) ที่เชื่อมโยงกับพิกัดทางภูมิศาสตร์ (แก้ปัญหา EUDR และ ความซับซ้อนของห่วงโซ่) 2. การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐเพื่อลดขั้นตอนการส่งออก 3. การปรับตัวด้านการตลาดและการค้า พัฒนาระบบการซื้อขายและกลไกราคา ด้วย AI Market Intelligence เพื่อจัดการความเสี่ยงด้านราคาและอัตราแลกเปลี่ยน

กลยุทธ์	โอกาส (Opportunities)	ภัยคุกคาม (Threats)
จุดอ่อน (Weaknesses)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ลดจุดอ่อนเพื่อคว้าโอกาส	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) ลดจุดอ่อนเพื่อบรรเทาภัยคุกคาม
	W แก้ไขปัญหาผลผลิตต่อไร่ต่ำ ต้นทุนสูง	W ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ขาดการเข้าถึงเทคโนโลยี
	O ใช้โอกาสจากเทคโนโลยี การสร้างรายได้เสริมจากคาร์บอนเครดิต	T ความผันผวนของราคา ความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม มาตรการทางการค้า EUDR
	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี ส่งเสริมระบบการผลิตอัตโนมัติ (Automation) ในการกรีดยาง/รวบรวมน้ำยาง เพื่อลดต้นทุนค่าแรงและเพิ่มประสิทธิภาพ และควบคู่กับสนับสนุนอุตสาหกรรมยางในประเทศ เพื่อการเพิ่ม RCA ในหมวดผลิตภัณฑ์ยาง 2. การพัฒนาระบบดิจิทัลและการจัดการข้อมูล เชื่อมโยงฐานข้อมูลการผลิตกับตลาดคาร์บอนเครดิต 3. การสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรและผู้ประกอบการ สนับสนุนทางการเงิน (เช่น สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ) เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงเทคโนโลยีและปรับปรุงพันธุ์ยาง 4. การยกระดับผลผลิตต่อไร่และคุณภาพ ยางผ่านการส่งเสริมพันธุ์ยางทนโรค และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เทคโนโลยีการผลิต การปลูกและระบบเกษตรอัจฉริยะ เพื่อรักษาค่า RCA ภายใต้อัตนทุนที่แข่งขันได้เมื่อเทียบกับคู่แข่งรายใหม่ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพัฒนาระบบดิจิทัลและการจัดการข้อมูล บูรณาการข้อมูลเพื่อวิเคราะห์เชิงลึก สำหรับการตัดสินใจเชิงนโยบาย ในการจัดการความเสี่ยงจากความผันผวนของราคา 2. การสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรและผู้ประกอบการ สนับสนุนทางการเงิน (สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ) เพื่อให้เกษตรกร/SMEs สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่ายขึ้น และพัฒนาเครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยง (Hedging Instruments) สำหรับเกษตรกรรายย่อย 3. การเตรียมพร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลง เสริมสร้างความยั่งยืนในห่วงโซ่อุปทานด้วยการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับกฎระเบียบสากล 4. การพัฒนากลไกบริหารความเสี่ยงราคา และเครื่องมือทางการเงิน สำหรับเกษตรกรและผู้ประกอบการ

ที่มา: รวบรวมและประมวลผลโดย ผู้วิจัย

ผลการวิเคราะห์ TOWS Matrix ดังตารางที่ 5-7 สะท้อนให้เห็นว่าการปรับตัวของยางพาราไทยในระยะต่อไป จำเป็นต้องดำเนินการอย่างครอบคลุมใน 3 แกนยุทธศาสตร์หลัก ดังนี้

แกนที่หนึ่ง: การปรับตัวเชิงรุกด้านมาตรฐานและการตลาด (กลยุทธ์ SO และ ST)

ยางพาราไทยมีจุดแข็งด้านปริมาณการผลิตและค่า RCA ในระดับสูง (RCA = 24.75; SRCA = 0.92 ในปี 2567) ซึ่งสามารถนำมาเสริมศักยภาพผ่านการขอรับรองมาตรฐาน GPSNR/FSC/PEFC และการสร้าง National Branding สำหรับยางพาราไทยในตลาดพรีเมียมของสหภาพยุโรปและเอเชีย ขณะเดียวกัน การพัฒนาระบบ Traceability ด้วย QR Code และเทคโนโลยี Blockchain ถือเป็นกลยุทธ์ ST ที่สำคัญที่สุดในการรับมือกับข้อกำหนด EUDR ที่มีผลบังคับใช้ใน ปี 2569 รวมถึงการใช้ AI Market Intelligence เพื่อคาดการณ์ความเคลื่อนไหวของตลาดและภัยคุกคามด้านราคา

แกนที่สอง: การแก้ไขจุดอ่อนเชิงโครงสร้าง (กลยุทธ์ WO)

จุดอ่อนสำคัญของอุตสาหกรรม คือ ต้นทุนการผลิตที่สูงและการพึ่งพาแรงงานในกระบวนการแปรรูป กลยุทธ์ WO จึงมุ่งเน้นการนำ Automation มาใช้ยกระดับประสิทธิภาพและเสริมค่า RCA ในผลิตภัณฑ์ยางแปรรูปมูลค่าสูง อีกทั้งยังสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถเข้าถึง Hedging Instruments ผ่านกลไกตลาดฟิวเจอร์ส เพื่อบริหารความเสี่ยงด้านราคาภายในตลาดโลกที่ผันผวนได้อย่างเป็นระบบ

แกนที่สาม: การป้องกันและลดความเสี่ยงเชิงป้องกัน (กลยุทธ์ WT)

ในสถานการณ์ที่จุดอ่อนเผชิญกับภัยคุกคามโดยตรง โดยเฉพาะความเสี่ยงจากมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (AD) ที่ไทยเคยถูกบังคับใช้ในหลายประเทศ และแรงกดดันจากคู่แข่งสำคัญอย่างอินโดนีเซียและเวียดนามที่เร่งพัฒนามาตรฐานยางของตน กลยุทธ์ WT จึงมุ่งเน้นการกระจายตลาดส่งออก ลดการพึ่งพาทลาดใดตลาดหนึ่งมากเกินไป และเร่งยกระดับมาตรฐานการผลิตภายในประเทศให้สอดคล้องกับเกณฑ์สากลก่อนที่ภัยคุกคามจะส่งผลกระทบรุนแรง

กลยุทธ์ใน TOWS Matrix ข้างต้นสะท้อนว่าประเทศไทยควรใช้ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบด้านยางธรรมชาติที่ปรากฏจากดัชนี RCA/SRCA เป็นฐานในการยกระดับไปสู่ผลิตภัณฑ์ยางที่มีมูลค่าเพิ่มสูง ขณะเดียวกันต้องลดความเปราะบางจากการพึ่งพายางดิบและเตรียมพร้อมรับมือกับกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมและสิทธิมนุษยชนของประเทศคู่ค้า แนวทางในบทที่ 6 จะนำกลยุทธ์เหล่านี้มาจัดกลุ่มเป็นมาตรการระยะสั้น ระยะกลาง-ยาว และข้อเสนอเชิงนโยบายที่ชัดเจน

บทที่ 6 แนวทางการสร้างความเข้มแข็งของยางพารา

ผลการวิเคราะห์ที่ดัชนีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (RCA) และดัชนี SRCA ชี้ให้เห็นว่า ไทยมีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบด้านยางธรรมชาติในระดับสูงมากเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งหลัก แต่ขณะเดียวกันก็มีการพึ่งพาการส่งออกยางดิบในโครงสร้างการส่งออกค่อนข้างสูง ทำให้เปราะบางต่อความผันผวนของราคาและมาตรการกีดกันทางการค้าของประเทศคู่ค้า เมื่อผสมผลการวิเคราะห์ SWOT-PESTLE และ TOWS Matrix เข้าด้วยกัน แนวทางการสร้างความเข้มแข็งของยางพาราไทยควรครอบคลุมทั้งการรักษาความได้เปรียบเชิงโครงสร้าง การลดจุดอ่อนเชิงระบบ และการรองรับความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอกในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว

6.1 ระยะสั้น

ในระยะสั้น (1 – 3 ปี) แนวทางสำคัญคือ การดำเนินมาตรการที่ช่วยรักษาฐานการผลิตยางพาราและลดผลกระทบจากความผันผวนของตลาด ขณะเดียวกันวางรากฐานด้านข้อมูลและมาตรฐานเพื่อรองรับกฎระเบียบใหม่ของประเทศคู่ค้า แนวทางหลัก ได้แก่

6.1.1 การเสริมสร้างระบบบริหารความเสี่ยงด้านราคาและรายได้ พัฒนากลไกตลาด เช่น สัญญาซื้อขายล่วงหน้า และเครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยง (Hedge)⁸⁶ ที่เหมาะสมและเข้าถึงได้ให้กับเกษตรกรรายย่อย เพื่อลดผลกระทบจากความผันผวนของราคาภายในตลาดโลก

6.1.2 การเร่งพัฒนาระบบข้อมูลและการตรวจสอบย้อนกลับระดับประเทศ บูรณาการฐานข้อมูลการผลิต การค้า และโลจิสติกส์ยางพาราจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้เป็นระบบข้อมูลกลาง เพื่อรองรับข้อกำหนดด้านความโปร่งใสของตลาดหลัก เช่น EU และจีน และแปลงความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบบนกระดาษ ให้เป็นความได้เปรียบในการเข้าถึงตลาดอย่างแท้จริง

6.1.3 การจัดทำโครงการนำร่องยางพารายั่งยืน ส่งเสริมโครงการนำร่องยางพารายั่งยืนในพื้นที่สำคัญ โดยร่วมมือกับผู้ซื้อรายใหญ่ในต่างประเทศและผู้ผลิตยางล้อรายสำคัญ เพื่อปรับปรุงวิธีการผลิต เพิ่มรายได้เกษตรกร และสร้างต้นแบบระบบ Traceability ที่สามารถต่อยอดขยายผลได้ในระยะกลาง

6.1.4 การส่งเสริมและขยายตลาดส่งออก ส่งเสริมและขยายตลาดส่งออกสำหรับผู้ประกอบการยางพาราที่อยู่ระหว่างการปรับตัวให้สอดคล้องกับข้อกำหนด EUDR โดยจัดทำโครงการจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) กับผู้นำเข้าในตลาดที่ให้ความสำคัญต่อความยั่งยืนและระบบตรวจสอบย้อนกลับ ทั้งในสหภาพยุโรปและในตลาดอื่นที่มีนโยบายจัดซื้อสีเขียวและให้ความสำคัญกับยางที่ผลิตอย่างยั่งยืน เช่น ผู้ผลิตยางพาราในสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และประเทศอุตสาหกรรมหลักนอกสหภาพยุโรปที่เข้าร่วมโครงการจัดซื้อยั่งยืนของภาคเอกชน เพื่อให้ผู้ประกอบการที่ลงทุนในมาตรฐานดังกล่าวสามารถใช้มาตรฐานเดียวกันรองรับได้หลายตลาดและเกิดประหยัดต่อขนาดจากการปฏิบัติตามข้อกำหนดร่วมกัน ควบคู่กันนี้ ควรพัฒนาตลาดทางเลือกสำหรับผู้ประกอบการที่ยังไม่สามารถปรับตัวตามข้อกำหนด EUDR ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยใช้กลไกส่งเสริมการค้าและการจับคู่ธุรกิจกับตลาดนอกสหภาพยุโรปที่ยังไม่มีข้อกำหนดเทียบเท่า EUDR หรือมีเงื่อนไขด้านความยั่งยืนที่เหมาะสมกับระดับการปรับตัวของผู้ประกอบการไทยในช่วงเปลี่ยนผ่าน

6.2 ระยะกลาง

ในระยะกลาง (3 – 5 ปี) ไทยควรมุ่งเปลี่ยนความได้เปรียบจากวัตถุดิบไปสู่ผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง พร้อมกับลดความเสี่ยงจากการพึ่งพยางดิบในโครงสร้างการส่งออกระยะยาว แนวทางสำคัญประกอบด้วย

6.2.1 การยกระดับโครงสร้างอุตสาหกรรมสู่ผลิตภัณฑ์ยางปลายน้ำ ส่งเสริมการลงทุนและวิจัยพัฒนาในอุตสาหกรรมยางและผลิตภัณฑ์ยาง เช่น การพัฒนาพันธุ์ที่มีผลผลิตสูงและทนต่อโรคและการเปลี่ยนแปลง

⁸⁶ การใช้กลยุทธ์หรือสัญญาทางการเงินเพื่อป้องกันผลกระทบจากความผันผวนของราคา โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อจำกัดความเสี่ยงมากกว่าการแสวงหากำไรจากความผันผวนของราคา

สภาพภูมิอากาศ การพัฒนาอย่างล้าสมัยสำหรับยานยนต์สมัยใหม่ วัสดุอันตรายจากยาง และผลิตภัณฑ์ยางเพื่อการแพทย์ เพื่อเพิ่มสัดส่วนของผลิตภัณฑ์ยางปลายน้ำในโครงสร้างการส่งออก และลดความเปราะบางจากการพึ่งพายางดิบ แม้ในขณะนี้ไทยยังมี RCA ยางธรรมชาติสูง

6.2.2 การพัฒนาการรับรองมาตรฐานความยั่งยืนในระดับประเทศ พัฒนามาตรฐานการจัดการสวนยางและไม้ยางของไทยในลักษณะเทียบเท่ากับโครงการรับรองของต่างประเทศ (เช่น FSC และ PEFC) พร้อมออกแบบระบบการรับรองแบบกลุ่มสำหรับเกษตรกรรายย่อย เพื่อรองรับข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมและสิทธิมนุษยชนของประเทศคู่ค้า และใช้เป็นจุดขายเสริม ทั้งนี้ ไทยได้เริ่มดำเนินการในบางส่วนแล้ว โดยการยางแห่งประเทศไทยพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับ Thailand Rubber Traceability (TRT) และระบบดิจิทัลสำหรับการติดตามแหล่งที่มาถึงระดับฟักัดแปลง รวมทั้งดำเนินโครงการ Ready for EUDR in Thailand เพื่อเตรียมความพร้อมต่อกฎระเบียบ EUDR ตลอดจนส่งเสริมเครือข่ายสวนยางยั่งยืนและตลาดเครือข่ายกลางยางพาราเพื่อยกระดับเกษตรกรสู่มาตรฐานสากลและการเป็น Smart Farmer

6.2.3 การเชื่อมโยงกับตลาดคาร์บอนเครดิตและเศรษฐกิจสีเขียว ส่งเสริมให้สวนยางที่มีการจัดการอย่างยั่งยืนสามารถเข้าถึงตลาดคาร์บอนเครดิตและกลไกจูงใจด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างรายได้เสริมให้เกษตรกรและผู้ประกอบการ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของห่วงโซ่อุปทานยางพาราไทยในระยะยาว ในขณะเดียวกัน กระทรวงพาณิชย์ควรพัฒนาฐานข้อมูลออนไลน์หรือแพลตฟอร์มกลางเพื่อรวบรวมและเผยแพร่รายชื่อผู้ผลิตและผู้ส่งออกยางพาราไทยที่ได้รับการรับรองด้านความยั่งยืนและมีระบบตรวจสอบย้อนกลับที่ได้มาตรฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้นำเข้าในการสืบค้นคู่ค้าและเพิ่มการมองเห็นของผู้ประกอบการไทยในตลาดสินค้ายั่งยืน

6.3 ระยะยาว

เพื่อให้แนวทางข้างต้นเกิดผลในเชิงระบบ นโยบายภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ของภาครัฐ เพื่อประสานและบูรณาการระหว่างหน่วยงาน ได้แก่

6.3.1 การจัดทำ Roadmap การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของยางพาราไทย กำหนดเป้าหมายระยะ 5 – 10 ปีในการรักษา RCA ยางธรรมชาติให้อยู่ในระดับสูงภายใต้การปฏิบัติตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อมและสิทธิมนุษยชน ควบคู่กับการเพิ่ม RCA ในหมวดผลิตภัณฑ์ยางปลายน้ำ เพื่อกระจายความเสี่ยงจากการพึ่งพายางดิบ

6.3.2 การเสริมสร้างบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในฐานะศูนย์กลางข้อมูลและการประสานนโยบาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่ศูนย์กลางข้อมูลด้านการผลิต การค้า และมาตรฐานยางพารา รวมทั้งเป็นแกนกลางในการประสานงานระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และเกษตรกร เพื่อลดความซ้ำซ้อนของมาตรการและเพิ่มประสิทธิภาพของนโยบาย

6.3.3 การออกแบบมาตรการจูงใจและเครื่องมือทางการเงินที่ตอบโจทย์เกษตรกรและผู้ประกอบการ พัฒนาสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ เครื่องมือประกันความเสี่ยง และแพ็คเกจจูงใจทางภาษีสำหรับการลงทุนในเทคโนโลยีการผลิต และระบบ Traceability เพื่อช่วยให้เกษตรกรและผู้ประกอบการสามารถปรับตัวได้ โดยไม่กระทบต่อความสามารถในการแข่งขันในระยะสั้น

6.3.4 การบูรณาการมิติสิ่งแวดล้อมและสังคมในนโยบายยางพารา นำประเด็นสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสิทธิมนุษยชนเข้าไปอยู่ในแกนกลางของนโยบายยางพารา เพื่อป้องกันไม่ให้ไทยถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีความเสี่ยงด้าน ESG ซึ่งอาจกระทบต่อการคงความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในระยะยาว

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรมการค้าต่างประเทศ. (2567, 16 ธันวาคม). สินค้าที่ไทยใช้มาตรการ AD1019

ภายในชนิดที่ใช้กับรถจักรยานยนต์. <https://thaitr.dft.go.th/th/search/AD1019>

กรมการค้าต่างประเทศ. (ม.ป.ป.). สินค้าไทยที่ถูกใช้มาตรการ. สืบค้นเมื่อ 4 มีนาคม 2569, จาก

https://thaitr.dft.go.th/th/measure_used?orderBy=date_desc

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2568a). ข้อมูลนิติบุคคลจัดตั้งเลิกแบ่งตามประเภทธุรกิจ 2568 (ม.ค. - ธ.ค. 68).

<https://www.dbd.go.th/data-storage/attachment/0bf64b8c300ca71a4b9613de.xls>

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2568b). สถิติการจดทะเบียนนิติบุคคลดำเนินกิจการอยู่ แบ่งตามประเภทธุรกิจ (ข้อมูล ณ

31 ธันวาคม 2568). https://tsic.dbd.go.th/assets/book_business_man.pdf

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2567a, 28 มีนาคม). การพัฒนาของอุตสาหกรรมยางในอินเดีย.

<https://www.ditp.go.th/post/167442>

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2567b, 8 ตุลาคม).

เวียดนามเริ่มส่งเสริมการเติบโตสีเขียวของอุตสาหกรรมยางพารา.

<https://www.ditp.go.th/post/184941>

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2568, 2 ธันวาคม). อินเดียประกาศยกเลิกคำสั่งคุ้มครองคุณภาพ 14 ฉบับ
ครอบคลุมสินค้ากลุ่มเคมี-เส้นใย-โพลีเมอร์.

<https://www.ditp.go.th/post/janz9ebtse72szk6yiute6av>

กรมส่งเสริมการเกษตร. (ม.ป.ป.). ระบบสารสนเทศการผลิตทางด้านการเกษตร. สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2569,

จาก <https://production.doae.go.th/service/>

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2560). ไทย-อินโด-มาเลเซีย พร้อมเริ่มควบคุมส่งออกยาง

เห็นชอบให้เดินทางมามาตรการ AETS ร่วมกำหนดโควตาการส่งออกยางพาราร่วมกัน.

<https://www.moac.go.th/news-preview-392991791293>

กรุงเทพธุรกิจ. (2568, 15 ธันวาคม). 'Latex Traceability Pilot' กยท.-เวิลด์แบงก์

ร่วมมือวางระบบยกระดับยางยั่งยืน. <https://www.bangkokbiznews.com/sustainability/1212130>

กองการยาง กรมวิชาการเกษตร. (2568). สถิติยางพาราประจำปี 2568 ฉบับที่ 2 ตามพระราชบัญญัติควบคุมยาง

พ.ศ. 2542. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

การยางแห่งประเทศไทย. (2568, 12 ธันวาคม). กยท. ทุ่มงบ 2,280 ล้านบาท

ขับเคลื่อนมาตรการรักษาเสถียรภาพราคายาง. <https://www.thainr.com/th/>

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). EUDR: ทางรอดเกษตรกรไทยและห่วงโซ่อุปทาน ยางพารา ปาล์ม

กาแฟ. <https://setsustainability.com/libraries/1486/item/eudr->

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (2568, 21 พฤศจิกายน). ธ.ก.ส. เดินหน้าโครงการ BAAC Carbon
Credit มุ่งเพิ่มพื้นที่สีเขียวและการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับชุมชนผ่านการซื้อขายคาร์บอนเครดิต.

<https://www.baac.or.th/>

- นฤมล ภิญญูสินวัฒน์. (2568, 15 มีนาคม). ประกาศ Kick off โครงการโฉนดต้นยาง ขอสินเชื่อได้ 1 เม.ย. นี้.
 ไทยรัฐออนไลน์. <https://www.thairath.co.th/>
- สถาบันพลาสติก. (ม.ป.ป.). บทวิเคราะห์เรื่อง "ก้าวกระโดดของยางธรรมชาติประเทศไทยเวียดนาม เพื่อนบ้านที่ไทยไม่เคยมองข้าม." <https://shorturl.asia/8J24W>
- สปริงนิวส์. (2568, 5 สิงหาคม). กยท.ส่งเสริมโครงการคาร์บอนเครดิต ชาวสวนยางฯ หนุนสร้างรายได้เพิ่ม ลดก๊าซเรือนกระจก. <https://www.springnews.co.th/keep-the-world/sustainable/859166>
- สมาคมยางพาราไทย. (2569). ราคาเกณฑ์ในการคำนวณอัตราเงินสงเคราะห์ ปี 2569. <https://www.thainr.com/th/index.php?selectY=2026&detail=pr-cess>
- สำนักงบประมาณ. (ม.ป.ป.). รายการนวัตกรรมไทย. สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2569, จาก <https://innovation.bb.go.th/category/0>
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (ม.ป.ป.). ประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุน. สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2569, จาก https://www.boi.go.th/index.php?page=eligible_activities_new2&language=th
- สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า. (2568). รายงานการปรับตัวของยางพาราไทยสู่การค้ายุคใหม่. <https://uploads.tpsa.go.th/>
- สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. (ม.ป.ป.). รายชื่อมาตรฐาน มอก. สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2569, จาก https://appdb.tisi.go.th/tis_dev/p3_tis/p3tis.php
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2568a). ปฏิทินสินค้าฤดูกลางสินค้าเกษตร ปี 2568/69. สืบค้นเมื่อ 7 มีนาคม 2569, จาก <https://oae.go.th/uploads/files/2025/11/05/2e3aad60e7fb2b85.pdf>
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2568b). สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้มปี 2569. สืบค้นเมื่อ 7 มีนาคม 2569, จาก <https://oae.go.th/uploads/files/2025/12/23/bba8f8aad0972f42.pdf>
- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. (2568). สถิติอุตสาหกรรม (e-Statistic). สืบค้นเมื่อ 7 มีนาคม 2569, จาก <https://i.index.oie.go.th/industrialStatistics1.aspx>
- องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน). (2567, 13 มีนาคม). TGO จับมือ กยท. บริหารจัดการคาร์บอนเครดิตในสวนยาง เพิ่มรายได้เสริมแก่เกษตรกร มุ่งสู่เป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ.
- องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน). (2568, 25 พฤศจิกายน). ฐานข้อมูลโครงการ T-VER: โครงการบริหารจัดการคาร์บอนเครดิตของการยางแห่งประเทศไทย ปี 2568. <https://tver.tgo.or.th/>
- องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก. (ม.ป.ป.). การกักเก็บคาร์บอนและการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก สำหรับการปลูกพืชเกษตรยืนต้น. สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2569, จาก <https://ghgreduction.tgo.or.th/th/tver-method/t-ver-classify-methodology/t-ver-methodology13/item/3450-carbon-sequestration-and-reducing-emission-for-perennial-crop-plantation-2.html>

- ACT Group. (2025). *Japan's GX-ETS to become mandatory for large emitters in 2026*.
<https://www.actgroup.com/latest/blogs/japan-s-gx-ets-to-become-mandatory-for-large-emitters-in-2026>
- Albertini, A. (2025, November 12). Corporate sustainability due diligence directive: Essential guide for EU businesses. *The Traceability Hub*. <https://thetraceabilityhub.com/corporate-sustainability-due-diligence-directive-essential-guide-for-eu-businesses/>
- Animal and Plant Health Inspection Agency, Ministry of Agriculture. (2024, July 31). *Quarantine requirements for the importation of wood*. <https://www.aphia.gov.tw/en/ws.php?id=11711>
- ASEAN Briefing. (2025, March 21). Investment opportunities in Vietnam's agriculture sector.
<https://www.aseanbriefing.com/news/investment-opportunities-in-vietnams-agriculture-sector/>
- Bernama. (2023, October 23). IPL incentives for smallholders to switch to latex production – Fadillah. <https://www.bernama.com/en/news.php?id=2237523>
- Bernama. (2025, October 9). Malaysia Rubber Board to chart 2026–2030 strategic plan for industry growth. <https://www.bernama.com/en/news.php?id=2476426>
- Bernama. (2026, February 2). Rubber production incentive activated in Sabah, Sarawak for January 2026. <https://bernama.com/en/news.php?id=2519234>
- Carbon-direct. (2023). *Inside Japan's GX-ETS carbon market and its global climate impact*.
<https://www.carbon-direct.com/insights/inside-japan-s-gx-ets-carbon-market-and-its-global-climate-impact>
- Centre for Public Policy Research. (2026, January 29). India's rubber paradox: Rising budgets, falling productivity. <https://www.cppr.in/articles/indias-rubber-paradox-rising-budgets-falling-productivity>
- Cong an nhan dan online. (2025, August 8). VRG vững vàng trên con đường xanh hóa.
<https://cand.com.vn/doanh-nghiep/vrg-vung-vang-tren-con-duong-xanh-hoa-i777452/>
- Corpseed. (n.d.). *Rubber Board compliance*. <https://www.corpseed.com/service/rubber-board-compliance>
- Crowe Vietnam. (2025, December 17). Law amending the VAT law 2025 (Law No. 149/2025/QH15): Removing "bottlenecks" in VAT refunds. <https://brochure.crowevietnam.vn/en/news/law-amending-the-vat-law-2025-removing-bottlenecks-in-vat-refunds/>
- Department of Commerce, Ministry of Commerce & Industry. (2019). *National rubber policy 2019*.
- Department of Grassroot Information and Foreign Information, Ministry of Culture, Sport and Tourism. (2026, February 22). Vietnam Rubber Industry Group intensifies investment in

- "Green Industrial Parks – Clean Electricity." <https://www.vietnam.vn/en/tap-doan-cong-nghiep-cao-su-viet-nam-day-manh-dau-tu-vao-khu-cong-nghiep-xanh-dien-sach>
- Dialogue Earth. (2022, May 8). Chinese standard tries to kickstart a sustainable rubber revolution. <https://dialogue.earth/en/business/chinese-standard-tries-to-kickstart-a-sustainable-rubber-revolution/>
- Environment Protection Agency. (2024, November 29). *Rubber tire manufacturing: National emission standards for hazardous air pollutants (NESHAP)*. <https://www.epa.gov/stationary-sources-air-pollution/rubber-tire-manufacturing-national-emission-standards-hazardous>
- Eurasian Economic Commission. (2025, November 7). Notice of initiation of an anti-dumping investigation on tires from Thailand and Vietnam. <https://retreadingbusiness.com/>
- European Chemicals Agency. (2025, December 17). Call for evidence: Restriction of PPDs and PDs in rubber tyres. *ECHA Weekly*. <https://echa.europa.eu/>
- European Commission. (2025, December 4). *Postponement of the application of the EU Deforestation Regulation (EUDR)* [Press release]. <https://www.europarl.europa.eu/>
- European Commission. (n.d.-a). End-of-life vehicles. https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/end-life-vehicles_en
- European Commission. (n.d.-b). Scope of the EU ETS. https://climate.ec.europa.eu/eu-action/carbon-markets/eu-emissions-trading-system-eu-ets/scope-eu-ets_en
- European Commission/JRC. (2023). *EU critical raw materials list 2023 (34 CRMs)*. <https://rmis.jrc.ec.europa.eu/eu-critical-raw-materials>
- European Investment Bank. (2024, July). Romania gets EIB support for world's first zero-emissions tyre factory – loan to Nokian Tyres of €150 million. <https://www.eib.org/en/press/all/2024-320-romania-gets-eib-support>
- European Rubber Journal. (2025a, June 16). EU begins moves to introduce restrictions on use of 6PPD in tires. <https://www.european-rubber-journal.com>
- European Rubber Journal. (2025b, October 29). Hainan Rubber develops 'China's first carbon footprint standard for NR products. <https://www.european-rubber-journal.com/article/2098171/hainan-rubber-develops-china-s-first-carbon-footprint-standard-for-nr-products>
- Food and Agriculture Organization of the United Nations. (1997). FAOSTAT statistical database. FAO. <https://www.fao.org/faostat/en>

- The Exchange Asia. (2026, January 30). RM9.5mil rubber incentives paid to nearly 95,000 smallholders in 2025. <https://theexchangeasia.com/rm9-5mil-rubber-incentives-paid-to-nearly-95000-smallholders-in-2025/>
- Global Trade Alert. (2013). *Malaysia: Export restrictions on rubber and rubber products*. <https://globaltradealert.org/state-act/36194>
- Global Trade Alert. (2016). *Malaysia: Changes of import licensing requirements on certain pneumatic tyres*. <https://globaltradealert.org/state-act/36234>
- Global Trade Alert. (2018). *India: Port restriction imposed on natural rubber*. <https://globaltradealert.org/state-act/30868-india-port-restriction-imposed-on-natural-rubber>
- Global Trade Alert. (2025). *India: Initiation of antidumping investigation on imports of medical examination rubber gloves from Malaysia and Thailand*. <https://globaltradealert.org/intervention/149721>
- HGPI. (2024, June 5). *Public comment submission on the Fifth Fundamental Plan for Establishing a Sound Material-Cycle Society*. <https://hgpi.org/en/research/ph-20240522.html>
- The Hindu. (2025, January 16). Rubber Board launches projects for raising global value and ramping up domestic production. <https://www.thehindu.com/news/national/kerala/rubber-board-launches-projects-for-raising-global-value-and-ramping-up-domestic-production/article69104698.ece>
- International Carbon Action Partnership (ICAP). (2018a). *EU emissions trading system (EU ETS)*. <https://icapcarbonaction.com/en/ets/eu-emissions-trading-system-eu-ets>
- International Carbon Action Partnership (ICAP). (2018b). *EU ETS for buildings and road transport (EU ETS 2)*. <https://icapcarbonaction.com/en/ets/eu-emissions-trading-system-buildings-and-road-transport-eu-ets-2>
- International Carbon Action Partnership (ICAP). (2022). *Japan GX-ETS*. <https://icapcarbonaction.com/en/ets/japan-gx-ets>
- International Energy Agency. (2017, November 5). *Law on Promoting Green Purchasing (Law Concerning the Promotion of Procurement of Eco-friendly Goods and Services by the State and Other Entities)*. <https://www.iea.org/policies/684-law-on-promoting-green-purchasing-law-concerning-the-promotion-of-procurement-of-eco-friendly-goods-and-services-by-the-state-and-other-entities>
- International Trade Centre. (2026). Trade Map [Database]. Retrieved March 9, 2026, from <https://www.trademap.org>

- ITOCHU Corporation. (2025, June 2). *Launching PT PROJECT TREE INDONESIA, a sustainability service company* [Press release]. <https://www.itochu.co.jp/>
- Japan Bank for International Cooperation (JBIC). (2024, June 9). Loan for tire manufacturing and sales business of Indian subsidiary of Yokohama Rubber Co., Ltd. https://www.jbic.go.jp/en/information/press/press-2024/press_00024.html
- Japan Rubber Manufacturers Association (JRMA). (n.d.). *Annual rubber statistics and environmental guidelines*. <https://jrma.gr.jp>
- The Japan Rubber Manufacturers Association. (2020, September 16). *List of international standards corresponding to JIS (proposed projects by JRMA)*. https://www.rubber.or.jp/kanri/download.php?file=page5.2.4.pdf&org=JIS-ISO+correspondence+table%28EN%29_200916.pdf
- Kerala Biz News. (2025, November 14). Rubber Board declares mRube awards for 2025. <https://keralabiznews.com/11570/rubber-board-declares-mrube-awards-for-2025/>
- Malaysian Investment Development Authority. (2025). *Revitalising Malaysia's rubber industry*. <https://www.mida.gov.my/revitalising-malaysias-rubber-industry/>
- Malaysian Rubber Council. (n.d.). *Fund for automation and green technology*. <https://www.myrubbercouncil.com/special-fund/>
- The Malaysian Reserve. (2023, December 4). RISDA closes gap of rubber smallholder, tackle profit disparities. <https://themalaysianreserve.com/2023/12/04/risda-closes-gap-of-rubber-smallholder-tackle-profit-disparities/>
- Ministry of Commerce & Industry. (2024, February 19). *Financial assistance for rubber sector raised by 23% to Rs 708.69 crore for FY24–25 and FY25–26* [Press release]. <https://www.pib.gov.in/PressReleaselframePage.aspx?PRID=2007154®=3&lang=2>
- Ministry of Commerce and Industry. (n.d.). *Rubber Board*. <https://www.commerce.gov.in/links-for-public-interfaces/rubber-board/>
- Ministry of Finance, Central Board of Indirect Taxes and Customs. (2026, February 1). *DOF F No. 334/04/2024-TRU*. <https://www.indiabudget.gov.in/doc/cen/dojstru1.pdf>
- Ministry of the Environment, Japan. (2015). *Act on Promotion of Procurement of Eco-Friendly Goods and Services by the State and Other Entities*. <https://www.japaneselawtranslation.go.jp/en/laws/view/2719/en>
- Ministry of the Environment, Japan. (2023). *Basic policy on promoting green procurement*. https://www.env.go.jp/en/laws/policy/green/h31bp_en.pdf
- Ministry of the Environment, Japan. (2024). *Fifth fundamental plan for establishing a sound material-cycle society*. <https://www.env.go.jp/content/900453386.pdf>

- MITRE Corporation. (2025, March). *Is natural rubber the next critical material to challenge the US?* <https://www.mitre.org>
- New Straits Times. (2025, August 14). Over 34,000 foreign worker quotas approved to tackle plantation labour shortage. <https://www.nst.com.my/news/nation/2025/08/1260301/over-34000-foreign-worker-quotas-approved-tackle-plantation-labour>
- Northeast News. (2025, April 30). Tyre industry, Rubber Board launch skill, infra drive for Northeast rubber farmers. <https://nenews.in/assam/tyre-industry-rubber-board-launch-skill-infra-drive-for-northeast-rubber-farmers/24464/>
- Northern Corridor Implementation Authority. (n.d.). *Thematic industrial parks: Kedah Rubber City (KRC)*. <https://www.ncer.com.my/invest-in-ncer/thematic-industrial-parks/kedah-rubber-city-krc>
- Pirelli & C. (2025, June). *2024 results and sustainability plan: Reducing climate impact* [Corporate report]. <https://corp-assets.pirelli.com/>
- Recycling Today. (2024, May 16). USTMA announces Tire Recycling Foundation. <https://www.recyclingtoday.com>
- Reuters. (2025, March 4). China plans to accelerate annual stockpiling of strategic commodities. <https://www.reuters.com>
- Shanghai Futures Exchange (SHFE). (2025a). *Natural rubber futures – Insurance + futures program and multilevel derivatives market*. https://www.shfe.com.cn/eng/Market/Futures/Chemical/ru_f/
- Shanghai Futures Exchange (SHFE). (2025b, December 31). *Natural rubber futures rules (effective 1 January 2026)*. <https://www.shfe.com.cn/eng/services/Rules>
- Traction News. (2021, September 27). Major tire manufacturers to adopt natural rubber policies of GPSNR. <https://www.tractionnews.com/major-tire-manufacturers-to-adopt-natural-rubber-policies-of-gpsnr/>
- Tyre Trends. (2025, April 14). India focuses to be global hub for quality tyre manufacturing: New ATMA chairman. <https://www.tyre-trends.com/spotlight/india-focuses-to-be-global-hub-for-quality-tyre-manufacturing-new-atma-chairman/>
- Union of Concerned Scientists. (2015, October 13). *The Lacey Act's effectiveness in reducing illegal wood imports*. <https://www.ucs.org/resources/lacey-acts-effectiveness>
- U.S. Tire Manufacturers Association. (n.d.). *USTMA supports federal funding to develop domestic sources of sustainable natural rubber*. <https://www.ustires.org/advocacy/sustainable-natural-rubber>

- USDA Southwest Climate Hub. (2024, October 31). The potential of guayule for commercial rubber production in the Southwest. <https://www.climatehubs.usda.gov>
- USTMA & TIA. (2024, May 16). USTMA Champions Tire Circularity: Launch of Tire Recycling Foundation (TRF). <https://www.ustires.org>
- Vietnam Briefing. (2025, October 20). Vietnam rubber industry: Production, performance, and potentials. <https://www.vietnam-briefing.com/news/vietnam-rubber-industry-production-performance-and-potentials.html/>
- Vietnam News. (2023, October 12). VRG remains committed to sustainable development. <https://vietnamnews.vn/economy/1595051/vrg-remains-committed-to-sustainable-development.html>
- Vietnam Rubber Association. (2022, March 23). *Cơ cấu giống áp dụng giai đoạn 2022–2026, định hướng 2030*. <https://www.vra.com.vn/thong-tin/tieu-chuan-quy-chuan/co-cau-giong-ap-dung-giai-doan-2022-2026-dinh-huong-2030.13800.html>
- Vietnam Rubber Group. (2025). *Sustainable development program and green growth strategy 2023–2030* [Corporate governance report]. <https://vrg.vn/en/>
- Vietnamnet Global. (2025, December 8). Government proposes VAT exemptions and refunds for agriculture sector. <https://vietnamnet.vn/en/government-proposes-vat-exemptions-and-refunds-for-agriculture-sector-2470411.html>
- VietnamPlus. (2023, December 18). Over 20 firms recognised as "Vietnam Rubber" brands. <https://en.vietnamplus.vn/over-20-firms-recognised-as-vietnam-rubber-brands-post275049.vnp>
- World Bank. (2026, March). Commodity price data: Annual historical data [Data set]. World Bank. <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/74e8be41ceb20fa0da750cda2f6b9e4e-0050012026/related/CMO-Historical-Data-Annual.xlsx>
- Xinhua. (2026, January 14). China updates green product rules to tighten oversight. <https://english.news.cn/20260104/c9c9dbbc28254d7f9dae2567ca4d5728/c.html>
- Xinhua/People's Daily. (2025, November 26). Xishuangbanna (Yunnan) 2024: rubber area 4.658M mu, dry rubber output 357,000 t, industrial chain value >25B yuan. <https://english.news.cn>

ภาคผนวก ก พิกัดศุลกากร

1. การจัดกลุ่มพิกัดศุลกากรตามประเภทของสินค้า

ตารางที่ ก-1

ประเภทของยางพาราหรือยางพาราแปรรูปชั้นกลาง

พิกัดศุลกากร	ประเภทของยางพารา
400110	(1) น้ำยางข้น
400121	(2) ยางแผ่น
40012110	(2.1) ยางแผ่นรมควัน ชั้นที่ 1
40012120	(2.2) ยางแผ่นรมควัน ชั้นที่ 2
40012130	(2.3) ยางแผ่นรมควัน ชั้นที่ 3
40012140	(2.4) ยางแผ่นรมควัน ชั้นที่ 4
40012150	(2.5) ยางแผ่นอื่น ๆ
40012190	
400122	(3) ยางแท่ง หรือ ยางธรรมชาติที่กำหนดไว้ในทางเทคนิค (TSNR)
40012210	(3.1) ยางธรรมชาติที่กำหนดไว้ในทางเทคนิคชั้น 10
40012220	(3.1) ยางธรรมชาติที่กำหนดไว้ในทางเทคนิคชั้น 20
40012230	(3.2) ยางแท่งอื่น ๆ
40012240	
40012250	
40012260	
40012290	
400129	(4) ยางพาราอื่น ๆ
40012910	(4.1) ยางแผ่นผึ่งแห้ง
40012920	(4.2) ยางเครฟ
40012930	
40012950	
40012960	(4.3) ยางเอสพี
40012970	(4.4) ยางสกีม
40012980	(4.5) ยางก้อนจับตัวและยางก้นถ้วย
40012994	(4.6) อื่น ๆ
40012996	
40012999	

ตารางที่ ก-2

ประเภทของผลิตภัณฑ์ยางหรือยางพาราแปรรูปชั้นปลาย

พิกัดศุลกากร	ประเภทของผลิตภัณฑ์ยาง
4006	(1) ยางอันวัลแคนไนซ์
4007	(2) ด้ายและด้ายชนิดคอร์ด ทำด้วยยางวัลแคนไนซ์
4008	(3) แผ่น แผ่นบาง แถบ เส้น และรูปทรงโพรไฟล์ทำด้วยยางวัลแคนไนซ์
4009	(4) หลอด ท่อ และท่ออ่อน ทำด้วยยางวัลแคนไนซ์
4010	(5) สายพานลำเลียง สายพานส่งกำลัง หรือของที่ใช้เป็นสายพาน ทำด้วยยางวัลแคนไนซ์
4011	(6) ยางนอก
401110	(6.1) ยางนอกรถยนต์
401120	(6.2) ยางนอกรถบัส และรถบรรทุก
401130	(6.3) ยางนอกที่ใช้กับอากาศยาน
401140	(6.4) ยางนอกจักรยานยนต์
401150	(6.5) ยางนอกจักรยาน
401170	(6.6) ยางนอกอื่น ๆ
401180	
401190	
4013	(7) ยางใน
401310	(7.1) ยางในรถยนต์ รถบัส หรือรถบรรทุก
401320	(7.2) ยางในจักรยาน
40139020	(7.3) ยางในจักรยานยนต์
40139040	(7.4) ยางในที่ใช้กับอากาศยาน
40139011	(7.5) ยางในอื่น ๆ
40139019	
40139031	
40139039	
40139091	
40139099	
4014	(8) ของใช้เพื่อการอนามัยหรือใช้ในทางเภสัชกรรม
4015	(9) เครื่องแต่งกายและของที่ใช้ประกอบกับเครื่องแต่งกายทำด้วยยางวัลแคนไนซ์
40151210	(9.1) ถุงมือทางการแพทย์ทำด้วยยางธรรมชาติวัลแคนไนซ์ (พินคู้)
40151290	(9.2) ถุงมือทางการแพทย์ทำด้วยยางธรรมชาติวัลแคนไนซ์อื่น ๆ (พินคู้)
40151910	(9.3) ถุงมืออื่น ๆ ทำด้วยยางธรรมชาติวัลแคนไนซ์ (พินคู้)
40151990	(9.4) ถุงมืออื่น ๆ ทำด้วยยางวัลแคนไนซ์อื่น ๆ (พินคู้)
401590	(9.4) เครื่องแต่งกายอื่น ๆ เช่น ชุดป้องกันรังสี ชุดดำน้ำ เป็นต้น
4016	(10) ของอื่น ๆ ทำด้วยยางวัลแคนไนซ์
401610	(10.1) ของอื่น ๆ ทำด้วยยางเซลลูลาร์
401691	(10.2) สิ่งปูพื้นและเสื่อ
401692	(10.3) ยางลบ
401693	(10.4) ประเก็น แหวนรอง และซีลอื่น ๆ
401699	(10.5) ของอื่น ๆ ที่อัดลมได้
40169930	(10.6) ยางรัด
4017	(11) ยางแข็ง

ที่มา. รวบรวมและประมวลผลโดย ผู้วิจัย

ตารางที่ ก-3

ประเภทของไม้ยางพารา

พิกัดศุลกากร	ประเภทของไม้ยางพารา
	ไม้ที่ยังไม่แปรรูป
44034910010	เสาคอมใส่ซุงไม้เลื้อย และซุงไม้บางของยางพารา
44034990010	ไม้ที่ยังไม่แปรรูปของยางพารา
	ไม้แปรรูป
44072996	ไม้ยางพาราที่เลื้อยหรือถากตามยาว ผานหรือลอก ใส ชัด หรือต่อปลาย
44092200004	ไม้ยางพาราที่มีขอบ ปลาย หรือหน้าไม้ ทำเป็นรูปทรงอย่างต่อเนื่อง จะใส ชัด หรือต่อปลาย

ที่มา. รวบรวมและประมวลผลโดย ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข ภาคการผลิตและการค้าในอุตสาหกรรมยางพาราและผลิตภัณฑ์

ตารางที่ ข-1

ภาพรวมการผลิตภาคอุตสาหกรรมยางพาราและผลิตภัณฑ์ เปรียบเทียบปี 2567 และ 2568

หน่วย : ร้อยละ (%) และ ล้านบาท

TSIC	กลุ่มอุตสาหกรรม	หน่วย	ผลิต ปี 2567	ผลิต ปี 2568	%YoY ผลิต
22111	การผลิตยางล้อและยางใน	ล้านบาท	211.20	209.26	-0.92
(010)	ยางนอกรถยนต์นั่ง	ล้านบาท	67.02	67.29	0.41
(020)	ยางนอกรถกระบะ	ล้านบาท	15.14	16.00	5.68
(030)	ยางนอกรถบรรทุกและรถโดยสาร	ล้านบาท	11.57	12.12	4.76
(040)	ยางนอกรถจักรยานยนต์	ล้านบาท	28.72	27.91	-2.82
(050)	ยางนอกรถจักรยาน	ล้านบาท	14.71	14.94	1.53
(060)	ยางนอกรถแทรกเตอร์	ล้านบาท	0.59	0.51	-14.35
(070)	ยางนอกอื่น ๆ	ล้านบาท	2.05	2.14	4.70
(080)	ยางในบรรทุกและรถโดยสาร	ล้านบาท	0.31	0.27	-13.41
(090)	ยางในรถจักรยานยนต์	ล้านบาท	50.30	48.21	-4.15
(100)	ยางในรถจักรยาน	ล้านบาท	20.79	19.87	-4.45
22112	การหล่อตอกยางและการซ่อมสร้างยางล้อ	ล้านบาท	0.54	0.56	2.46
(010)	ยางรอง	ล้านบาท	0.35	0.36	3.20
(020)	ยางหล่อตอก	ล้านบาท	0.19	0.20	1.13
22191	การผลิตยางแผ่น และยางแท่ง	ล้านบาท	3.43	3.48	1.56
(010)	ยางแผ่น	ล้านบาท	0.28	0.34	22.41
(020)	ยางแท่ง	ล้านบาท	2.69	2.57	-4.34
22192	น้ำยางข้น	ล้านบาท	0.78	0.75	-3.44
22193	การผลิตสิ่งของเครื่องใช้ด้านสุขอนามัย หรือเภสัชกรรมที่ทำจากยาง	ล้านบาท	46,538.78	45,610.02	-2.00
(010)	ถุงมือทางการแพทย์	ล้านบาท	42,595.16	41,738.97	-2.01
(020)	ถุงยางอนามัย	ล้านบาท	3,943.62	3,871.05	-1.84
22199	ชิ้นส่วนรถยนต์/รถจักรยานยนต์	ล้านบาท	2,995.69	3,050.10	1.82
20132	ยางสังเคราะห์	ล้านบาท	0.17	0.21	23.87

ที่มา. สนค. ประมวลผลจาก สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.)

ตารางที่ ข-2

ภาพรวมการจำหน่ายภาคอุตสาหกรรมยางพาราและผลิตภัณฑ์ เปรียบเทียบปี 2567 และ 2568

หน่วย : ร้อยละ (%) และ ล้านบาท

TSIC	กลุ่มอุตสาหกรรม	หน่วย	ในประเทศ ปี 2567	ต่างประเทศ ปี 2567	รวม ปี 2567	ในประเทศ ปี 2568	ต่างประเทศ ปี 2568	รวม ปี 2568	%YoY ในประเทศ ปี 68	%YoY ต่างประเทศ ปี 68	%สัดส่วน ส่งออก ปี 68	มูลค่าการขาย ปี 2567	มูลค่าการขาย ปี 2568	%YoY มูลค่า
22111	การผลิตยางล้อและยางใน	ล้านเส้น	107.65	102.14	209.79	104.09	104.28	208.37	-3.31	2.09	50.05	191,745.82	184,684.58	-3.68
(010)	ยางนอกรถยนต์นั่ง	ล้านเส้น	22.31	43.78	66.09	22.81	43.87	66.68	2.27	0.20	65.79	93,963.22	91,752.03	-2.35
(020)	ยางนอกรถกระบะ	ล้านเส้น	5.74	9.26	15.00	5.80	9.91	15.72	1.04	7.09	63.08	24,487.95	23,115.78	-5.60
(030)	ยางนอกรถบรรทุกและรถ โดยสาร	ล้านเส้น	4.45	7.16	11.61	4.46	7.58	12.04	0.39	5.83	62.95	50,321.38	46,894.23	-6.81
(040)	ยางนอกรถจักรยานยนต์	ล้านเส้น	21.74	6.90	28.64	22.02	6.23	28.26	1.31	-9.70	22.06	9,189.47	9,109.35	-0.87
(050)	ยางนอกรถจักรยาน	ล้านเส้น	3.73	10.90	14.64	3.74	11.43	15.17	0.16	4.85	75.36	2,186.95	2,283.77	4.43
(060)	ยางนอกรถแทรกเตอร์	ล้านเส้น	0.46	0.12	0.58	0.41	0.10	0.51	-11.87	-13.64	20.34	1,872.01	1,620.30	-13.45
(070)	ยางนอกอื่น ๆ	ล้านเส้น	1.22	0.82	2.03	1.16	0.95	2.11	-4.58	16.01	44.94	6,570.34	6,917.84	5.29
(080)	ยางในบรรทุกและรถโดยสาร	ล้านเส้น	0.65	0.03	0.68	0.53	0.01	0.55	-18.51	-53.32	2.41	303.70	246.79	-18.74
(090)	ยางในรถจักรยานยนต์	ล้านเส้น	40.77	9.27	50.04	37.54	10.02	47.56	-7.93	8.08	21.06	2,133.94	2,083.82	-2.35
(100)	ยางในรถจักรยาน	ล้านเส้น	6.58	13.90	20.48	5.61	14.17	19.78	-14.75	1.93	71.64	716.86	660.66	-7.84
22112	การหล่อดอกยางและการซ่อม สร้างยางล้อ	ล้านเส้น	0.66	0.13	0.79	0.57	0.14	0.71	-13.77	6.87	19.92	1,010.09	1,007.25	-0.28
(010)	ยางรอง	ล้านเส้น	0.53	0.06	0.59	0.44	0.07	0.51	-16.73	11.82	13.38	70.07	69.78	-0.41
(020)	ยางหล่อดอก	ล้านเส้น	0.13	0.07	0.20	0.12	0.07	0.20	-1.23	2.59	36.91	940.02	937.46	-0.27
22191	การผลิตยางแผ่น และยางแท่ง	ล้านตัน	0.89	2.62	3.51	0.89	2.67	3.55	-1.05	1.95	75.09	211,670.46	223,052.41	5.38
(010)	ยางแผ่น	ล้านตัน	0.08	0.20	0.28	0.08	0.25	0.33	-10.03	26.75	76.83	20,165.29	22,668.96	12.42
(020)	ยางแท่ง	ล้านตัน	0.70	2.06	2.76	0.70	1.92	2.63	0.35	-6.59	73.25	159,391.58	158,783.31	-0.38
22192	น้ำยางข้น	ล้านตัน	0.47	0.39	0.85	0.42	0.41	0.83	-9.98	6.65	49.57	43,321.11	39,108.85	-9.72
22193	การผลิตสิ่งของเครื่องใช้ด้าน สุขอนามัยหรือเภสัชกรรมที่ทำ จากยาง	ล้านชิ้น	3,444.65	58,351.71					14.59	-2.05	93.54	56,052.59	51,333.55	-8.42
(010)	ถุงมือทางการแพทย์	ล้านชิ้น	3,303.30	54,646.48	61,796.37	3,947.14	57,156.80	61,103.94	15.40	-2.16	93.34	47,579.77	43,069.77	-9.48
(020)	ถุงยางอนามัย	ล้านชิ้น	141.35	3,705.23	3,846.58	135.01	3,693.32	3,828.33	-4.48	-0.32	96.47	8,472.81	8,263.78	-2.47
22199	ชิ้นส่วนรถยนต์/รถจักรยานยนต์	ล้านชิ้น	2,206.95	870.01	3,076.96	2,343.45	817.43	3,160.88	6.19	-6.04	25.86	26,719.97	23,362.83	-12.56
20132	ยางสังเคราะห์	ล้านตัน	107.65	102.14	209.79	104.09	104.28	208.37	-3.31	2.09	50.05	15,239.60	14,622.55	-4.05

ที่มา. สนค. ประมวลผลจาก สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.)

ตารางที่ ข-3

โครงสร้างตลาดและผู้เล่นหลักในอุตสาหกรรมยางพาราโลก

หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ และร้อยละ (%)

ประเภท	2563	2564	2565	2566	2567	CAGR (%)	สินค้าสำคัญ ปี 2567	ประเทศสำคัญ ปี 2567
ยางพาราแปรรูปชั้นกลาง								
- ส่งออก	11,088.82	16,559.53	15,806.34	12,424.21	16,060.03	9.70%	(1) ยางแท่ง (74.37%) (2) น้ำยางข้น (10.84%) (3) ยางแผ่น (8.30%) (4) ยางพาราอื่น ๆ (6.49%)	(1) ไทย (30.95%) (2) อินโดนีเซีย (18.08%) (3) โกตดิวัวร์ (15.30%) (4) เวียดนาม (8.10%) (5) มาเลเซีย (6.14%) <i>*EU-27 (4.86%)</i>
- นำเข้า	12,515.76	19,108.49	19,965.62	14,193.88	17,627.11	8.94%	(1) ยางแท่ง (67.96%) (2) ยางพาราอื่น ๆ (14.08%) (3) น้ำยางข้น (9.21%) (4) ยางแผ่น (8.74%)	(1) จีน (22.45%) (2) สหรัฐฯ (10.33%) (3) มาเลเซีย (9.44%) (4) เวียดนาม (9.21%) (5) ญี่ปุ่น (7.16%) <i>*EU-27 (16.47%)</i>
ผลิตภัณฑ์ยางชั้นปลาย								
- ส่งออก	135,621.68	170,252.26	162,741.50	167,495.83	171,325.06	6.02%	(1) ยางนอก (58.63%) (2) ของอื่น ๆ ทำด้วยยางวัลแคนไนซ์ (19.25%) (3) หลอด ท่อ และท่ออ่อน ทำด้วยยางวัลแคนไนซ์ (7.32%) (4) เครื่องแต่งกายและของที่ประกอบกับเครื่องแต่งกายทำด้วยยางวัลแคนไนซ์ (5.62%) (5) สายพานลำเลียง สายพานส่งกำลัง หรือของที่ใช้เป็น	(1) จีน (19.41%) (2) เยอรมนี (8.23%) (3) ไทย (6.33%) (4) สหรัฐฯ (6.19%) (5) ญี่ปุ่น (4.35%) <i>*EU-27 (37.62%)</i>

ประเภท	2563	2564	2565	2566	2567	CAGR (%)	สินค้าสำคัญ ปี 2567	ประเทศสำคัญ ปี 2567
							สายพาน ทำด้วยยางวัลแคนไนซ์ (3.96%)	
- นำเข้า	138,739.48	179,238.60	174,020.89	170,513.45	174,468.31	5.90%	(1) ยางนอก (58.43%) (2) ของอื่น ๆ ทำด้วยยางวัลแคนไนซ์ (20.19%) (3) หลอด ท่อ และท่ออ่อน ทำด้วยยางวัลแคนไนซ์ (7.35%) (4) เครื่องแต่งกายและของที่ใช้ประกอบกับเครื่องแต่งกายทำด้วยยางวัลแคนไนซ์ (5.50%) (5) สายพานลำเลียง สายพานส่งกำลัง หรือของที่ใช้เป็นสายพาน ทำด้วยยางวัลแคนไนซ์ (3.95%)	(1) สหรัฐฯ (18.18%) (2) เยอรมนี (8.20%)* (3) ฝรั่งเศส (4.26%)* (4) เม็กซิโก (4.18%) (5) แคนาดา (3.43%) <u>*EU-27 (34.68%)</u>
รวมส่งออก	146,710.50	186,811.79	178,547.84	179,920.04	187,385.09	6.31%		
รวมนำเข้า	151,255.24	198,347.10	193,986.50	184,707.33	192,095.42	6.16%		
ดุลการค้า	-4,544.73	-11,535.31	-15,438.66	-4,787.30	-4,710.33		-	-

ที่มา: สนค. ประมวลผลจาก ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

ตารางที่ ข-4

โครงสร้างตลาดและผู้เล่นหลักในอุตสาหกรรมยางพาราของไทย

หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ และร้อยละ (%)

ประเภท	2564	2565	2566	2567	2568	CAGR (%)	สินค้าสำคัญ ปี 2568	ประเทศสำคัญ ปี 2568
ยางพาราแปรรูปชั้นกลาง								
- ส่งออก	5,591.03	5,150.58	3,648.55	4,992.32	5,013.43	-2.69%	(1) ยางแท่ง (58.72%) (2) ยางแผ่น (20.39%) (3) น้ำยางข้น (20.27%) (4) ยางพาราอื่น ๆ (0.62%)	(1) จีน (39.17%) (2) ญี่ปุ่น (11.22%) (3) มาเลเซีย(8.42%) (4) สหรัฐอเมริกา (8.25%) (5) และเวียดนาม (3.82%) <i>*EU-27 (10.69%)</i>
- นำเข้า	4.28	2.32	3.30	15.11	2.00	-17.36%	(1) น้ำยางข้น (66.16%) (2) ยางแท่ง (33.57%) (3) ยางพาราอื่น ๆ (0.27%)	(1) มาเลเซีย (56.95%) (2) เวียดนาม (37.23%) (3) จีน (0.24%) (4) สหรัฐอเมริกา (0.10%) (5) สวีเดน (0.03%) <i>*EU-27 (0.05%)</i>
ผลิตภัณฑ์ยางชั้นปลาย								
- ส่งออก	11,663.62	10,410.01	10,209.81	10,876.37	11,120.55	-1.18%	(1) ยางนอก (68.39%) (2) เครื่องแต่งกายและของที่ใช้ประกอบ กับเครื่องแต่งกายทำด้วยยาง วัลแคนไนซ์ (12.76%) (3) ของอื่น ๆ ทำด้วยยางวัลแคนไนซ์ (7.65%) (4) หลอด ท่อ และท่ออ่อน ทำด้วย ยางวัลแคนไนซ์ (3.41%) (5) ของใช้เพื่อการอนามัยหรือใช้ทาง เภสัชกรรม (เช่น หัวนม ถูยง คุมกำเนิด ปลอดภัยยาง เป็นต้น) (2.61%)	(1) สหรัฐอเมริกา (40.19%) (2) ญี่ปุ่น (5.04%) (3) จีน (4.69%) (4) เกาหลีใต้ (4.04%) (5) ออสเตรเลีย (3.15%) <i>*EU-27 (10.26%)</i>

ประเภท	2564	2565	2566	2567	2568	CAGR (%)	สินค้าสำคัญ ปี 2568	ประเทศสำคัญ ปี 2568
- นำเข้า	1,565.10	1,468.26	1,449.18	1,421.04	1,587.18	0.35%	(1) ของอื่น ๆ ทำด้วยยางวัลแคนไนซ์ (41.43%) (2) ยางนอก (33.00%) (3) หลอด ท่อ และท่ออ่อน ทำด้วยยางวัลแคนไนซ์ (11.23%) (4) สายพานลำเลียง สายพานส่งกำลัง หรือของที่ใช้เป็นสายพาน ทำด้วยยางวัลแคนไนซ์ (6.17%) (5) เครื่องแต่งกายและของที่ใช้ประกอบกับเครื่องแต่งกายทำด้วยยางวัลแคนไนซ์ (3.12%)	(1) จีน (37.86%) (2) ญี่ปุ่น (18.55%) (3) มาเลเซีย (4.92%) (4) สหรัฐอเมริกา (4.84%) (5) เยอรมนี (3.99%) <i>*EU-27 (13.68%)</i>
ไม้ยางพารา								
- ส่งออก	1.40	0.70	1.16	2.38	1.38	-0.41%	(1) ไม้ยางพาราที่มีขอบ ปลาย หรือหน้าไม้ ทำเป็นรูปทรงอย่างต่อเนื่อง จะไส ชัด หรือต่อปลาย (99.40%) (2) ไม้ยางพาราที่เลื่อยหรือถากตามยาว ผานหรือลอก ไส ชัด หรือต่อปลาย (0.60%)	(1) ญี่ปุ่น (99.40%) (2) มาเลเซีย (0.60%)
- นำเข้า	0.00	0.00	0.00	0.03	0.01		ไม้ยางพาราที่มีขอบ ปลาย หรือหน้าไม้ ทำเป็นรูปทรงอย่างต่อเนื่อง จะไส ชัด หรือต่อปลาย (100%)	ไทย (100%) [สินค้าตีกลับ]
รวมส่งออก	17,256.05	15,561.28	13,859.52	15,871.07	16,135.36	-1.66%		
รวมนำเข้า	1,569.39	1,470.58	1,452.48	1,436.17	1,589.19	0.31%		
ดุลการค้า	15,686.66	14,090.70	12,407.04	14,434.89	14,546.16	-1.87%	-	-

ที่มา: สนค. ประมวลผลจาก ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

*

ภาคผนวก ค อุปสงค์และอุปทานยางแปรรูปขั้นต้น

ตารางที่ ค-1

สมดุลอุปสงค์-อุปทานยางพาราแปรรูปขั้นต้นของไทย ปี 2564 - 2568

หน่วย : ตัน

ปี	อุปทาน				อุปสงค์			
	สต็อกต้นปี	นำเข้า	ผลิต	รวมอุปทาน	ส่งออก	ใช้ในประเทศ	สต็อกสิ้นปี	รวมอุปสงค์
2564	343,145.37	2,476.27	3,932,774.69	4,278,396.33	3,355,731.00	669,291.00	379,891.05	4,404,913.04
2565	379,891.05	1,401.01	4,000,625.44	4,381,917.49	3,222,477.81	736,862.00	301,773.15	4,261,112.96
2566	301,773.15	2,089.77	3,757,550.13	4,061,413.04	2,703,032.65	1,027,365.00	287,230.01	4,017,627.67
2567	287,230.01	10,705.17	3,746,987.00	4,044,922.18	2,788,018.61	926,551.00	280,824.20	3,995,393.81
2568	280,824.20	958.58	3,666,512.07	3,948,294.84	2,649,588.58	906,801.00	279,053.56	3,835,443.14

ที่มา: สนค. ประมวลผลจาก สศอ. (ผลิต/สต็อก) กองการยาง (ใช้ในประเทศ) และกรมศุลกากร (ส่งออก/นำเข้า)

หมายเหตุ: ครอบคลุมเฉพาะยางแผ่น (TSIC 22191-010 และ HS 440121) ยางแท่ง (TSIC 22191-020 และ HS 4401212) และน้ำยางข้น (TSIC 22192-010 และ HS 440110) ไม่รวมยาง ผสมและอื่นๆ

ตารางที่ ค-2

รูปแบบการค้ายางพาราแปรรูปขั้นต้น จำแนกตามประเภทยาง ปี 2564 - 2568

หน่วย: ตัน และร้อยละ (%)

ปี	ประเภทยาง	ผลิต (OIE)	ส่งออก	ใช้ในประเทศ (OIE)	%ส่งออก	% ในประเทศ	ส่วนต่าง (ส่งออก-ในปท.)
2564	ยางแผ่น	395,400	509,353	111,506	82.0	18.0	397,847
2564	ยางแท่ง	2,465,836	1,658,574	588,436	73.8	26.2	1,070,138
2564	น้ำยางข้น	1,071,539	1,187,805	489,521	70.8	29.2	698,284
2564	รวม	3,932,775	3,355,732	1,189,463	73.8	26.2	2,166,269
2565	ยางแผ่น	355,403	456,133	79,090	85.2	14.8	377,043
2565	ยางแท่ง	2,704,449	1,661,861	647,115	72.0	28.0	1,014,746
2565	น้ำยางข้น	940,774	1,104,483	476,980	69.8	30.2	627,503
2565	รวม	4,000,626	3,222,477	1,203,185	72.8	27.2	2,019,292
2566	ยางแผ่น	302,483	353,023	87,275	80.2	19.8	265,748
2566	ยางแท่ง	2,659,590	1,576,853	671,074	70.1	29.9	905,779
2566	น้ำยางข้น	795,477	773,157	515,760	60.0	40.0	257,397
2566	รวม	3,757,550	2,703,033	1,274,109	68.0	32.0	1,428,924
2567	ยางแผ่น	280,792	350,795	84,175	80.6	19.4	266,620
2567	ยางแท่ง	2,686,291	1,758,584	700,236	71.5	28.5	1,058,348
2567	น้ำยางข้น	779,905	678,640	466,513	59.3	40.7	212,127
2567	รวม	3,746,988	2,788,019	1,250,924	69.0	31.0	1,537,095
2568	ยางแผ่น	343,715	437,564	75,730	85.2	14.8	361,834
2568	ยางแท่ง	2,569,728	1,477,998	702,702	67.8	32.2	775,296
2568	น้ำยางข้น	753,069	734,027	419,964	63.6	36.4	314,063
2568	รวม	3,666,512	2,649,589	1,198,396	68.9	31.1	1,451,193

ที่มา: สนค. ประมวลผลจาก สศอ. (ผลิต/สต็อก/ใช้ในประเทศ) และกรมศุลกากร (ส่งออก)

ภาคผนวก ง ดัชนีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (RCA) และดัชนี SRCA

ภาคผนวกนี้อธิบายแนวคิด ตัวชี้วัด และข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณดัชนีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (Revealed Comparative Advantage: RCA) และดัชนี Symmetric Revealed Comparative Advantage (SRCA) สำหรับการประเมินศักยภาพการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบด้านการส่งออกทางพาราหรือผลิตภัณฑ์ยางของไทยและประเทศคู่แข่งสำคัญในตลาดโลก

ง.1 ดัชนี RCA

ดัชนี RCA ใช้เปรียบเทียบน้ำหนักของสินค้าหนึ่งในโครงสร้างการส่งออกของประเทศกับน้ำหนักของสินค้านั้นในโครงสร้างการส่งออกของโลก หากประเทศหนึ่งมีส่วนการส่งออกทางพาราหรือผลิตภัณฑ์ยางในมูลค่าการส่งออกสูงกว่าสัดส่วนเดียวกันของโลก แสดงว่าประเทศนั้นมีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในสินค้านั้นดังกล่าว

X_{ij} หมายถึง มูลค่าการส่งออกทางพาราหรือผลิตภัณฑ์ยางของประเทศ i

X_i หมายถึง มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศ i

X_{wj} หมายถึง มูลค่าการส่งออกทางพาราหรือผลิตภัณฑ์ยางของโลก

X_w หมายถึง มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของโลก

ดัชนี RCA ของประเทศ i ในทางพาราหรือผลิตภัณฑ์ยาง จะได้จากการเปรียบเทียบสัดส่วน X_{ij}/X_i กับสัดส่วน X_{wj}/X_w โดยหากค่า RCA มากกว่า 1 จะตีความได้ว่าประเทศนั้นมีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในการส่งออกทางพาราหรือผลิตภัณฑ์ยางในทางกลับกัน หากค่า RCA ต่ำกว่า 1 จะสะท้อนว่าประเทศดังกล่าวไม่มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในสินค้านั้น

สูตรดัชนี RCA เขียนได้ดังนี้

$$RCA_{ij} = \frac{\frac{X_{ij}}{X_i}}{\frac{X_{wj}}{X_w}}$$

เมื่อพิจารณาจากค่า RCA

- $RCA > 1$: ประเทศ i มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในการส่งออกทางพาราหรือผลิตภัณฑ์ยาง
- $RCA < 1$: ไม่มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของโลก

อย่างไรก็ตาม ค่าดัชนี RCA มีช่วงค่าเริ่มต้นที่ 0 และไม่มีค่าบนจำกัด ทำให้การเปรียบเทียบระดับความได้เปรียบระหว่างประเทศและระหว่างช่วงเวลาอาจทำได้ยาก การศึกษานี้จึงใช้ดัชนี SRCA ในการแปลงค่า RCA ให้อยู่ในช่วง -1 ถึง 1 เพื่อให้ตีความในเชิง “ได้เปรียบ-ไม่ได้เปรียบ” ได้อย่างชัดเจนและเป็นสัดส่วนมากขึ้น โดยค่าบวกสะท้อนการมีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ ส่วนค่าลบสะท้อนการไม่มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในสินค้านั้นดังกล่าว

ง.2 ดัชนี SRCA

เพื่อให้การเปรียบเทียบระหว่างประเทศและระหว่างช่วงเวลาทำได้สะดวกมากขึ้น การศึกษานี้แปลงค่า RCA ให้อยู่ในรูปของดัชนี SRCA ซึ่งมีช่วงค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง 1 และมีลักษณะสมมาตร

โดยใช้ความสัมพันธ์มาตรฐานระหว่าง RCA และ SRCA ดังนี้

$$SRCA_{ij} = \frac{RCA_{ij} - 1}{RCA_{ij} + 1}$$

ค่าดัชนี $SRCA_{ij}$ ที่เป็นบวกสะท้อนการมีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ ขณะที่ค่าที่เป็นลบสะท้อนการไม่มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ ในการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา รายงานนี้ใช้เกณฑ์แบ่งระดับดังนี้

- $SRCA \geq 0.5$: ได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในระดับสูง
- $0 < SRCA < 0.5$: ได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ
- $-0.5 \leq SRCA \leq 0$: ไม่ได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ
- $SRCA < -0.5$: ไม่ได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบอย่างมาก

เกณฑ์ดังกล่าวถูกนำไปใช้ในบทที่ 5 เพื่อจัดกลุ่มประเทศที่ศึกษาออกเป็น “กลุ่มที่มีความได้เปรียบสูง” “กลุ่มที่มีความได้เปรียบทั่วไป” และ “กลุ่มที่ไม่มีความได้เปรียบหรือเสียเปรียบอย่างมาก” รวมทั้งใช้ในการอธิบายบทบาทของแต่ละประเทศในฐานะ “คู่แข่งหลัก” หรือ “ผู้เล่นรอง” ในตลาดผลิตภัณฑ์ยางพาราโลก

ง.3 ข้อมูลที่ใช้ประกอบการคำนวณ

การคำนวณดัชนี RCA และ SRCA ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลมูลค่าการส่งออกยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง และมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของแต่ละประเทศควบคู่กับข้อมูลมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางพาราและมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของโลก จากข้อมูลการค้าใช้ฐานข้อมูล Trade Map ของ International Trade Centre (ITC) ช่วงปี 2563 – 2567

ประเทศที่อยู่ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย เวียดนาม อินเดีย จีน และโกตดิวัวร์ ซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตและผู้ส่งออกยางพาราที่มีบทบาทสำคัญในตลาดโลก โดยได้จัดทำตารางสรุปค่าดัชนี RCA และ SRCA รายปีของแต่ละประเทศไว้ ดังตารางที่ ง-1 และตารางที่ ง-2

ตารางที่ ง-1

การคำนวณดัชนีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (RCA) และดัชนี SRCA ของยางพารา ปี 2563 – 2567

หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ (ล้าน USD) และร้อยละ (%)

ปี	ประเทศ	มูลค่าส่งออกยางพารา (ล้าน USD)	มูลค่าส่งออกทั้งหมด (ล้าน USD)	สัดส่วนยาง (%)	ยางพาราโลก (ล้าน USD)	ส่งออกโลก (ล้าน USD)	สัดส่วนโลก (%)	RCA	SRCA	การตีความ
2563	ไทย	3,482.22	229,277.73	0.02	11,088.82	17,494,281.88	0.00	23.96	0.92	ได้เปรียบสูงมาก
2563	อินโดนีเซีย	3,010.25	163,306.49	0.02	11,088.82	17,494,281.88	0.00	29.08	0.93	ได้เปรียบสูงมาก
2563	มาเลเซีย	782.26	233,553.70	0.00	11,088.82	17,494,281.88	0.00	5.28	0.68	ได้เปรียบสูง
2563	เวียดนาม	785.70	281,441.46	0.00	11,088.82	17,494,281.88	0.00	4.40	0.63	ได้เปรียบสูง
2563	อินเดีย	18.20	275,488.75	0.00	11,088.82	17,494,281.88	0.00	0.10	-0.81	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก
2563	โกตดิวัวร์	1,039.15	12,454.04	0.08	11,088.82	17,494,281.88	0.00	131.64	0.98	ได้เปรียบสูงมาก
2563	จีน	10.55	2,588,402.39	0.00	11,088.82	17,494,281.88	0.00	0.01	-0.99	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก
2563	ประเทศอื่นๆ	1,960.50	13,710,357.31	0.00	11,088.82	17,494,281.88	0.00	0.23	-0.63	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก
2563	รวมโลก	11,088.82	17,494,281.88							
2564	ไทย	5,511.02	267,492.42	0.02	16,559.53	22,147,064.46	0.00	27.55	0.93	ได้เปรียบสูงมาก
2564	อินโดนีเซีย	4,015.93	231,587.89	0.02	16,559.53	22,147,064.46	0.00	23.19	0.92	ได้เปรียบสูงมาก
2564	มาเลเซีย	1,102.81	299,288.39	0.00	16,559.53	22,147,064.46	0.00	4.93	0.66	ได้เปรียบสูง
2564	เวียดนาม	1,205.24	335,792.60	0.00	16,559.53	22,147,064.46	0.00	4.80	0.66	ได้เปรียบสูง
2564	อินเดีย	10.47	394,813.67	0.00	16,559.53	22,147,064.46	0.00	0.04	-0.93	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก
2564	โกตดิวัวร์	1,539.40	15,356.71	0.10	16,559.53	22,147,064.46	0.00	134.07	0.99	ได้เปรียบสูงมาก
2564	จีน	52.56	3,361,814.26	0.00	16,559.53	22,147,064.46	0.00	0.02	-0.96	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก
2564	ประเทศอื่นๆ	3,122.10	17,240,918.52	0.00	16,559.53	22,147,064.46	0.00	0.24	-0.61	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก
2564	รวมโลก	16,559.53	22,147,064.46							
2565	ไทย	5,090.84	284,106.71	0.02	15,806.34	24,686,362.57	0.00	27.99	0.93	ได้เปรียบสูงมาก
2565	อินโดนีเซีย	3,543.77	291,979.10	0.01	15,806.34	24,686,362.57	0.00	18.96	0.90	ได้เปรียบสูงมาก
2565	มาเลเซีย	1,046.91	353,149.56	0.00	15,806.34	24,686,362.57	0.00	4.63	0.64	ได้เปรียบสูง
2565	เวียดนาม	1,136.53	370,909.16	0.00	15,806.34	24,686,362.57	0.00	4.79	0.65	ได้เปรียบสูง
2565	อินเดีย	4.83	452,684.21	0.00	15,806.34	24,686,362.57	0.00	0.02	-0.97	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก
2565	โกตดิวัวร์	1,862.32	16,395.31	0.11	15,806.34	24,686,362.57	0.00	177.40	0.99	ได้เปรียบสูงมาก
2565	จีน	48.13	3,593,601.45	0.00	15,806.34	24,686,362.57	0.00	0.02	-0.96	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก
2565	ประเทศอื่นๆ	3,073.01	19,323,537.07	0.00	15,806.34	24,686,362.57	0.00	0.25	-0.60	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก
2565	รวมโลก	15,806.34	24,686,362.57							

ปี	ประเทศ	มูลค่าส่งออกยกยพารา (ล้าน USD)	มูลค่าส่งออกทั้งหมด (ล้าน USD)	สัดส่วนยกย (%)	ยกยพาราโลก (ล้าน USD)	ส่งออกโลก (ล้าน USD)	สัดส่วนโลก (%)	RCA	SRCA	การตีความ
2566	ไทย	3,621.55	280,087.77	0.01	12,424.21	23,641,647.00	0.00	24.60	0.92	ได้เปรียบสูงมาก
2566	อินโดนีเซีย	2,477.77	258,797.20	0.01	12,424.21	23,641,647.00	0.00	18.22	0.90	ได้เปรียบสูงมาก
2566	มาเลเซีย	815.39	312,964.86	0.00	12,424.21	23,641,647.00	0.00	4.96	0.66	ได้เปรียบสูง
2566	เวียดนาม	847.93	353,077.51	0.00	12,424.21	23,641,647.00	0.00	4.57	0.64	ได้เปรียบสูง
2566	อินเดีย	6.55	431,245.54	0.00	12,424.21	23,641,647.00	0.00	0.03	-0.94	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก
2566	โกตดิวัวร์	2,051.57	18,356.19	0.11	12,424.21	23,641,647.00	0.00	212.67	0.99	ได้เปรียบสูงมาก
2566	จีน	30.60	3,388,716.31	0.00	12,424.21	23,641,647.00	0.00	0.02	-0.97	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก
2566	ประเทศอื่นๆ	2,572.85	18,598,401.63	0.00	12,424.21	23,641,647.00	0.00	0.26	-0.58	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก
2566	รวมโลก	12,424.21	23,641,647.00							
2567	ไทย	4,971.14	299,249.16	0.02	16,060.03	23,926,424.74	0.00	24.75	0.92	ได้เปรียบสูงมาก
2567	อินโดนีเซีย	2,902.96	264,703.35	0.01	16,060.03	23,926,424.74	0.00	16.34	0.88	ได้เปรียบสูงมาก
2567	มาเลเซีย	985.74	330,045.62	0.00	16,060.03	23,926,424.74	0.00	4.45	0.63	ได้เปรียบสูง
2567	เวียดนาม	1,300.85	403,240.73	0.00	16,060.03	23,926,424.74	0.00	4.81	0.66	ได้เปรียบสูง
2567	อินเดีย	8.42	441,700.61	0.00	16,060.03	23,926,424.74	0.00	0.03	-0.94	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก
2567	โกตดิวัวร์	2,457.76	20,548.86	0.12	16,060.03	23,926,424.74	0.00	178.19	0.99	ได้เปรียบสูงมาก
2567	จีน	32.45	3,575,457.66	0.00	16,060.03	23,926,424.74	0.00	0.01	-0.97	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก
2567	ประเทศอื่นๆ	3,400.70	18,591,478.74	0.00	16,060.03	23,926,424.74	0.00	0.27	-0.57	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก
2567	รวมโลก	16,060.03	23,926,424.74							

ที่มา. สนค. ประมวลผลจาก International Trade Centre (2026)

ตารางที่ ง-2

การคำนวณดัชนีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (RCA) และดัชนี SRCA ของผลิตภัณฑ์ยาง ปี 2563 – 2567

หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ (ล้าน USD) และร้อยละ (%)

ปี	ประเทศ	มูลค่าส่งออกผลิตภัณฑ์ยางพารา (ล้าน USD)	มูลค่าส่งออกทั้งหมด (ล้าน USD)	สัดส่วนยาง (%)	ผลิตภัณฑ์ยางพาราโลก (ล้าน USD)	ส่งออกโลก (ล้าน USD)	สัดส่วนโลก (%)	RCA	SRCA	การตีความ
2563	ไทย	9,263.41	229,277.73	0.04	135,621.68	17,494,281.88	0.01	5.21	0.68	ได้เปรียบสูง
2563	อินโดนีเซีย	2,194.84	163,306.49	0.01	135,621.68	17,494,281.88	0.01	1.73	0.27	ได้เปรียบ
2563	มาเลเซีย	9,354.91	233,553.70	0.04	135,621.68	17,494,281.88	0.01	5.17	0.68	ได้เปรียบสูง
2563	เวียดนาม	2,263.98	281,441.46	0.01	135,621.68	17,494,281.88	0.01	1.04	0.02	ได้เปรียบ
2563	อินเดีย	2,725.78	275,488.75	0.01	135,621.68	17,494,281.88	0.01	1.28	0.12	ได้เปรียบ
2563	โกตดิวัวร์	1.07	12,454.04	0.00	135,621.68	17,494,281.88	0.01	0.01	-0.98	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก
2563	จีน	21,447.19	2,588,402.39	0.01	135,621.68	17,494,281.88	0.01	1.07	0.03	ได้เปรียบ
2563	ประเทศอื่นๆ	88,370.51	13,710,357.31	0.01	135,621.68	17,494,281.88	0.01	0.83	-0.09	ไม่ได้เปรียบ
2563	รวมโลก	135,621.68	17,494,281.88							
2564	ไทย	11,474.93	267,492.42	0.04	170,252.26	22,147,064.46	0.01	5.58	0.70	ได้เปรียบสูง
2564	อินโดนีเซีย	2,772.89	231,587.89	0.01	170,252.26	22,147,064.46	0.01	1.56	0.22	ได้เปรียบ
2564	มาเลเซีย	14,435.76	299,288.39	0.05	170,252.26	22,147,064.46	0.01	6.27	0.73	ได้เปรียบสูง
2564	เวียดนาม	2,812.89	335,792.60	0.01	170,252.26	22,147,064.46	0.01	1.09	0.04	ได้เปรียบ
2564	อินเดีย	4,137.41	394,813.67	0.01	170,252.26	22,147,064.46	0.01	1.36	0.15	ได้เปรียบ
2564	โกตดิวัวร์	0.95	15,356.71	0.00	170,252.26	22,147,064.46	0.01	0.01	-0.98	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก
2564	จีน	29,241.09	3,361,814.26	0.01	170,252.26	22,147,064.46	0.01	1.13	0.06	ได้เปรียบ
2564	ประเทศอื่นๆ	105,376.33	17,240,918.52	0.01	170,252.26	22,147,064.46	0.01	0.80	-0.11	ไม่ได้เปรียบ
2564	รวมโลก	170,252.26	22,147,064.46							
2565	ไทย	10,302.42	284,106.71	0.04	162,741.50	24,686,362.57	0.01	5.50	0.69	ได้เปรียบสูง
2565	อินโดนีเซีย	2,473.06	291,979.10	0.01	162,741.50	24,686,362.57	0.01	1.28	0.12	ได้เปรียบ
2565	มาเลเซีย	5,567.97	353,149.56	0.02	162,741.50	24,686,362.57	0.01	2.39	0.41	ได้เปรียบ
2565	เวียดนาม	3,139.20	370,909.16	0.01	162,741.50	24,686,362.57	0.01	1.28	0.12	ได้เปรียบ
2565	อินเดีย	4,444.05	452,684.21	0.01	162,741.50	24,686,362.57	0.01	1.49	0.20	ได้เปรียบ
2565	โกตดิวัวร์	0.76	16,395.31	0.00	162,741.50	24,686,362.57	0.01	0.01	-0.99	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก
2565	จีน	29,282.60	3,593,601.45	0.01	162,741.50	24,686,362.57	0.01	1.24	0.11	ได้เปรียบ
2565	ประเทศอื่นๆ	107,531.44	19,323,537.07	0.01	162,741.50	24,686,362.57	0.01	0.84	-0.08	ไม่ได้เปรียบ

ปี	ประเทศ	มูลค่าส่งออกผลิตภัณฑ์ ยางพารา (ล้าน USD)	มูลค่าส่งออกทั้งหมด (ล้าน USD)	สัดส่วนยาง (%)	ผลิตภัณฑ์ยางพารา โลก (ล้าน USD)	ส่งออกโลก (ล้าน USD)	สัดส่วนโลก (%)	RCA	SRCA	การตีความ
2565	รวมโลก	162,741.50	24,686,362.57							
2566	ไทย	10,144.19	280,087.77	0.04	167,495.83	23,641,647.00	0.01	5.11	0.67	ได้เปรียบสูง
2566	อินโดนีเซีย	2,257.79	258,797.20	0.01	167,495.83	23,641,647.00	0.01	1.23	0.10	ได้เปรียบ
2566	มาเลเซีย	3,863.37	312,964.86	0.01	167,495.83	23,641,647.00	0.01	1.74	0.27	ได้เปรียบ
2566	เวียดนาม	3,356.54	353,077.51	0.01	167,495.83	23,641,647.00	0.01	1.34	0.15	ได้เปรียบ
2566	อินเดีย	4,095.17	431,245.54	0.01	167,495.83	23,641,647.00	0.01	1.34	0.15	ได้เปรียบ
2566	โกตดิวัวร์	2.29	18,356.19	0.00	167,495.83	23,641,647.00	0.01	0.02	-0.97	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก
2566	จีน	31,357.63	3,388,716.31	0.01	167,495.83	23,641,647.00	0.01	1.31	0.13	ได้เปรียบ
2566	ประเทศอื่นๆ	112,418.85	18,598,401.63	0.01	167,495.83	23,641,647.00	0.01	0.85	-0.08	ไม่ได้เปรียบ
2566	รวมโลก	167,495.83	23,641,647.00							
2567	ไทย	10,838.69	299,249.16	0.04	171,325.06	23,926,424.74	0.01	5.06	0.67	ได้เปรียบสูง
2567	อินโดนีเซีย	2,150.99	264,703.35	0.01	171,325.06	23,926,424.74	0.01	1.13	0.06	ได้เปรียบ
2567	มาเลเซีย	4,564.15	330,045.62	0.01	171,325.06	23,926,424.74	0.01	1.93	0.32	ได้เปรียบ
2567	เวียดนาม	3,897.58	403,240.73	0.01	171,325.06	23,926,424.74	0.01	1.35	0.15	ได้เปรียบ
2567	อินเดีย	4,478.37	441,700.61	0.01	171,325.06	23,926,424.74	0.01	1.42	0.17	ได้เปรียบ
2567	โกตดิวัวร์	2.06	20,548.86	0.00	171,325.06	23,926,424.74	0.01	0.01	-0.97	ไม่ได้เปรียบอย่างมาก
2567	จีน	33,257.89	3,575,457.66	0.01	171,325.06	23,926,424.74	0.01	1.30	0.13	ได้เปรียบ
2567	ประเทศอื่นๆ	112,135.34	18,591,478.74	0.01	171,325.06	23,926,424.74	0.01	0.84	-0.09	ไม่ได้เปรียบ
2567	รวมโลก	171,325.06	23,926,424.74							

ที่มา. สนค. ประมวลผลจาก International Trade Centre (2026)

**กองนโยบายและยุทธศาสตร์การค้าสินค้าเกษตร
สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
กระทรวงพาณิชย์**